

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

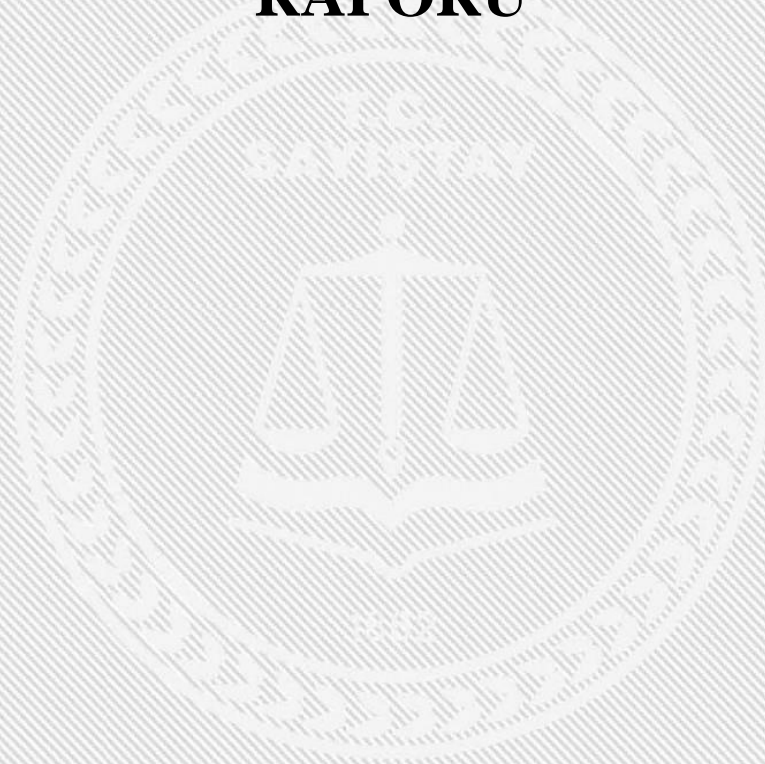
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇERİK

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2017 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2017 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	110

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2017 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	20
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	20
8.	EKLER.....	101

KISALTMALAR

BİYÖS	: Sosyal Güvenlik Bilgi Yönetim Sistemi Projesi
ÇKS	: Çiftçi Kayıt Sistemi
DMS	: Devlet Muhasebe Standartları
GSS	: Genel Sağlık Sigortası
GYMY	: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
HİTAP	: Hizmet Takip Programı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MEDULA	: Medikal Ulak
MOSİP	: Mali Yönetim Otomasyon Sistemi Projesi
OHAL	: Olağanüstü Hal
SGDP	: Sosyal Güvenlik Destek Primi
SGEP	: Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SHS	: Sağlık Hizmet Sunucusu
SUT	: Sağlık Uygulama Tebliği

TABLOLAR LİSTESİ

- Tablo 1 : 128 ve 140 Numaralı Hesapların 31.12.2017 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları**
- Tablo 2 : Borç Oluşturulma Tarihleri İtibariyle Kişi Borcu Tutarları**
- Tablo 3 : 30.11.2017 Tarihi İtibariyle İcra Takibindeki Alacak Tutarları**
- Tablo 4 : Yeniden Yapılandırma Kapsamındaki Prim Aslı Alacakları**
- Tablo 5 : 2008-2017 Tarihleri Arasında Yapılan Hizmet Borçlanma Tablosu**
- Tablo 6 : 6552 sayılı Kanun Kapsamında Terkin Edilen Alacak Tutarları**
- Tablo 7 : 2013-2017 Yıllarında İcrada Takip Edilen Alacaklar ve Tahsilat Tutarları**
- Tablo 8 : 2013-2017 Yıllarında Hacedilen ve Satılan Taşınır ve Taşınmaz Mallar**
- Tablo 9 : 2013-2017 Yıllarında İcra Yoluyla Elde Edilen Satış Gelirlerinin İcra Alacağına Oranı**
- Tablo 10 : 2014-2017 Yıllarında Yapılandırma Nedeniyle Takibi Durdurulan ve Tekrar Takibe Başlanan Alacaklar**
- Tablo 11 : 4/1-b Kapsamındaki Prim Aslı Alacakları**
- Tablo 12 : 2017 yılı Geçici Mizanında Diğer Gelir/Gider Adıyla Tanımlanan Hesaplar**
- Tablo 13 : 31.12.2017 Tarihi İtibariyle Belediyelerin Prim Borçları**
- Tablo 14 : Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan Olan GSS Primi Alacakları**
- Tablo 15 : Ek Karşılık Tahakkuk/Tahsilat Durumu**
- Tablo 16 : Tahsil Edilemeyen Faturalı Alacak Tutarları**

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı cetvelde yer alan bir kamu idaresidir. SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49, 50 ve Geçici 3'üncü maddeleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu nedenle, SGK tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 41'inci maddeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak 01.01.2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere SGK Başkanlığı Muhasebe Yönergesi hazırlanmıştır. Söz konusu Yönerge SGK muhasebe birimlerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsamakla birlikte, Yönergenin 77'nci maddesinde, Yönergede hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. SGK muhasebe hizmetleri, MOSİP (Mali Yönetim Sistemleri Otomasyon Projesi) adı verilen bir sistem temelinde yürütülmektedir. Bu kapsamda tüm illerde muhasebe işlemlerini yürütmekle görevli mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. Mali hizmetler sosyal güvenlik merkez müdürünün yetkisi dahilinde il bazında gerçekleşen mali işlemler MOSİP sistemine kaydedilmektedir. Merkezde ise Strateji Geliştirme Başkanlığı altında bulunan Muhasebe Daire Başkanlığı, merkezde gerçekleşen mali işlemleri merkez muhasebe birimi olarak MOSİP sisteminde izlemektedir. İllerde il düzeyinde mali rapor üretilebilmekle birlikte Kurumun konsolide mali raporları Muhasebe Daire Başkanlığı tarafından MOSİP'ten çekilerek sunulmaktadır. MOSİP aylık ve üçer aylık raporlar üretebilmektedir.

SGK 2017 yılı bilançosuna göre, aktif/pasif toplamı 105.722.763.759,44 TL'dir. Aktifler içerisinde dönen varlıklar toplamı 97.281.036.414,76 TL, duran varlıklar toplamı ise 8.441.727.344,68 TL'dir. Pasifler içerisinde kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı 20.121.361.902,62 TL, uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı 7.438.203,54 TL, özkaynaklar toplamı ise 85.593.963.653,28 TL'dir.

SGK 2017 yılı faaliyet sonuçları tablosuna göre; 2017 yılı faaliyet gideri toplamı 292.933.520.748,70 TL, faaliyet geliri toplamı 343.853.711.691,87 TL, indirim, iade ve iskonto toplamı 47.314.073.573,10 TL, net faaliyet sonucu ise 3.606.117.370,07 TL olarak

gerçekleşmiştir.

SGK bütçe işlemlerini, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 41'inci ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49, 60 ve 77'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Bütçe Yönergesi hükümlerine göre yürütmektedir. Kurum bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına yetki ve izin veren bir Yönetim Kurulu Kararıdır. Başkanlık, diğer birimlerden gelen gider-gelir tekliflerini birleştirip gider bütçesi ile gelir bütçesini ve izleyen iki yılın gider ve gelir tahminlerini hazırlayarak bütçe ilke ve hedefleri doğrultusunda Kurumun bütçe tasarısını oluşturur. Harcama birimlerinden gelen ayrıntılı finansman programları da dikkate alınmak suretiyle Kurumun ayrıntılı finansman programı hazırlanarak bütçe tasarısına eklenir. Üst yönetici tarafından gerekli inceleme ve düzeltme yapıldıktan sonra bütçe tasarısı, Aralık ayı sonuna kadar Yönetim Kurulu'na sunulur ve mali yıl başlangıcından önce yürürlüğe girmesi sağlanır.

Yönetim Kurulu'nun 29.12.2016 tarih ve 2016/515 sayılı Kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren SGK 2017 yılı bütçesinde; bütçe giderinin 304.349.119.000,00 TL, bütçe gelirinin 282.726.098.000,00 TL olacağı, aradaki 21.623.021.000,00 TL tutarındaki farkın da Hazineden karşılanması öngörülmüştür.

SGK'dan alınan bütçe uygulama sonuçları tablosuna göre; 2017 yılı bütçe gideri toplamı 312.288.161.869,29 TL, bütçe geliri toplamı 337.773.659.573,93 TL, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler toplamı 21.716.746.233,08 TL, net bütçe geliri 316.056.913.340,85 TL, bütçe gelir-gider farkı ise 3.768.751.471,56 TL olarak gerçekleşmiştir.

SGK 2017 yılı net bütçe geliri toplamının 263.949.113.410,93 TL'si 800.02 koduyla takip edilen ve Kurumun asli gelirini oluşturan prim gelirlerinden oluşmaktadır.

Kurumun borçlanma karşılığı prim gelirleri toplamı 5.037.698.354, 93 TL, borçlanma karşılığı prim gelirlerinden red ve iadeler toplamı 573.491.711,89 TL, net borçlanma karşılığı prim gelirleri toplamı ise 4.464.206.643,04 TL olup bu tutar 5510 sayılı Kanun'un 41'inci maddesine göre yapılan hizmet borçlanmaları ile 3201 sayılı Kanun'a göre yapılan yurtdışı hizmet borçlanmalarından oluşmaktadır.

SGK 2017 yılı toplam bütçe giderinin 206.871.787.108,46 TL'si malüllük, yaşlılık ve ölüm aylığı ödemesi, 8.811.745.852,23 TL'si ek ödeme, 3.172.696.918,67 TL'si emzirme,

cenaze, evlenme ve geçici işgöremezlik yardımlarını içeren diğer sigorta ödemeleri, 78.682.839.820,09 TL'si ise tedavi ve sağlık malzemesi ile ilaç giderlerinden oluşmaktadır.

SGK 2017 yılında finansman açığını kapatmak üzere 25.280.669.989,30 TL tutarında hazine yardımı almış olup bu tutar bir önceki yıla göre yaklaşık %25 oranında artış göstermiştir.

Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığı'ndan alınan verilere göre; 31.12.2017 tarihi itibarıyla SGK'nın toplam 83.055.810.495,86 TL tutarında prim aslı alacağı bulunmakta olup bu tutarın 46.182.042.702,69 TL'si 4/1-a, 25.725.894.044,66 TL'si ise 4/1-b kapsamındaki prim alacaklarından oluşmaktadır.

SGK'nın toplam prim aslı alacağının 16.326.608.181,62 TL'si ilgili yapılandırma kanunları kapsamında yeniden yapılandırılmıştır.

6736 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmaya başvuran kişi sayısı 1.637.468'dir. Yapılandırma öncesi alacak toplamı 43.769.371.814 TL iken yapılandırma sonrası alacak toplamı 42.325.254.723 TL olarak gerçekleşmiş olup tahsilat tutarı 6.081.587.135 TL'dir.

7020 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmaya başvuran kişi sayısı 468.051'dir. Yapılandırma öncesi alacak toplamı 7.649.373.089 TL iken yapılandırma sonrası alacak toplamı 7.781.270.941 TL olarak gerçekleşmiş olup tahsilat tutarı 809.730.940 TL'dir.

SGK'nın toplam prim aslı alacağının 28.384.400.256,60 TL'si icraya intikal ettirilmiş, 54.671.410.239,26 TL'si ise henüz icraya intikal ettirilmemiştir.

31.12.2017 tarihi itibarıyla SGK'nın yeniden yapılandırılmamış ve icraya intikal etmemiş prim aslı alacağı tutarı 43.517.022.370,64 TL'dir.

6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20'nci maddesi ile 5510 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 73'üncü madde ile genel sağlık sigortası primlerine ilişkin yapılan düzenleme kapsamında, 6.411.282 sigortalının prim borçları yeniden hesaplanarak 8.549.433.074,19 TL tutarında genel sağlık sigortası prim alacağının tahsilinden vazgeçilmiş ve güncellenen borç tutarını on iki ay içinde peşin veya taksitle ödeme imkanı getirilmiştir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89'uncu maddesine istinaden emekli, adi malûllük veya vazife malûllüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan; asker, sivil

tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için, aylık bağlamaya esas tutarların bir aylığı tutarında verilen emekli ikramiyesinin hesabında, 30 fiili hizmet yılından fazla sürelerin nazara alınmayacağı hükmünün Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi ile birlikte, ilgililerin her tam fiili hizmet yılı için emekli ikramiyesi verilmeye başlanmış olup bu kapsamda, 30 yıl üstü fiili hizmeti bulunan 265.187 kişiye toplam 1.082.060.847,61 TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve

tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Alacaklarının Mali Tablolarda Tam, Doğru ve Zamanında Muhasebeleştirilmemesi ve Raporlanmaması

Kurumun mali iş ve işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, ölçümü ve sunuluşunu ortaya koyan malî tabloların, tahakkuk esaslı muhasebe çerçevesinde hazırlanmaması nedeniyle, Kurumun mali sisteminin, cari ve geçmiş dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarların gerçek durumunu göstermediği, alacakların yönetiminde mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin tam olarak sağlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un "Muhasebe Sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinde; "*Muhasebe sistemi; malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.*"

Aynı Kanun'un "Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi" başlıklı 51'inci maddesinde; "*Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir.*" şeklindeki düzenlemelerle muhasebe sisteminin temel ilkeleri ortaya konulmuştur.

Ayrıca, mali tabloların sunulmasına ilişkin ilkeleri belirleyen 1 No'lu Devlet Muhasebesi Standardı'nda da malî tabloların amacı belirtilmiştir. Buna göre, Kurumca düzenlenen malî tabloların amacı, idarenin malî durumu, performansı ve nakit akışları hakkındaki bilgileri sağlamaktır. Malî tablolar kamu idarelerinin, kaynaklarının dağılımı ve kullanımını, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme

yeteneğini, malî durumu ve malî durumundaki değişiklikleri, faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısını, kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını, malî işlemlerinde saydam olup olmadıklarını gösterir. Bu nedenle malî tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için önceki dönemin verilerini de içermeleri ve açıklamaları ile birlikte herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmaları gerekir. Ancak bu şekilde malî tablolar, kamu idarelerinin varlıkları, yükümlülükleri, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında tam ve doğru bilgi verebilir.

SGK muhasebe hizmetleri, MOSİP adı verilen bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri, GSS Primleri (5510/60), Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar), Ek Karşılık Primlerinin tahakkuk işlemleri MOSİP’te kayıt altına alınmaktadır. Diğer yandan 5510 sayılı Kanun’un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlerin tahakkuk işlemleri ile süresinde ödenmeyen 4/1-a kapsamındaki primlerin gecikme cezası ve zamlarının tahakkuk işlemleri ise, MOSİP dışındaki sistemlerde (güvence ve işveren sistemleri) gerçekleştirilmektedir. Ayrıca yılı içerisinde MOSİP’te tahakkuka bağlanıp tahsil edilemeyen 4/1-a prim tahakkukları da dönem sonunda hesaplardan çıkarılarak, diğer sistemlere aktarılmaktadır. Geçmiş dönemlere ait prim tahakkuklarının MOSİP sistemi ile bağlantısının kesilmesi, yapılan tahsilatların tahakkuklarının kapatılamamasına neden olmaktadır. Bu durum, Kurumun alacak rakamlarının tam ve doğru bir şekilde sunulmasını engellemektedir.

Kurum kayıtlarına göre; muhasebe ve raporlama sistemi dışında diğer bilgi sistemlerinde takip edilen;

31.12.2017 tarihi itibarıyla 4/1-a kapsamında 46.182.042.702,69 TL, 4/1-b kapsamında 25.725.894.044,66 TL,

31.12.2017 tarihi itibarıyla icraya intikal etmemiş ve yapılandırma başvurusu yapılmamış 43.517.022.370,64 TL,

31.12.2017 tarihi itibarıyla yeniden yapılandırılan toplam 16.326.608.181,62 TL,

31.12.2017 tarihi itibarıyla icra takibinde toplam 28.384.400.256,60 TL,

tutarında prim aslı alacağı bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanun’da, gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esaslı bir

sistem öngörülmüştür. Buna göre, kurulacak muhasebe sistemi, malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacaktır.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır. Bu amaçla; görev, yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması, kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması, hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamasından kaynaklı bazı sebeplerden dolayı mevcut sistemlerde bazı mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasında zorluklar yaşandığı; bu itibarla hem sosyal güvenlik mevzuatı hem de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri dikkate alınarak Kurumun tüm mali işlemlerini içerecek şekilde bütünsel bir anlayışla entegrasyon çalışmalarının devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mali tabloların, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uyarınca tüm mali işlemleri içerecek şekilde düzenlenerek hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, açıklık ve hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesini temin etmek üzere;

- Kurumun cari ve geçmiş dönem alacaklarına ilişkin muhasebeleştirme ve raporlama işlemlerini, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile muhasebe standartlarının öngördüğü şekilde yürütmesi,

- Cari ve geçmiş dönemlere ait alacak envanterini en kısa zamanda çıkararak MOSİP'e aktarması,

- Alacakların takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı tek bir sistem üzerinden yürütülmesi,

- Alacakların tarh, tahakkuk ve tahsilinde görevli olanların hesap verme sorumluluklarını gösterecek şekilde mahiyetlerine göre ilgili hesaplara doğru tutarda

kaydedilmesi, bu kapsamda tahsilata ilişkin alındıların, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen mali bilgileri içerecek şekilde düzenlenmesi,

- Alacakların dönem, konu ve sorumlular bazında izlenebilir olmasına imkan verecek bir kayıt düzeninin oluşturulması,

- Alacakların takipsiz kalmasının önlenmesi için Kurum tarafından etkili bir takip sisteminin kurulması gerekir.

BULGU 2: Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi

Cari yıl prim gelirleri ve geçmiş dönem alacaklarına ait tahsilatların emanet hesaplarında izlenmesi nedeniyle SGK'nın varlık ve yükümlülükleri ile faaliyet sonuçlarının hatalı raporlandığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 180'inci maddesinde; 333 Emanetler Hesabı'nın muhasebe birimlerince emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede, 333 Emanetler Hesabı'nın 2015 yılında 8.362.645.852,90 TL, 2016 yılında 13.962.582.646,24 TL, 2017 yılında ise 12.008.535.956,05 TL tutarında bakiye vermekte olduğu görülmüş olup bu tutar 2017 yılı toplam aktif/pasif büyüklüğünün yaklaşık %11'ine isabet etmektedir.

SGK henüz alacakların takip ve tahsilinde tam olarak tahakkuk esasına geçmemiş olduğundan bankalar aracılığıyla yapılan tüm tahsilatlar niteliği araştırılmak üzere önce emanet hesaplarına alınarak muhasebe kayıtlarına yansıtılmakta, daha sonra tahsil edilen tutarlardan tahakkuk kayıtları ile eşleştirilen tutarlar emanet hesaplarından mahsup edilerek ilgili faaliyet ve alacak hesaplarına aktarılmaktadır. Ancak, muhasebe işlemlerinin gerçekleştirildiği MOSİP Sistemi ile 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamındaki prim tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği İşveren Sistemi arasında entegrasyon sağlanamaması, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlere ilişkin MOSİP Sisteminde herhangi bir tahakkuk kaydı bulunmaması, beyan usulü yapılan tahsilatlardan açıklama yada kişi bilgilerindeki eksik bilgiden dolayı hangi borca karşılık yatırıldığı bilinmeyen tutarların bulunması, genel bütçe kapsamındaki resmi işyerlerinde tahakkuktan önce tahsilatın yapılabilmesi, hisseli borçlarda ilgililerin hisseleri oranında tahakkuk ve

tahsilat yapılamaması, belediye borçlarına karşılık olarak İller Bankası kanalıyla tahsil edilen uzlaşma gelirlerinden niteliği ayrıştırılamayan tutarların bulunması, ihaleli işlerde kamu kurumlarınca kesilen tutarların maliye tahsilatı olarak gönderilmesi ve benzeri nedenlerle yapılan tahsilatların tahakkuk kayıtları ile bağlantısının kurulamaması ya da tahakkuk işlemleri gerçekleşmeden tahsilat yapılması durumlarında yapılan tahsilatlar emanet hesaplarından mahsup edilememektedir. Bu durum, bir taraftan emanet hesaplarında gereksiz bir artışa neden olurken, diğer taraftan faaliyet ve alacak hesaplarının mali tablolarda hatalı raporlanmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, konu ile ilgili olarak muhasebe birimlerince emanet kayıtlarındaki tutarların tasfiyelerinin yapıldığı, 5018 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesine istinaden mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde hak sahiplerinin talep etmediği beş yılı dolduran emanet kayıtlarının muhasebe birimlerinde gelir kaydedilmesi için MOSİP sisteminde bir ekran geliştirildiği, emanet kayıtlarındaki yıllara sâri artışın düzenli bir artış olmayıp mali yılın son aylarındaki emanet kayıtlarının yeni dönem başlangıcında faaliyet ve alacak hesaplarına aktarıldığı, bu kapsamda emanet hesaplarının tasfiyesi ile ilgili çalışmaların devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasının sağlanması ve Kuruma ait varlık ve yükümlülükler ile faaliyet sonuçlarının muhasebe yönetmeliği ile belirlenen standartlara uygun raporlanabilmesi amacıyla;

-Varlık ve yükümlülük hesaplarındaki değişimlerin yetkili ve görevli olanların sorumluluğunu ortaya çıkaracak şekilde yıllar itibariyle ayrıştırılması,

-Yapılan tahsilatlardan gelir ve alacaklarla ilgili olanların ait oldukları hesaplara mal edilmesi için gerekli çalışmaların sonuçlandırılması,

-Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek emanet hesaplarının amacı dışında kullanımının engellenmesi,

-Emanetlerin yönetimini kolaylaştırmak amacıyla Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde öngörülen Emanetler Defteri'ne benzer bir emanet defteri ihdas edilmesi,

-Emanetten yapılacak red ve iadelerin usulüne uygun olarak yapılmasını teminen muhasebe yönetmeliği ve belge düzeninde aranan şartlar sağlanmaksızın iade yapılmaması,

-Bu kapsamda yapılması gereken teknik ve idari düzenlemelerin tamamlanması gerekir.

BULGU 3: Kurumun 6183 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Takip Edilen Alacaklarının Gerçek Durumu Tam ve Doğru Olarak Yansıtması, Takip ve Tahsilat Sürecinin Etkin Bir Şekilde Yürütülmemesi

İdari takip sürecini tamamlamış ve henüz tahsil edilememiş alacak dosyalarının icrai takip için hukuk birimlerine intikal ettirilmemesi, tahsilatların tahakkuk kayıtlarıyla uyumlu hale getirilmesi çalışmalarının tamamlanamaması, harcama birimlerinde inceleme ve değerlendirmesi bitirilememiş borçlar için borç girişlerinin yapılamaması, güncelleme ve tahsilat işlemlerinin etkin ve hızlı bir şekilde yürütülememesi nedenleriyle; 140 Kişilerden Alacaklar ve 128 Şüpheli Alacaklar hesaplarının gerçek durumu tam ve doğru olarak yansıtmadığı görülmüştür.

2016 yılının sonunda 140 ve 128 no.lu hesaplarda takip edilen kurum alacağı yaklaşık 9 milyar TL iken; bu rakam 2017 yılı sonunda 12,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. 2016'ya göre 2017 yılının sonunda kurum alacaklarının tutarında yaklaşık 3 milyar 500 milyon TL artış olmuştur. Alacakların yaklaşık 4,5 milyar TL'si Ankara Muhasebe Birimi, yaklaşık 3 milyar TL'si de Şanlıurfa Muhasebe Birimi tarafından takip edilmektedir.

31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemelerin geri alınması Kanun'un 96'ncı maddesinde düzenlenmiş olup, fazla veya yersiz olarak yapılan her türlü ödemenin tespiti, tebliği, takibi ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar 27.9.2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir.

Diğer taraftan fazla veya yersiz olarak yapılan her türlü ödemenin tespiti, tebliği, takibi ve tahsiline ilişkin idari ve hukuki işlemler; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Muhasebe Yönergesi'ne göre 140 ve 128 no.lu hesaplarda kayıt altına alınmaktadır. Harcama Birimi, Takip Birimi ve Muhasebe Birimi tarafından yürütülen idari takip, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenirken, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklara ilişkin hukuki takip ise 128 Şüpheli Alacaklar Hesabında

izlenmektedir.

Fazla ve yersiz ödemelere ilişkin kurum alacaklarının, 31.12.2017 tarihli Kesin Mizanda yer alan tutarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1:128 ve 140 Numaralı Hesapların 31.12.2017 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları (TL)

Hesap Kodu	2016'dan Devir	Borç	Alacak	Borç Bakiye-2017
128	5.042.608.441,41	6.349.373.522,72	317.031.228,66	6.032.342.294,06
140	4.052.464.865,28	11.638.69.433,26	5.113.924.553,21	6.524.769.880,05

2017 yılı sonu itibarıyla, kamu zararı ile fazla ve yersiz ödemelerden kaynaklanan 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda takip edilen alacak stoku 11.638.69.433,26 TL olmuştur. Yıl içerisinde tahsil edilen, hukuk birimine gönderilen ve terkin edilen toplam tutar 5.113.924.553,21 TL düzeyinde gerçekleşmiştir. 2017 yılına devreden tutar ise 6.524.769.880,05 TL'dir. Hukuk Birimine intikal eden fazla ve yersiz ödemelerden kaynaklanan ve 128 Şüpheli Alacaklar Hesabı'nda takip edilen alacak stoku 6.349.373.522,72 TL'dir. Bunun 317.031.228,66 TL'si tahsil edilmiş olup 2017 yılına devreden tutar ise 6.032.342.294,06 TL'dir.

Bu hesaplara ilişkin 2017 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda;

- Aşağıdaki tabloda gösterilen, idari takip süreci tamamlanan ve tahsil edilmeyen yaklaşık 5.238.000.000 TL tutarındaki alacağın hükmen tahsil edilmek üzere hukuk birimlerine intikal ettirilmediği,

Tablo 2: Borç Oluşturulma Tarihleri İtibariyle Kişi Borcu Tutarları (bin TL)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.062	27.227	180.775	365.455	503.046	261.857	895.110	1.796.000	1.038.000
Not: 5.238.000.000 TL tutarındaki alacağın yaklaşık 3.310.000.000 TL' si 1.000.000 TL üstüdür.								

- Muhtelif KHK'larla kapatılarak tüzel kişilikleri sonlandırılan kurum ve kuruluşların SGK'ya olan yaklaşık 127.000.000 TL tutarındaki borçlarının tahsil edilemediği, şirket yöneticileri hakkında yasal takibe başlanılmadığı,
- Fazla veya yersiz ödemeler nedeniyle haklarında yaklaşık 103.000.000 TL tutarında kişi

borcu oluşturulan borçluların ölümünden sonra kurum alacaklarının tahsil işlemlerinin kanuni mirasçılara yöneltilmediği, kanuni mirasçıları tespit edilemeyen borçluların hesaplarının kapatılmadığı, bazı kişi borcu dosyalarında kişilerin ölümünden sonraki tarihlerde borç oluşturulduğu,

- Gerçek tutarları yansıtmayan yanlış kayıtların olduğu, (21.03.2013 tarihinde oluşturulan ve MOSİP dosya numarası 20133315001162 olan 24.022.012,00 TL alacağın aslı ve 311.304.873,26 TL alacağın faizi olmak üzere toplam 335.326.885,26 TL tutarındaki kayıt örnek verilebilir.)
- Tahsil masrafı, alacağın aslı ve faizinden fazla tutacak alacak dosyalarının olduğu, (2016 yılında 0-500 TL arasında yaklaşık 202.000 adet kayıta takip edilen alacak tutarı 22.000.000 TL iken; 2017 yılında 140.000 adet kayıta takip edilen alacak tutarı 18.000.000 TL olmuştur.)
- Hukuki takibe düşen alacaklardan yapılan tahsilatların düşük düzeyde kaldığı, (2016 yılında 128 no.lu hesapta takip edilen toplam 5.337.116.005,71 TL tutarındaki alacaklardan yaklaşık 54 milyon TL tahsil edilmişken; 2017 yılında 6.349.373.522,72 TL alacak tutarının 303 milyon TL'si tahsil edilmiştir.)
- Fazla veya yersiz ödemelere ilişkin gerçekleştirilen Kurum alacakları tahsilatlarının bir kısmının ilgili oldukları tahakkuk kayıtlarının kapatılmadığı ve hala emanet hesaplarında gözüktüğü,
- Üç kurumun birleşmesinden sonra devredilen Kurumlardan gelen ve sisteme kaydedilen alacakların takip ve tahsillerinin etkin yürütülmediği ve tahsilatların çok düşük kaldığı,
- İdari ve hukuki takip süreci başlatılmayan ve borç oluşturulma tarihleri eski olan dosyaların zamanaşımına uğrama risklerinin olduğu, Kurumun zamanaşımı gelmiş ve gelecek dosyaların tespitine yönelik etkili bir takip yapmadığı,
hususları tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 140 ve 128 hesapta izlenen borçların etkin ve süresi içerisinde takip ve tahsilini sağlamak amacıyla gerekli çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 140 ve 128 no.lu hesaplara kaydedilen tahakkuk ve tahsilat tutarlarının gerçek değerleriyle mali tablolarda gösterilmesi için;

- Hesapta bulunan kayıtlar ile dayanaklarının, ilgili olduğu İl Müdürlüklerince

incelenerek gerçek durumlarına uygun olarak güncellenmesi,

- Tahsilata ilişkin çalışmaların usulüne uygun olarak yürütülmesi,
- Bu kapsamda yapılan çalışmaların Strateji Geliştirme Başkanlığınca izlenmesi ve sonuçlarının raporlanması,
- Takip ve tahsil görevlerini zamanında yerine getirmeyen kasıt, kusur ve ihmali görülen sorumluların tespit edilerek gerekli müeyyidelerin uygulanması gerekir.

BULGU 4: İcraya Devredilen Takipli Alacakların Muhasebe Kayıtları Dışında Takip Edilmesi

İcraya intikal ettirilerek takibe alınan Kurum alacaklarının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda izlenmediği, muhasebe sistemi dışında takip edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt Zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde; *"Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir."* hükmüne yer verilmiştir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 67'nci maddesinde de; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen alacaklardan takibe alınan tutarların izlenmesi için 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nın kullanılacağı, hükme bağlanmıştır.

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nden alınan veriye göre; 30.11.2017 tarihi itibarıyla Kurumun icra takibinde toplam 40.360.550.475,02 TL tutarında alacağı bulunmakta olup ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 3: 30.11.2017 Tarihi İtibarıyla İcra Takibindeki Alacak Tutarları (TL)

	Asıl	Gecikme Zammı/Cezası	Toplam
Prim	23.634.269.569,37	11.984.650.157,65	35.618.919.727,02
İşsizlik Sigortası	2.035.313.894,00	890.876.773,00	2.926.190.667,00
İPC	1.129.407.849,00	365.610.257,00	1.495.018.106,00
Damga Vergisi	196.903.391,00	89.951.225,00	286.854.616,00
Diğer	10.679.962,00	22.887.397,00	33.567.359,00
Toplam	27.006.574.665,37	13.353.975.809,65	40.360.550.475,02

Tablodan da görüleceği üzere, Kurumun icra takibindeki toplam 40.360.550.475,98 TL tutarındaki alacağının 35.618.919.727,02 TL'si sigorta primi, 2.926.190.667,00 TL'si işsizlik sigortası primi, 1.495.018.106,00 TL'si idari para cezası, 286.854.616,00 TL'si damga vergisi, 33.567.359,00 TL'si ise eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi gibi diğer kalemlerden oluşmaktadır.

Yukarıda ayrıntısı gösterilen icra takibindeki toplam 40.360.550.475,98 TL tutarındaki kurum alacağının kaydedilmesi, izlenmesi ve raporlanması muhasebe sistemi dışında yürütülmekte, icraya intikal ettiren alacaklara ilişkin herhangi bir muhasebe kaydı gerçekleştirilmemektedir. Ancak, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 67'nci maddesi uyarınca, Kurum alacaklarından icraya intikal ettirilerek takibe alınan tutarların muhasebe sisteminde kayıt altına alınması ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, mevcut İşveren Sisteminin muhasebe sistemi ile tam olarak entegre olmaması nedeniyle cari kartlar üzerinde muhasebe kaydından bağımsız işlemler yapıldığı, bu nedenle muhasebe sistemi tarafından üretilmekte olan mali tablolarda İşveren Sisteminde mevcut olandan farklı bir alacak durumunun ortaya çıktığı, İşveren Sisteminin muhasebe ile tam olarak entegre bir biçimde çalışmasını teminen MOSİP ile İşveren Sistemi arasında entegrasyon çalışması başlatıldığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde yansıtılmasını temin etmek üzere icraya intikal ettirilen tutarların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na kaydedilerek mali tablolarda raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Muhasebe Sisteminin Kurum Alacaklarının Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Tüm Mali İş ve İşlemleri İçermemesi

İlgili Kanun hükümlerine göre yeniden yapılandırılan Kurum alacaklarından bir kısmının muhasebe sistemi içerisinde takip edilmemesi nedeniyle mali tabloların yapılandırılan Kurum alacakları hususunda tam ve doğru bilgi içermediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 68'inci maddesinde, gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar hesaplarında kayıtlı tutarlardan bir yıl veya içinde bulunulan faaliyet dönemi sonunu geçmeyen bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın, 115'inci maddesinde ise, gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar hesaplarında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince

bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK'dan alınan veriye göre; Kurumun 31.12.2017 tarihi itibarıyla yeniden yapılandırma kapsamında bulunan prim aslı alacak tutarlarının ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 4: Yeniden Yapılandırma Kapsamındaki Prim Aslı Alacakları

Kurum Alacakları	Borçlu İşyeri/ Sigortalı Sayısı	Toplam Alacak Tutarı (TL)	Yeniden Yapılandırma Kapsamındaki Alacak Tutarı (TL)
4/1-A Alacağı	2.368.843	46.182.042.702,69	8.012.534.964,00
4/1-B Alacağı Aktif	1.798.235	20.380.768.213,55	501.445.106,55
4/1-B Alacağı Terk	1.328.325	5.345.125.831,11	305.247.847,61
4/1-C Alacağı	18.026	2.608.227.925,93	1.300.896.249,95
GSS Alacağı	6.933.334	5.604.461.147,25	4.753.021.676,46
Primini Kendileri Ödeyen Sigortalılardan GSS Alacağı	260.315	1.595.557.498,77	113.835.160,49
SGDP	296.988	1.339.627.176,56	1.339.627.176,56
TOPLAM		83.055.810.495,86	16.326.608.181,62

Tabloda da görüleceği üzere; Kurumun toplam 83.055.810.495,86 TL tutarındaki prim aslı alacağının 16.326.608.181,62 TL'lik kısmı ilgi yapılandırma kanunları kapsamında yeniden yapılandırılmış olup bu tutar toplam alacak tutarının yaklaşık %20'sine isabet etmektedir. Söz konusu alacak tutarları mali sistemin dışında takip edildiğinden bu alacaklarla ilgili olarak yapılan yeniden yapılandırma işlemleri de mali sistemin dışında gerçekleştirilmekte ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmamaktadır. Şöyle ki, SGK mali tabloları incelendiğinde; 31.12.2017 tarihi itibarıyla 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın 550.055.528,68 TL, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın ise 2.790.991.600,99 TL tutarında bakiye verdiği görülmüştür. Yeniden yapılandırma, taksitlendirme, terör ve afet nedeniyle erteleme ve benzeri sebeplerle tecil ve tehir edilen Kurum alacaklarının muhasebeleştirilmesinde dönemsellik ilkesine uygun olarak 122 ya da 222 no.lu hesapların kullanılması gerektiği dikkate alındığında, mali tabloların yeniden yapılandırma işlemlerine ilişkin üretmiş olduğu bilgilerin tam ve doğruyu göstermediği ortadadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, tüm yapılandırmalara ilişkin cari ay tahakkuklarının MOSİP'te kayıt altına alınmayıp 4/1-a ve 4/1-b kapsamındaki yapılandırmaların kaynak

sistemde (İşveren, Güvence) kayıt altına alındığı, MOSİP’te sadece 4/1-c (kesenek), Ek 5 ve Ek 6, ek karşılık, faturalı alacaklar, GSS ve SGDP yapılandırılmalarının kayıt altına alındığı, mizan kayıtlarında 122 ve 222 kodlu hesaplardaki tutarların MOSİP sisteminde yapılandırılan prim alacaklarını ifade etmekte olduğu, Kurumun tüm mali işlemlerini içerecek şekilde hem sosyal güvenlik mevzuatı hem de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri dikkate alınarak bütünleşik bir anlayışla entegrasyon çalışmalarının devam etmekte olduğu, entegrasyon çalışmalarının tamamlanması halinde tüm kurum alacaklarının anında muhasebe sisteminde kayıt altına alınarak kurum alacaklarının yapılandırma işlemlerine ilişkin tüm mali iş ve işlemlerin mali tablolarda yer almasının sağlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere; muhasebe sisteminin dışında takip edilen Kurum alacaklarının muhasebe sistemine intikal ettirilerek bu alacaklarla ilgili yeniden yapılandırma işlemlerinin ve sonuçlarının izlenmesi, raporlanması ve denetimine imkân sağlanması gerekir.

BULGU 6: Kurumun Mali Tablolarında Yer Alan Hizmet Borçlanmalarına İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Gerçek Tutarları Yansıtması

Sosyal Güvenlik Merkezlerince 5510 sayılı Kanununun 41’inci maddesine istinaden yapılan hizmet borçlanmaları (doğum, askerlik, eksik gün vb.) ile 3201 sayılı Kanuna göre yapılan yurtdışı hizmet borçlanmalarına ilişkin tahakkuk kayıtlarından süresi içinde ödenmeyen, kısmen ödenen ya da ödendiği halde tahakkuk kayıtlarının iptal edilmemesi nedeniyle Kurum mali tablolarında yer alan hizmet borçlanmalarına ilişkin tahakkuk ve tahsilatların gerçek tutarları yansıtmadığı görülmüştür.

Tablo 5: 2008-2017 Tarihleri Arasında Yapılan Hizmet Borçlanma Tablosu (TL)

	Tahakkuk Toplamı (2008-2017)	Tahsilat ve Tahakkuk İptalleri (2008-2017)	Kapatılmayan Tahakkuk Miktarı
Askerlik Borçlanması	4.045.597.444	664.114.167,8	3.381.483.276
Doğum Borçlanması	1.296.984.020	452.944.470	844.039.549,6
Yurtdışı Hizmet Borçlanması	15.324.849.466	4.362.011.056	10.962.838.411
Diğer Borçlanmalar	52.237.494,18	13.070.534,19	39.166.959,99
TOPLAM			15.227.528.197

1.7.2010 tarihli ve 27628 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin 9’uncu maddesinde; hesaplanan borcun, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde sigortalı veya hak sahipleri tarafından Kuruma

ödeneceği, bir ay içinde ödenmeyen borçlanmaların geçerli sayılmayacağı, süresi içinde tebliğ edilen borcunu ödemeyenler ile kısmi ödeme yapanların kalan sürelerinin borçlandırılması için ayrıca yeni başvuru şartı aranacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, Kurumun 120.02.01.01.10 no'lu Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri hesabında takip edilen 15.227.528.197 TL Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri Tahakkukunun güncellemesinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, borçlanma tahakkuklarında ödeme süresi geçmiş, tahsilâtı yapılmayan tahakkuk kayıtlarının iptal edilmesi ve kısmi tahsilâtı yapılmış arta kalan tahakkukların da MOSİP sistemi üzerinden iptal edilmesi amacı ile:

1) Tahakkuku yapılmış, tebligatı girilmiş tahakkukların ödeme süresi geçtiğinde iptal edilmesi,

2) Yılda iki kez 15 Haziran ve 15 Aralık tarihlerinde sorgu yapılarak birinci maddede belirtilen kapsama giren borçların tahakkuk iptalinin yapılması,

3) Kısmi tahsilâtı yapılmış tahakkuklara ilişkin olarak da, tahsilâtı yapılmayan tahakkukların iptal edilmesi,

4) Tahsilâtı beyan usulü yatırılmış ve tahakkuku da silinmiş borçlanmaların ise tahakkukunun tekrar yapılıp tebligat tarihinin girilerek mahsubunun gerçekleştirilmesi,

5) Borçlanma tahakkuk tarihi itibarıyla, 30/90 gün içerisinde ödendiği tespit edilen borçlanma tutarlarının tebliğ tarihinin girilmesi beklenmeden sistem tarafından otomatik mahsup işlemi yapılabilmesi yönünde çalışmaların başlatıldığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla; Kurumun alacak hesaplarının gerçek değeri yansıtması için süresi içinde ödenmeyen tahakkuk kayıtlarından kanuni süresini dolduranların kapatılması, tamamı ödenmiş hizmet borçlanmalarının ilgili kişileri tespit edilip gelir kaydı yapılması, kısmen ödenmiş borçlanmalarda ise ilgili kişileri tespit edilip gelir kaydı yapılarak kalan tahakkuk kayıtlarının iptal edilmesi gerekir.

BULGU 7: Sözleşmeye Bağlı Gider Taahhütlerinin Mali Tablolarda Gösterilmemesi

SGK 2017 yılı kesin mizanının incelenmesi neticesinde, gider taahhüdü kapsamına giren işlemlerin nazım hesaplarda takip edilmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "920- Gider Taahhütleri Hesabı" başlıklı 300'üncü maddesinde; bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarları ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı, hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in "921- Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı" başlıklı 301'inci maddesinde ise; bu hesaba gider taahhütleri hesabına yazılan tutarların kaydedileceği ifade edilmiştir.

920 ve 921 no'lu Taahhüt hesapları devlet muhasebesinin 9-Nazım hesaplar ana grubu içerisinde yer almaktadır. Bu ana hesap grubu, varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile kamu idarelerinin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerini kapsamaktadır. Bu bağlamda, gider taahhütleri hesaplarının kullanılmaması; Kurumun sözleşmeye bağlanan işleri ile yılı içinde ya da yıllara sari taahhüt ettiği tutarların mali tablolarda izlenememesine yol açmaktadır. Kurumun merkez ve taşra teşkilatında özel güvenlik, temizlik, personel taşıma, akaryakıt, kalorifer yakıtı, araç kiralama, elektrik, telefon, doğalgaz, personel çalıştırma vb. başlıklar altında düzenlenen ihaleler ile ihtiyaçlar karşılanmakta ve 5018 sayılı Kanununun 26, 27 ve 28'inci maddeleri gereğince yılı içinde ve yıllara sair yüklenmelere girilmektedir. Dolayısıyla, Kurumu borç altına sokan bu tür yüklenimler muhasebe kayıtlarından da takip edilebilir olmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; MOSİP Sisteminde gider taahhüdü kapsamına giren işlemlerin mal ve hizmet alımları menülerinden gerçekleştirildiği, bu menülerden işlem yapılırken harcama talimatına bağlanan her bir işlem için "Taahhüt Kartı" ekranının açılmış olduğu, sözleşme tutarının girilmesine ve nazım hesaplarda muhasebe kaydı oluşturulmasına ilişkin yazılım tasarım ve çalışmasının yüzde 90 oranında tamamlandığı, test çalışmalarının devam ettiği, ilgili ekranın Temmuz 2018'de uygulamaya açılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen hükümleri gereğince, gider taahhüdü kapsamına giren işlemler nazım hesaplarda izlenmelidir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sosyal Güvenlik Kurumu 2017 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Mali Tablolarla Birlikte Sunulması Gereken Açıklama ve Notların Bulunmaması

Kurum mali tablolarında, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Devlet Muhasebe Standartları uyarınca, mali tablolar ile birlikte sunulması gereken açıklama ve notların bulunmadığı görülmüştür.

Hesap verilebilirliğin ve mali saydamlığın sağlanması için mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır bir biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Mali tabloların sunulmasını açıklayan 1 No.lu Devlet Muhasebe Standardına göre; mali tablolara ilişkin notlar, koşullu yükümlülük ve taahhütlerin yanı sıra faaliyet sonuçları tablosu, bilânço, nakit akış tablosu ve varlıklar/yükümlülükler değişim tablolarında gösterilen tutarların anlatımlı tanımlarını, ayrıntılı cetvellerini veya analizlerini içerir. Mali tablolara ait notlar sistematik bir şekilde sunulmalı, faaliyet sonuçları tablosu, bilânço, nakit akış tablosu ve varlıklar/yükümlülükler değişim tablolarında her bir kalem, notlar bölümündeki ilgili bilgilerle ilişkilendirilmelidir. Bu kapsamda mali tablolarda hangi tür bilgilerin dipnotlarda gösterilmesi gerektiği Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.

Buna göre Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin;

- 5'inci maddesinin (h) bendinde, tutarlılık ilkesi gereğince, muhasebe uygulamalarının, faaliyet ve bütçe uygulama sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların birbirini izleyen dönemlerde tutarlı bir şekilde karşılaştırılabilirliğinin sağlanması gerektiği, uygulanan muhasebe politikalarının değişmesi durumunda, değişikliklerin ve mali etkilerinin mali tablo dipnotlarında açıklanmasının zorunlu olduğu,

- 6'ncı maddesinin (e) bendinde, şarta bağlı gelirlerin Faaliyet Sonuçları Tablosunun dipnotunda açıklanacağı,

- 9'uncu maddesinin (ğ) bendinde, tutarları net olarak hesaplanamayan alacakların bilanço dipnotlarında veya eklerinde gösterileceği,
- 9'uncu maddesinin (i) bendinde, Kamu idareleri tarafından tahsis edilen ya da tahsisli olarak kullanılan taşınmazlara ilişkin bilgilerin dipnotlarda gösterileceği,
- 12'nci maddesinin (b) bendinde, Nazım Hesaplar'ın bilanço dipnotlarında gösterileceği,
- 19'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında, ulusal para dışında yabancı bir para cinsinden raporlama yapılması halinde yabancı paranın cinsi, yabancı para cinsinden raporlama yapılmasının nedenleri ve uygulanan döviz kurunun dipnotlarda belirtilmesi gerektiği,
- 24'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasında, hizmet imtiyaz sözleşmesinin türü, yapısı ve kapsamı gibi bilgilerin mali tablo dipnotlarında açıklanacağı,
- 25'inci maddesinin 5'inci fıkrasında, kamu idarelerince imzalanan her bir finansal kiralama sözleşmesinin türü, yapısı ve kapsamı gibi bilgilerin mali tablo dipnotlarında açıklanacağı,
- 40'ıncı maddesinin 2'nci fıkrasında, kamu idarelerince verilen garantilerin raporlama dönemlerinde değerlemeye tabi tutulacağı ve bilanço dipnotlarında gösterileceği,
- 315'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında, dönem net fazla veya açığının ne kadarının kur ve değer değişimleri farklarından kaynaklandığının ve bunların faaliyet sonucunu nasıl etkilediğinin Faaliyet Sonuçları Tablosunun dipnotunda gösterileceği,
- 327'nci maddesinin 2'nci fıkrasında, kamu idare hesaplarının Sayıştaya verilmesi kapsamında hazırlanan mali tablolar ile elektronik ortamda yayımlanan mali tablolar arasında farklılık olması halinde nedenlerinin mali tablonun dipnotlarında açıklanacağı, hüküm altına alınmıştır.

Ancak, SGK muhasebe kayıtlarında kur ve değer değişimleri faktörleri, tahsisli taşınmazlar ve nazım hesaplara ilişkin bilgiler bulunmasına rağmen, bunlar hakkında mali tabloların dipnotlarında açıklama yapılmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; bulguda dipnot olarak verilmesi gereken bilgi ve tabloların, hali hazırda mali işlemlerin gerçekleştirildiği MOSİP Sistemi içinde ve bu işlemlerin gerçekleştirildiği mali istatistik bülteni adıyla açılan menüde rapor şeklinde yer almakta olduğu, ancak bu tasarımda da eksikliklerin bulunduğu, bu nedenle daha kapsamlı bir dipnot yapısının geliştirilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında dipnot olarak verilmesi gereken bilgilerin MOSİP Sistemi içinde mali istatistik bülteni adıyla açılan menüde rapor şeklinde yer aldığı ifade edilse de, bulgu konusu bilgilerin mali tablolara da eklenmesi ve eklenmiş haliyle mali tabloların yayımlanması gerekmektedir. Bu itibarla, mali tabloların, kullanıcıları tarafından doğru, eksiksiz ve anlamlı olarak değerlendirilebilmesi için, yönetmelikte belirtilen açıklama ve notlarla birlikte sunulması sağlanmalıdır.

BULGU 2: Muhasebe Sisteminin Kurum Alacaklarının Terkinine İlişkin Tüm Mali İş ve İşlemleri İçermemesi

SGK tarafından gerçekleştirilen terkin işlemlerinden bir kısmının muhasebe sistemi dışında yürütülmesi nedeniyle mali tabloların terkin edilen Kurum alacakları hususunda tam ve doğru bilgi içermediği görülmüştür.

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenen Geçici 54'üncü madde ile, 506 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31.12.2013 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası ile özel kanunlardaki hükme istinaden Kurumca 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen eğitime katkı payı, özel işlem vergisi ve damga vergisi borçlarından borç türü bazında borç asılları toplamı 100 Türk lirasını aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı gecikme cezası, gecikme zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçileceği hüküm altına alınmıştır.

SGK tarafından 6552 sayılı Kanun uygulaması ile ilgili olarak yapılacak terkin işlemlerinin Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğüne merkezden yapılması ve terkin edilen kayıtların listesinin alınarak Sayıştay Başkanlığına bildirilmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

SGK'dan alınan veriye göre; 6552 sayılı Kanun uygulaması ile ilgili olarak terkin edilen alacak tutarlarının borç türleri ve terkin tarihleri itibariyle ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 6: 6552 sayılı Kanun Kapsamında Terkin Edilen Alacak Tutarları (TL)

BORÇ TÜRÜ	TERKİN TARİHİ				TOPLAM
	03.10.2014	24.06.2015	29.08.2016	07.09.2016	
EKP DONMUŞ	10.853,98	276,52	290,21	1.368,41	12.789,12
PRİM DONMUŞ	1.096.507,33	21.202,38	21.283,07	996.162,00	2.135.154,78
PRİM	3.493.627,40	292.093,52	336.551,41	26.299,76	4.148.572,09
İŞSİZLİK	7.271.145,70	795.809,48	1.192.945,20	16.364,77	9.276.265,15
EKP	2.744.210,54	75.913,32	86.735,59	0,00	2.906.859,45
OİV	3.851.722,03	122.423,88	157.574,61	0,00	4.131.720,52
İPC	1.549.276,00	144.946,59	238.304,83	528,69	1.933.056,11
DAMGA	9.263.513,18	1.018.054,02	1.812.347,84	0,00	12.093.915,04
TOPLAM	29.280.856,16	2.470.719,71	3.846.032,76	1.040.723,63	36.638.332,26

Tablodan da görüleceği üzere; 6552 sayılı Kanun uygulaması ile ilgili olarak 2014-2016 yılları arasında dört defa terkin işlemi gerçekleştirilmiş olup 12.789,12 TL'si eğitime katkı payı (donmuş), 2.135.154,78 TL'si prim (donmuş), 4.148.572,09 TL'si prim, 9.276.265,15 TL'si işsizlik primi, 2.906.859,45 TL'si eğitime katkı payı, 4.131.720,52 TL'si özel işlem vergisi, 1.933.056,11 TL'si idari para cezası, 12.093.915,04 TL'si damga vergisi olmak üzere toplam 36.638.332,26 TL tutarındaki kurum alacağı terkin edilmiş, ancak bu hususta Sayıştay Başkanlığına bildirimde bulunulmamıştır. Söz konusu alacak tutarları mali sistemin dışında takip edildiğinden bu alacaklarla ilgili olarak yapılan terkin işlemleri de mali sistemin dışında gerçekleştirilmiş ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır. Dolayısıyla, mali tabloların terkin işlemlerine ilişkin üretmiş olduğu bilgiler tam ve doğruyu göstermemektedir.

Kamu idaresi cevabında; bulgu doğrultusunda gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu, terkin edilen alacaklar ile ilgili mevzuat ve kurallar kapsamında kaynak sistemlerde gerekli düzeltmelerin yapılacağı, düzeltilen tutarların listesinin alınarak 120-600 kodlu hesaplarda tahakkuk kaydına alınarak merkezden kesilecek bir fişle aynı tahakkuk kayıtlarının ters kayıtla kapatılarak kaynak sistemlerden silineceği ve böylece terkin kayıtlarının muhasebe sisteminde izlenebileceği, ayrıca terkin işlemleri ve sonuçlarının ilgili mevzuat gereği Sayıştay Başkanlığına bildirileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere; muhasebe sisteminin dışında takip edilen Kurum alacaklarının muhasebe sistemine intikal ettirilerek bu alacaklarla ilgili terkin işlemlerinin ve sonuçlarının izlenmesi, raporlanması ve denetimine imkan sağlanması ve terkin edilen Kurum alacakları hususunda Sayıştay Başkanlığına bildirimde bulunulması gerekir.

BULGU 3: Kurum Alacaklarının Zamanaşımına Uğratılması

Kurum alacaklarından bir kısmının mevzuatta öngörülen zamanaşımı süresi geçtikten sonra takip edilmesi nedeniyle söz konusu alacakların tahsil edilemediği ve zamanaşımına uğratıldığı görülmüştür.

SGK Hukuk Müşavirliğinden alınan veriler ve yapılan incelemeler neticesinde, 2017 yılı itibariyle yasal takip süresi geçtikten sonra takip edilmesi nedeniyle toplam 22.550.837,94 TL kurum alacağı hakkında, alacakların zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle mahkemelerin kurum aleyhine karar verdiği tespit edilmiştir. Kurum, bu alacaklara ilişkin kesinleşen davalar kapsamında 34.107,87 TL mahkeme masrafı, 379.139,41 TL de vekalet ücreti olmak üzere toplam 413.247,28 TL yargılama giderine katlanmıştır. Henüz kesinleşmemiş davalar da dikkate alındığında yargılama giderlerinin daha da artacağı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurum uygulamalarına göre zamanaşımına giren borcun mahkeme kararıyla tespit edilmesi gerektiği, borcun zamanaşımına girdiğinin mahkeme kararıyla tespit edilmesi halinde işverenin borcunun silinmediği, bu borcun eksik borç olarak kabul edildiği, teşviklerin uygulamasında, "borcu yoktur" yazılarında olduğu gibi, işverenlerin borcunu ödemediği sürece teşviklerden yararlandırılmadığı ve "borcu yoktur" yazısı verilmediği, Kurum alacaklarının zamanaşımına uğratılmamasını teminen son olarak ilgili ünitelere 16/03/2018 sayılı ve 1631744 sayılı genel yazının gönderilerek Kurum alacaklarının zamanaşımına uğratılmaması için gerekli tedbirlerin alınmasının talimatlandırıldığı, yetersiz sayıda personel ile alacakların takip edildiği, Raporda belirtilen tutarlarla ilgili olarak detaylı inceleme yapıldığı, bu kapsamda kasıt, kusur veya ihmali bulunan ilgililer hakkında gereğinin yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının zamanaşımına uğratılmadan takip ve tahsilinin sağlanması için;

- Gerekli tedbirlerin alınması,
- Alacağın zamanaşımına uğratılmasında kasıt, kusur veya ihmali bulunan kamu görevlileri hakkında kamu zararına sebebiyet vermeleri nedeniyle rücu işlemlerinin başlatılması gerekir.

BULGU 4: Takipli Kurum Alacaklarının Tahsilat Sürecinin Etkin Bir Şekilde Yürütülmemesi

Zamanında ödenmeyen Kurum alacaklarına yönelik olarak başlatılan icra sürecinin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmediği, bu nedenle icraya intikal eden alacakların önemli bir bölümünün tahsil edilemediği tespit edilmiştir.

SGK Primler Genel Müdürlüğü İcra Daire Başkanlığı'ndan alınan verilere göre, 2013-2017 yılları arasında Kurum alacaklarından icra yoluyla takip edilen alacak tutarları ile yapılan tahsilatlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: 2013-2017 Yıllarında İcrada Takip Edilen Alacaklar ve Tahsilat Tutarları (TL)

Yıl	İcraya İntikal Eden Dosya Sayısı	İcraya İntikal Eden Alacak Tutarı	İcra Yoluyla Yapılan Tahsilat Tutarı
2013	2.660.602	9.402.330.207,12	4.234.447.737,88
2014	1.547.469	5.328.256.019,38	3.504.969.291,13
2015	841.408	7.216.657.286,16	4.477.037.173,63
2016	1.398.384	10.140.714.565,89	4.523.307.912,65
2017	251.199	2.279.411.593,76	3.853.242.072,08
TOPLAM	6.699.062	34.367.369.672,30	20.593.004.187,37

Buna göre; 2013 yılından itibaren toplam 34.367.369.672,30 TL alacak için icra süreci başlatılmış, icraya intikal ettirilen alacaklardan 20.593.004.187,37 TL'si de tahsil edilmiştir.

Bu kapsamda, icraya intikal etmiş kurum alacaklarının tahsilini zorlaştıran ve olumsuz yönde etkileyen temel hususlara aşağıda değinilmiştir.

➤ **İcra memuru sayısının yetersiz olması**

SGK taşra birimlerinde icra işlemleri icra takip, haciz ve satış servisleri tarafından yürütülmektedir. Kurum verilerine göre 2017 yılı Ekim Ayı itibariyle 1033 adet icra memuru icra servislerinde görev yapmakta iken, bir icra memuruna 6656 adet dosya düşmektedir. İcra servislerinde görev yapan memurların sayıca yetersiz olması; icra sürecinde hatalı işlemlerin yapılmasına, tebligat, haciz, satış gibi işlemlerde gecikmelerin meydana gelmesine ve icrada takibi yapılan dosyaların uzun süre sonuçlandırılmamasına yol açmakta, bunun sonucunda da Kurum alacaklarının tahsili riskli hale gelmektedir.

➤ **İcra yoluyla haczedilen taşınır ve taşınmaz malların satış oranının düşük olması**

SGK Primler Genel Müdürlüğü İcra Daire Başkanlığı'ndan alınan verilere göre, 2013-2017 yılları arasında haczedilen ve satılan taşınır ve taşınmaz malların sayısı ile elde edilen satış gelirleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8: 2013-2017 Yıllarında Haczedilen ve Satılan Taşınır ve Taşınmaz Mallar

Yıl	Haczedilen Taşınır Mal Adedi	Haczedilen Taşınmaz Mal Adedi	Satılan Taşınır Mal Adedi	Satılan Taşınmaz Mal Adedi
2013	149.512	69.778	3.828	316
2014	130.398	63.731	2.576	251
2015	117.311	69.010	1.945	7.779
2016	145.289	63.357	2.255	354
2017	60.314	36.943	1.359	167
TOPLAM	602.824	302.819	11.963	8.867

Buna göre; 2013-2017 yılları arasında haczedilen toplam 602.824 adet taşınır maldan yalnızca 11.963'ü satılırken, haczedilen toplam 302.819 taşınmaz maldan ise yalnızca 8.967'si satılmıştır.

İcra yoluyla satılan taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilen satış geliri ve bu gelirin icra alacağına oranı da aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9: 2013-2017 Yıllarında İcra Yoluyla Elde Edilen Satış Gelirlerinin İcra Alacağına Oranı

Yıl	Taşınır ve Taşınmaz Satış Gelirleri Toplamı	İcraya İntikal Eden Alacak Tutarı	Satış Gelirlerinin İcra Alacağına Oranı
2013	63.876.784,64	9.402.330.207,12	% 0,68
2014	50.192.149,01	5.328.256.019,38	% 0,94
2015	49.479.550,44	7.216.657.286,16	% 0,69
2016	62.207.427,46	10.140.714.565,89	% 0,61
2017	36.276.553,88	2.279.411.593,76	% 1,59
TOPLAM	262.032.465,43	34.367.369.672,30	% 0,76

Tablo'ya göre son beş yılda icra yoluyla satışı yapılan taşınır ve taşınmaz mallardan 262.032.465,43 TL gelir elde edilirken, bu tutarın icra alacağına oranı sadece binde 76 olarak gerçekleşmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 84'üncü maddesine göre, borçlu veya üçüncü şahıs elinde haczedilen borçluya ait taşınır malların haczedildikleri

tarihin üçüncü gününden itibaren üç ay içinde satışa çıkarılacağı hüküm altına alınmış, 2011/53 sayılı SGK İcra Takip Haciz ve Satış İşlemleri Hakkında Genelge'de de aynı hükme yer verilerek taşınır malların muhafaza altına alındığı tarihten itibaren bir ay içinde satış işlemine başlanılacağı düzenlenmiştir. Yine aynı Genelge'de Kurum alacağının bir an önce tahsilinin sağlanması bakımından icra takibine konu borcun ödenmemesi halinde, taşınmaz malların haciz tatbikine ilişkin resmi yazının Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren 3 ay içinde satış işlemlerine başlanılacağı, ifade edilmiştir. Özellikle haczedilen araçların kısa sürede satışının yapılmaması, Motorlu Taşıtlar Vergisi, park ücreti gibi giderlere katlanılmasına ve bu nedenle elde edilecek haciz gelirin azalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle, haczedilen taşınır ve taşınmaz malların, mevzuata uygun olarak, gecikmeksizin satış işlemlerinin yapılması ve Kurum alacağının tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

➤ **Sıklıkla çıkan Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasalar nedeniyle icra süreci duran alacakların önemli bir bölümünün tekrar takipli alacağa dönüşmesi**

SGK Primler Genel Müdürlüğü İcra Daire Başkanlığı'ndan alınan verilere göre; Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 2014-2017 yılları arasında yapılan yasal düzenlemeler nedeniyle icra takibi durdurulan dosya sayısı ile alacak miktarı ve taksitlerin ödenmemesi nedeniyle tekrar icra takibi başlatılan dosya sayısı ile alacak miktarı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10: 2014-2017 Yıllarında Yapılandırma Nedeniyle Takibi Durdurulan ve Tekrar Takibe Başlanan Alacaklar (TL)

Yıl	Kanun No.	Yapılandırma Nedeniyle Takibi Durdurulan Dosya Sayısı	Yapılandırma Nedeniyle Takibi Durdurulan Alacak Miktarı	Taksitlerin Ödenmemesi Nedeniyle Tekrar İcra takibine Başlanan Dosya Sayısı	Taksitlerin Ödenmemesi Nedeniyle Tekrar İcra takibine Başlanan Alacak Miktarı
2014	6552	176.669	14.540.025.274,86	156.976	10.981.542.149,58
2015	6552	42.042	817.576.362,00	33.134	661.990.916,40
2016	6736	190.734	17.064.052.198,79	171.385	10.783.345.546,86
2017	7020	14.467	174.614.045,95	3.121	41.064.619,45

Tablo'dan da görüleceği üzere, Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılması nedeniyle icra takibi durdurulan alacak miktarının; 2014 yılında %75'i, 2015 yılında %80'i, 2016 yılında %63'ü ve 2017 yılında da Ekim ayı itibariyle %23'ü hakkında, yapılandırmaya başvuranların taksitlerini ödememesi nedeniyle yapılandırmalarının bozulması neticesinde,

yeniden icra takibi başlatılmıştır. Bu durum, SGK alacağıının yeniden yapılandırılmasından beklenen sonucun elde edilemediğini göstermekle birlikte, SGK icra takip ve haciz servislerinin işlevinin zayıflamasına ve alacakların tahsil edilebilirliğinin azalmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, icra takip ve haciz işlemlerini yürüten icra memuru sayısının iş yükünü karşılayacak sayıda olmadığı, bu durumun tahsilat sürecindeki aksamının en önemli nedeni olduğu, icra servislerinin icra hazırlık, icra takip ve haciz ile icra satış servisleri olarak yapılandırıldığı, ancak bu ayrıma bazı ünitelerde personel eksikliği nedeniyle gidilemediği, ünitelerin istenen satış seviyelerine ulaşması için taşra performans kriterleri içerisinde satışların bir önceki yıla göre % 20 artırılmasının öngörüldüğü, son üç yılda 6736, 7020 ve yeni kabul edilen 7143 sayılı yapılandırma Kanunlarında başvuru tarihi itibarıyla, icra, takip ve satış işlemlerinin duracağıın hükme bağlandığı, çıkarılan özel kanunlarla yapılandırılan ve 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre taksitlendirilen borçlar için alınan teminat niteliğindeki malların, yapılandırma veya taksitlendirmenin bozma koşulu oluşmadan satılmadığı, haczedilen malların birçoğunun üzerinde Kurum haczi dışında üçüncü kişilerin haczi, ipotek veya tedbir kararı gibi kayıtların bulunduğu, bu kayıtların Kurumun haczinden önce olması halinde haczedilen malın satışını engellediği, satışın kısa sürede yapılabilmesinin bazı durumlarda şarta bağlı olduğu, özellikle araçlarda satışın yapılabilmesi için, aracın Emniyet Genel Müdürlüğü birimleri tarafından yakalamanın yapılarak otoparka çekilmesi gerektiği, bu durumun da satış süresinin uzamasına neden olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak takipli kurum alacaklarının tahsilat sürecinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak için;

- Gerekli tedbirlerin alınması,

- Kurum gelirlerinin tahakkuk tahsilat ve takip sürecini etkileyen Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasal düzenlemelerin uzun dönemde aktüeryal dengede meydana getireceği etkilerinin gözönünde bulundurulması ve bu yönde yapılacak yasal düzenlemelerden önce düzenleyici etki analizleri yapılarak sonuçlarının ortaya konulması, gerekir.

BULGU 5: 5510 Sayılı Kanun'un 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendi Kapsamındaki Sigortalıların Süresinde Ödenmeyen Prim Borçlarının Takip ve Tahsiline İlişkin İşlemlerinin Etkin Yürütülmemesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki sigortalıların süresi içerisinde ödenmeyen prim borçlarının 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereğince icra yolu ile takip ve tahsiline yönelik işlemlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmediği görülmüştür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde; süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları ile katılım paylarının Kurum alacağına dönüşeceği ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinin on altıncı fıkrasında; Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı, Kurumun 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 88'inci maddesinin yirmi birinci fıkrasında ise; prim alacaklarının tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılacağı belirtilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı olanlardan ödenmemiş prim borcu bulunanlar hakkında 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü madde hükümlerinin uygulanması gerekmekte olup söz konusu alacakların icra yolu ile takip ve tahsiline yönelik olarak 2017 yılına kadar yasal süreç başlatılmamıştır. Ancak, 23.10.2017 tarih ve 40071718-206-E.5334879 sayılı Genel Yazı ile, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki sigortalıların ödenmeyen prim borçlarının 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edileceği, öncelikle 4/1-b kapsamında sigortalı olan şirket ortağı, avukat ve noterlerin borçlarının takip ve tahsili için borçlu sigortalıları ve borç tutarlarını gösteren listelerin ilgili sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerine gönderilmiş olduğu, doktorlara (diş hekimi ve veteriner hekimler dahil) ait listelerin ise sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik

merkezlerince tespit edilmesi gerektiği bildirilmiştir. Ayrıca, ekli listede 216.228 şirket ortağı, avukat ve noterin 1.813.083.179,55 TL'si prim aslı, 263.701.984,69 TL'si gecikme zammı olmak üzere toplam 2.076.785.164,24 TL tutarındaki prim borçları hakkında manuel ödeme emri düzenlenerek icra takip, haciz ve satış servislerine intikal ettirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

SGK'dan alınan veriye göre; 31.12.2017 tarihi itibarıyla 4/1-b kapsamındaki sigortalılardan olan prim aslı alacak tutarlarının ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 11: 4/1-b Kapsamındaki Prim Aslı Alacakları (TL)

Kurum Alacakları	Borçlu İşyeri/ Sigortalı Sayısı	Yapılandırılmayan Alacak Tutarı	Yapılandırma Kapsamındaki Alacak Tutarı	Toplam Alacak Tutarı
4/1-b Alacağı Aktif	1.798.235	19.879.323.107,00	501.445.106,55	20.380.768.213,55
4/1-b Alacağı Terk	1.328.325	5.039.877.983,50	305.247.847,61	5.345.125.831,11
TOPLAM		24.919.201.090,50	806.692.954,16	25.725.894.044,66

Tabloda da görüleceği üzere; 4/1-b kapsamındaki sigortalıların Sosyal Güvenlik Kurumuna toplam 25.725.894.044,66 TL tutarında prim aslı borcu bulunmakta olup bu tutarın 806.692.954,16 TL'si yapılandırma kanunları kapsamında yeniden yapılandırılmıştır. Dolayısıyla 4/1-b kapsamındaki sigortalıların 31.12.2017 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılandırılmayan toplam 24.919.201.090,50 TL tutarında prim aslı borcu bulunmaktadır.

19.12.2017 tarih ve 2017/25 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; 2017 yılı içerisinde 18.712 sigortalıdan olan 214.514.529,09 TL'si prim aslı ve 41.658.381,30 TL'si gecikme zammı olmak üzere toplam 256.172.910,39 TL tutarındaki prim alacağının icra yolu ile takip ve tahsil edilmesine yönelik yasal süreç başlatılmıştır. Ancak, hakkında yasal süreç başlatılan 4/1-b alacakları, yasal süreç başlatılmak üzere talimatlandırılan tutarın yaklaşık %12'sine, 4/1-b kapsamındaki sigortalılardan olan toplam prim alacağının ise yaklaşık %1'ine tekabül etmekte olup 4/1-b alacaklarının yaklaşık %99'u ilgili mevzuatta öngörüldüğü şekilde icra yolu ile takip ve tahsil edilmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 4/1-b sigortalılarının prim borçlarının zaman zaman yasalaşan düzenlemeler doğrultusunda sigortalılık süreleri ile birlikte silinmekte olduğu, buna rağmen 4/1-b sigortalılarının süresinde ödenmeyen prim borçlarının tahsili amacıyla 5510 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda ilk kez 2017 yılında belirlenen meslek gruplarına yönelik manuel olarak icra işlemlerinin başlatıldığı, 59.428 sigortalının 899.291.705,90 TL tutarındaki borcunun icraya intikal ettirildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından; 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinin yirmi birinci fıkrası da dikkate alınmak suretiyle, 4/1-b kapsamındaki sigortalıların süresi içerisinde ödenmeyen prim borçlarının ivedilikle icraya intikal ettirilerek takip ve tahsil işlemlerinin sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 6: İcra Takibindeki Kurum Alacaklarından Tebliğ Edilmeyenlerin Bulunması

İcra takibinde bulunan Kurum alacaklarından 2017 yılı Aralık ayı tarihi itibariyle 450.831.759,28 TL tutarındaki kısmının tebliğ edilmediği tespit edilmiştir.

5502 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinde ve 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinde süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin, işsizlik sigortası primlerinin, idari para cezalarının, gecikme zamlarının ve katılım paylarının Kurum alacağına dönüşeceği, bu alacakların tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurum alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği ödeme emri ile bildirilmektedir. Ancak, borçluların adreste bulunulamaması, taşınmış olması, adresi eksik bildirmiş olması, adresten geçici olarak ayrılması nedenleriyle işyeri tescil kütüklerinde kayıtlı diğer adreslerin araştırılması, tekrar ödeme emri gönderilmesi ve kütüklerde adreslerin güncellenmemiş olması veya borçlunun tebligatı almaktan imtina etmesi gibi nedenlerle tebliğ işlemleri uzamakta ve sonuçlanamamaktadır. Borçlulara tebligat yapılamaması durumunda alacağa ilişkin takibat ilerleyememekte ve tahsilat şüpheli hale gelmektedir. Söz konusu alacaklara ilişkin tebligat yapılamadığı için muhasebe sisteminde de tahakkuk kaydı yapılamamaktadır.

6183 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde, hilafına bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında ve tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Kurum alacaklarının tebligat esasları, Vergi Usul

Kanunu'nun 93 ila 109'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, hüküm ifade eden belgeler ve yazılar, adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta aracılığıyla iadeli taahhütlü, memur eliyle veya adresleri bilinmeyenlere ilan yoluyla tebliğ edilir. Genel tebliğ usulü, posta aracılığıyla yapılan tebliğ olmakla birlikte, muhatabın adresi hiç bilinmiyorsa, muhatabın bilinen adresi yanlış ve değişmiş ise ya da başkaca sebeplerden dolayı posta ile tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa ilan tebliğ yoluna gidilmesi mümkündür. Ayrıca, gerekli bilgi işlem altyapısının sağlanması durumunda Kurumca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda tebliğ yapılabilmesi kanunen mümkündür.

Kamu idaresi cevabında; bulgu konusunun 2016 yılı Sayıştay Raporunda da yer aldığı, Sayıştay tarafından yapılan öneriler dikkate alınarak yapılan çalışmalar ile 2016 yılında 11.296.092.294,20 TL olan tutarın 2017 yılı sonu itibarıyla 450.831.759,28 TL'ye kadar indirildiği, 21/5/2018 tarihi itibarıyla 48.810 adet icra takip dosyasından 119.517.231,90 TL tutardaki alacağın tebliğ tarihlerinin sistemde yer almadığının tespit edildiği, tebliği yapılamayan bu icra takip dosyalarının ilan tebliğ işlemlerinin devam etmekte ve tebliğ edilmiş olanların da tebliğ tarihlerinin icra programına giriş işlemlerinin yapılmakta olduğu, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda 5/12/2017 tarihinde tebliğe ilişkin yapılan değişiklikle birlikte, tebligatların tamamına yakın kısmının muhatabına tebliğ edileceği, elektronik tebligat ile ilgili program yazım çalışmalarının devam ettiği, yılsonunda işleme açılmasının planlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliğin sağlanması ve Alacaklar Hesabının mali tablolarında tam ve doğruyu göstermesini temin etmek üzere;

- Tebliğ edilemeyen alacaklar için takibata başlanması ve söz konusu tutarların muhasebe sisteminde kayıt altına alınarak tahakkuklarının oluşturulması,
- Borçlulara tebliğ edildiği halde tebligat tarihi sisteme girilmeyen dosyaların sisteme girilmesi,
- Genel tebliğ usulü ile tebligat yapılamaması durumlarında ilan tebligat usulünün daha etkin kullanılması,
- Elektronik tebligata geçilmesi için gerekli teknik ve idari altyapının oluşturulması gerekir.

BULGU 7: Mali İşlemlerin Nispî Değer ve Ağırlıklarına Göre Sınıflandırılarak Raporlanmaması

SGK mali tablolarında, mali işlemlerin muhasebenin temel kavramlarından önemlilik kavramına uygun olarak nispî değer ve ağırlıklarına göre sınıflandırılarak raporlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde; muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulup yürütüleceği; kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Muhasebenin temel kavramlarından önemlilik kavramı; bir hesap kalemi veya mali bir olayın nispî ağırlık ve değerinin, mali tablolara dayanılarak yapılacak değerlendirmeleri veya alınacak kararları etkileyebilecek düzeyde olmasını ifade etmekte olup önemli hesap kalemleri, mali olaylar ve diğer hususların mali tablolarda yer alması zorunludur. Tam açıklama kavramı gereğince de; mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede, aşağıda ayrıntısı gösterildiği üzere, hesap kalemlerinin nispî değer ve ağırlıklarına göre sınıflandırılarak süreklilik ve önem arz eden bazı gelir ve gider kalemlerinin ayrı yardımcı hesaplarda raporlanmadığı, Kurumun mali işlemlerinde önemli bir büyüklük iştigal eden hesap kalemlerinin “diğer” şeklinde tanımlanan yardımcı hesaplarda takip edilmesi nedeniyle söz konusu işlemlerin mahiyeti hakkında yeterli bilgiye ulaşılamadığı görülmüştür.

Tablo 12: 2017 yılı Geçici Mizanında Diğer Gelir/Gider Adıyla Tanımlanan Hesaplar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Tutarı (TL)
120.02.03.01.99	Diğer Prim Gelirleri	450.493.499,17
120.02.20.01.99	Diğer Prim Gelirleri	23.971.163,99
122.02.20.01.99	Diğer Prim Gelirleri	2.203.677,12
122.05.01.09.99	Diğer Faizler Gelir Tahakkukları	129.649.609,67
122.05.04.01.01	Primler	39.037.592,07

222.02.01.01.99	Diğer Prim Gelirleri	3.574.449,62
222.05.01.09.99	Diğer Faizler Gelir Tahakkukları	1.110.866.718,49
222.05.04.01.01	Primler	204.419.589,53
333.02.99	Diğerleri	2.319.947.303,82
600.02.01.01.90	Diğer Prim Gelirleri	5.867.630,20
600.02.01.01.99	Diğer Prim Gelirleri	55.054.490,73
600.02.02.01.99	Diğer Prim Gelirleri	1.168.025,51
600.02.03.01.99	Diğer Prim Gelirleri	1.235.193.592,38
600.05.01.09.99	Diğer Faizler	228.090.108,00
600.05.04.01.01	Primler	1.442.693.474,59
630.12.01.01.99	Diğer Prim Gelirleri	56.785.119,87
630.12.02.01.99	Diğer Prim Gelirleri	2.683.888,95
630.12.03.01.99	Diğer Prim Gelirleri	27.278.032,27
630.12.04.01.99	Diğer Prim Gelirleri	104.993.360,95
800.02.01.01.90	Diğer Prim Gelirleri	5.885.472,81
800.02.01.01.99	Diğer Prim Gelirleri	54.952.110,22
800.02.02.01.99	Diğer Prim Gelirleri	1.168.025,51
800.02.03.01.99	Diğer Prim Gelirleri	1.443.396.004,96
800.05.04.01.01	Primler	1.453.684.692,52
810.02.01.01.99	Diğer Prim Gelirleri	86.716.998,01
810.02.02.01.99	Diğer Prim Gelirleri	2.683.888,95
810.02.03.01.99	Diğer Prim Gelirleri	53.507.067,64
810.02.04.01.99	Diğer Prim Gelirleri	12.916.277,15

Kamu idaresi cevabında; Hesap Planı Revizyonu çalışmaları kapsamında bu hususun dikkate alınarak gerekli düzeltmelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak SGK mali tablolarının açık ve anlaşılır bir şekilde hazırlanmasını temin etmek üzere; diğer gelir ya da gider adıyla tanımlanan alt hesap kodlarında takip edilen tutarların mahiyetlerinin araştırılarak Kurumun mali işlemlerinde önemli bir büyüklük iştilgal eden hesap kalemlerinin SGK'nın ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak yardımcı hesaplarda izlenerek raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 8: Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Bazı Tahsilatların Teminat Hesaplarında İzlenmesi

330.01.01 no.lu geçici teminat ve 330.01.02 no.lu kesin teminat hesaplarının faaliyet ve alacak hesaplarına ait bazı tahsilatlar için de kullanıldığı, dolayısıyla 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın mali tablolara tam ve doğru yansıtılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde; mevzuatları gereği

nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK alacakların takip ve tahsilinde tam olarak tahakkuk esasına geçmemiş olduğundan tahakkuk işlemlerinin gerçekleşmediği durumlarda yapılan prim tahsilatları ile yersiz ve fazla ödemelerden kaynaklanan alacaklara ilişkin tahsilatlar 330.01.01 ya da 330.01.02 no.lu hesaplarda muhasebeleştirilmekte, daha sonra ilgililerin talebi üzerine bu hesaplarda muhasebeleştirilen tutarlardan mahiyeti tespit edilenler ilgilinin borcundan mahsup edilmektedir. Ancak, bu hesaplara kaydedilen tutarlardan mahiyeti tespit edilemeyenler geçici/kesin teminat hesaplarında bekletilmekte, bu durum 330 no.lu hesabın mali tablolarında hatalı raporlanmasına neden olmaktadır. Şöyle ki; 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 31.12.2017 tarihli kesin mizanda 189.938.742,39 TL tutarında bakiye vermekte olup bu tutarın 28.491.835,57 TL'si 2017 yılı içerisinde 5.822 kişiden yapılan on-line banka tahsilatlarından ilgilinin borcundan mahsup edilmeyerek 330.01.01 no.lu geçici teminat hesabında bekleyen tutarlardan, 3.229.410,28 TL'si ise yine 2017 yılı içerisinde 385 kişiden yapılan on-line banka tahsilatlarından ilgilinin borcundan mahsup edilmeyerek 330.01.02 no.lu kesin teminat hesabında bekleyen tutarlardan oluşmaktadır. Söz konusu tahsilatların ayrıntısı ekli tablolarda gösterildiği üzere hangi kişi/vergi/sicil numarası ile kimden yapıldığı belli olup geçici/kesin teminat niteliği taşımadığı ortadadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Kurumun tüm alacakları için tamamıyla tahakkuk esasına dayalı bir tahsilat sistemi oluşturuluncaya kadar, beyana dayalı bir tahsilat türünün sistemde yer alacak olmasının banka çalışanları tarafından hatalı işlem yapılmasına neden olacağı, dolayısıyla bu hesaptaki gerçek depozito ve teminatlar dışındaki prim veya prim dışı diğer tahsilatların ayrıştırılarak tasfiye edilmesi gerektiği konusunda belli periyodlarla muhasebe birimlerine gerekli uyarıların yapıldığı, anlaşmalı bankaların tahsilat ekranlarında sınıflandırma yapılmadan sıralı olarak yer alan tahsilat türlerinin belirli ana gruplar altında sınıflandırılması için mutabakata varıldığı ve çalışmaların devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın mali tablolarında tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere; Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek hesabın amacı dışında kullanımının engellenmesi ve hesapta yer alan tutarların incelenerek niteliklerine uygun hesaplarda izlenmesi gerekir.

BULGU 9: Maliye Bakanlığından Yapılan Tahsilatların Emanetler Hesabında Bekletilmesi

Maliye Bakanlığı'nın SGK adına yaptığı tahsilatların Kuruma aktarımı sırasında, tahsilat açıklamalarından ilgili kurum ve kuruluşlarının tespit edilememesi nedeniyle 259.951.815,60 TL tutarında paranın emanetler hesabında beklediği görölmektedir.

SGK ile Maliye Bakanlığı arasında bugüne kadar; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli 1 sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde görev yapan kamu personelinin sigorta ve emeklilik kesenekleri ile SGK'ya ödenmesi gereken diğer ödemelerin Maliye Bakanlığı'na (Muhasebat Genel Müdürlüğü) bağlı muhasebe birimleri tarafından ödeme usul ve esaslarını kapsayan 17.02.2012, 14.07.2015 ve 18.12.2017 tarihlerinde üç adet protokol imzalanmıştır.

Protokollerin 'İş Süreci' başlıklı 4'üncü maddesinde, Maliye Bakanlığı'na bağlı muhasebe birimlerinden SGK'ya yapılacak ödeme talimatlarının hangi veri formatında ve nasıl aktarılacağına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Ancak, bahsi geçen protokol hükmünün taraflar arasında tam olarak uygulamaya konulamamasından dolayı SGK'ya yapılan ödemelerden bazılarının protokollerde belirtilen veri formatına uygun aktarımı sağlanamamıştır. Ödemeyi yapan kurum ya da kuruluşun ödeme talimatından tespit edilememesi durumunda tahsilatlar 333.14.7.1 no'lu emanetler hesabına alınmaktadır. Bu hesapta 2012 yılından 31.12.2017 tarihine kadar toplam 259.951.815,60 TL para birikmiştir. Bu durum, ödemeyi yapan kurum ya da kuruluşların Kuruma olan borçlarının kapatılmamasına neden olmaktadır. 333.14.07.01 no'lu 'Online Banka Tahsilat Saymanlık Emaneti' hesabının kesin mizanda toplam borç tutarının 453.309.150,35 TL olduğu göz önüne alındığında bu tutarın yarısından fazlasının Maliye Bakanlığı'ndan yapılan ödemelerden oluştuğu görülecektir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Maliye Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında yapılan Protokollerin Ek'inde yer alan kodlar ve açıklamalar doğru olduğu sürece Kurum hesaplarını kayıt altına almakta sorun yaşanmadığı, 2017 Kesin Mizanında emanet kayıtlarında bakiyenin fazla olmasının, Aralık ayında gönderilen tutarların söz konusu sebeplerden dolayı kayıt altına alınamamasından kaynaklandığı, 2018 yılı içinde Sosyal Güvenlik Kurumu ve Maliye Bakanlığı arasında sorunların çözülmesi ve Protokollerin etkin işlenmesi adına görüşmeler yapıldığı, gelen tahsilatlara ilişkin sorunların Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği gereğince tespit edildiği, emanette bekleyen tahsilatlara ilişkin Kurum

ve Maliye Bakanlığının sürekli irtibat halinde bulunduğu, emanet hesaplarında bekleyen tahsilatların kayıt altına alınmasının sağlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Maliye Bakanlığı ile SGK'nın ödeme işlemlerin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için protokol hükümlerinin etkin bir şekilde işletilmesi ve Maliye Bakanlığı ile gerekli girişimlerde bulunularak emanetler hesabında bekletilen ödemelerin incelenerek ilgili kayıtlara alınma işlemlerinin tamamlanması sağlanmalıdır.

BULGU 10: İlgilisine Ödenemediğinden Zamanaşımına Uğrayan Emekli Maaşlarının Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

İlgilisine ödenememesi nedeniyle Kurum hesaplarına intikal eden emekli maaşlarının bütçe emaneti niteliği taşıdığı halde emanetler hesabında izlendiği ve bu hesapta kayıtlı tutarlardan zamanaşımına uğrayanların bütçeye gelir kaydedilmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 172'nci maddesinde; malî yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'nın kullanılacağı hükmüne yer verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 34'üncü maddesi ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 32'nci maddesinde; mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde hak sahibinin talep etmemesi veya başka nedenlerle ödenemeyen tutarların bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği, ancak, hesaba alındığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen emanet hesaplarındaki tutarların bütçeye gelir kaydedileceği, gelir kaydedilen tutarların mahkeme kararı üzerine ödeneceği, ilgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde alacaklıları tarafından geçerli bir mazerete dayanmaksızın, yazılı talep edilmediğinden veya belgeleri verilmediğinden dolayı ödenemeyen borçların zamanaşımına uğrayarak kamu idareleri lehine düşeceği hükme bağlanmıştır.

SGK 2017 yılına ilişkin mali tabloları incelendiğinde, Kurumca bağlanmış olan gelir ve aylıklardan ödeme emri belgesine bağlandıktan sonra bankaya gönderilen ve ilgilisi tarafından bankadan çekilmemesi nedeniyle tekrar Kurum hesaplarına intikal eden tutarların 320 Bütçe Emanetleri Hesabı yerine 333 Emanetler Hesabı'nda (333.02.13 "Emekli Maaşlarından İade Edilenler") izlendiği, söz konusu hesabın ayrıntılı incelemesi yapıldığında, 22.12.2017 tarihi itibarıyla, hesapta takip edilen tutarın 45.225.865,12 TL'lik kısmının 2011

hesap dönemine, 54.177.550,35 TL'lık kısmının ise 2012 hesap dönemine ilişkin olduğu, dolayısıyla ilgisine ödenememesi nedeniyle Kurum hesaplarına intikal eden toplam 99.403.415,47 TL tutarındaki emekli maaşının mevzuatta öngörülen beş yıllık zamanaşımı süresini aştığı görülmüştür. Ancak, SGK mali tablolarında yer alan emanet hesaplarının niteliği tam olarak anlaşılamadığından bu tutarın tamamının zamanaşımına uğrayıp uğramadığı netlik kazanmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; bulgudaki öneri doğrultusunda zamanaşımına uğrayan emekli maaşlarının bütçeye gelir kaydedilmesi işleminin tamamlanmış olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, zamanaşımına uğrayan emekli maaşlarının bütçeye gelir kaydedilmesi işlemlerinin tamamlanmış olduğu belirtilmiş olsa da, tarafımıza kanıtlayıcı bir belge sunulmamıştır.

Kurumca bağlanmış olan gelir ve aylıklardan ödeme emri belgesine bağlandığı halde ilgisine ödenememesi nedeniyle Kurum hesaplarına intikal eden tutarların 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'nda izlenmesi ve 333.02.13 "Emekli Maaşlarından İade Edilenler" hesabında izlenen tutarların incelemesi yapılarak hesaba alındığı yılı takip eden beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen tutarların bütçeye gelir kaydedilmesi gerekir.

BULGU 11: Sağlık Hizmet Sunucularına Verilen Avansların Süresi İçerisinde Kapatılmaması

SGK tarafından sağlık hizmet sunucularına verilen toplam 10.164.520.985,49 TL tutarındaki avansın kanunda belirtilen süreyi aştığı halde kapatılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 97'nci maddesi gereğince; SGK, sağlık hizmet sunucularının Kuruma sunmuş oldukları fatura ve eki belgelerin toplam tutarını, fatura teslim tarihinden itibaren altmış gün içerisinde sağlık hizmet sunucularına avans olarak ödemekte olup fatura ve eki belgelerin, fatura teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek avans hesabının kapatılması gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "İş Avans ve Kredileri Hesabı'nın İşleyişi"ne ilişkin 102'nci maddesine göre; hesaba kayıtlı bulunan avans ve kredi tutarlarından süresi içinde mahsup veya iade edilmeyenlerin bu hesaba alacak, sorumluları adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'na borç kaydedilmesi gerekir. Ancak yapılan incelemede,

hastanelere verilen avanslardan 9.989.522.909,33 TL, eczanelere verilen avanslardan 169.209.495,41 TL, medikal avanslarından 4.809.303,11 TL, optik avanslarından 979.277,64 TL olmak üzere sağlık hizmet sunucularına verilen toplam 10.164.520.985,49 TL tutarındaki avansın 5510 sayılı Kanun'un 97'nci maddesinde belirtilen üç aylık süreyi aştığı halde kapatılmadığı görülmüş olup söz konusu avansların kanunda belirtilen süreyi aşacak şekilde mahsuba bırakılması mümkün bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Kurumda yeterli sayıda sağlık personeli olmaması sebebiyle geçmiş dönemde gerekli incelemeler zamanında yapılamadığından avansların süresi içinde kapatılmadığı, yeni personel takviyesi yapılamamasına rağmen üniversiteler ile global bütçe sözleşmeleri imzalandığı, hastanelerde e-fatura uygulamasına geçildiği, fatura ve eki belgelerin elektronik ortamda alınmaya başlanmasıyla birlikte personel tasarrufu sağlandığı, inceleme sürelerinin kısaltılmış olduğu, önümüzdeki dönemde avansların süresi içinde kapatılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak İş Avans ve Kredileri Hesabı'nın tabi olduğu mevzuat hükümlerine uygun yürütülmesini temin etmek üzere;

- Sağlık hizmet sunucularına verilen avansların süresi içerisinde incelenerek kapatılması, kapatılmayanların Kişilerden Alacaklar Hesabı'na alınarak her biri için ayrı tahsilat izleme dosyası oluşturulması,
- Teknik personel eksikliklerinin giderilmesi,
- Sağlık hizmet sunucularının sunmuş oldukları fatura ve eki belgelerin süresi içinde incelenmemesi nedeniyle avansların kapatılmamasında varsa sorumluluğu bulunanlar hakkında gerekli incelemelerin yapılması gerekir.

BULGU 12: Yurtdışı Tedavileri Kapsamında Verilen Döviz Cinsinden Sağlık Avanslarının Süresi İçerisinde Kapatılmaması

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 66'ncı maddesi kapsamında yurtdışında gerçekleştirilen tedaviler için döviz cinsinden verilen toplam 112.660.911,12 TL tutarındaki sağlık avansının süresi içerisinde kapatılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 35'inci maddesi ile Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 11'inci maddesinde; mutemetlerin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe

yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "İş Avans ve Kredileri Hesabı'nın İşleyişi"ne ilişkin 102'nci maddesine göre; hesaba kayıtlı bulunan avans ve kredi tutarlarından süresi içinde mahsup veya iade edilmeyenlerin bu hesaba alacak, sorumluları adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'na borç kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede, 31.12.2017 tarihi itibarıyla yurtdışında gerçekleştirilen tedaviler için döviz cinsinden verilen ve 160.02.05.05 no.lu hesapta takip edilen tedavi yolluğu avanslarından 7.911.735,11 TL, kemik iliği avanslarından 104.749.176,01 TL olmak üzere toplam 112.660.911,12 TL tutarındaki sağlık avansının süresi içerisinde kapatılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, süreç incelendiğinde daha tedavi başlamadan avans süresinin başladığı, yurtdışına tedaviye gönderilen hastaların tedavilerinin ilk raporda belirtilen sürede tamamlanamayıp tedavi süresi uzatımına gidildiği, buna karşılık yurtdışı sağlık hizmeti sunucularından faturaların, tedavi süresi de devam ettiği için, genellikle kısım kısım geldiği ve ayrıca konsolosluklarda tercüme sürecinin de zaman aldığı, diğer taraftan çeşitli zamanlarda il müdürlüklerine hasta adı belirtilerek avansların kapatılması yönünde yazılar gönderildiği ve eksik belge nedeniyle kapatılamayan avans varsa, bunların bildirilmesi durumunda Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü ile yeniden irtibata geçilerek temin edilmesi yoluna gidildiği, nitekim başta İstanbul İl Müdürlüğüne bağlı hastalar olmak üzere birçok ilden avansların kapandığı bilgisinin alındığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğüne belirtilen hususlar açıklanarak söz konusu belgelerin ivedilikle gönderilmesinin önemini yazılı olarak bildirildiği, ancak alınan cevabi yazıda; verilen avansların zamanlıca kapatılmasını teminen tedavi evrakının düzenlenmesi ve temsilciliğe ulaştırılmasında gecikmeler yaşanan bazı sağlık hizmeti sunucularının temsilciliklerin müteaddit ricalarına rağmen bu tutumlarında herhangi bir değişikliğe gitmediklerinin belirtildiği, bulguda belirtilen öneri doğrultusunda sürecin hassasiyeti de göz önünde bulundurularak gerekli özenin gösterileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak İş Avans ve Kredileri Hesabı'nın tabi olduğu mevzuat hükümlerine uygun yürütülmesini temin etmek üzere; yurtdışı tedavileri kapsamında döviz cinsinden verilen sağlık avanslarının sigortalı veya hak sahibi ya da sigortalının vefat etmesi durumunda varisleri tarafından sunulan belgeler üzerinden incelenerek mahsup süresi içinde kapatılması,

süresi içinde kapatılmayanların ise Kişilerden Alacaklar Hesabı'na alınarak her biri için ayrı tahsilat izleme dosyası oluşturulması gerekir.

BULGU 13: 2829 Sayılı Kanuna Göre Müşterek Emeklilik Hisseleri ile İlgili Olarak Kurum ve Sandıklar Arasında Yapılan Hesaplaşma İşlemlerinin Tamamlanmaması ve Sonuçlarının Tam Olarak Raporlanmaması

Sigortalıların, 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre 506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamındaki Sandıklara tabi hizmetlerinin birleştirilerek; gerek Kurumca gerekse Sandıklarca bağlanan aylıkların hesaplaşma işlemlerinin tahakkuk ve tahsilat sürecinin eksik yürütüldüğü görülmüştür.

2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'un "Hesaplaşma" başlıklı 13'üncü maddesinde; bu Kanun uyarınca bağlanan aylıklardaki kurum hisselerinin tespitinde, kurumların her birine tabi olarak geçen hizmet sürelerinin, birleştirilen hizmet süreleri toplamına oranının esas alınacağı, ancak 506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesine göre kurulan Sandıklarca bağlanan aylık tutarının, toplam hizmet süreleri üzerinden Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre bağlanacak aylıktan fazla olması halinde, kurumların hisselerinin tespitinde, Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre hesaplanacak aylığın esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında 24.05.1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanunun Uygulama Esaslarıyla İlgili Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde de; hesaplaşma işlemlerinin usul ve esasları belirtilmiştir. Buna göre; müştereken bağlanan aylıklarda kurumların hisselerinin tespitinde Kurumların her birine tabi olarak geçen hizmet sürelerinin birleştirilmiş hizmet sürelerine oranı esas alınır. Müştereken bağlanan aylıklarla ilgili hesaplaşma, kurumların genel müdürlükleri arasında maddede belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

Emekli Aylıklarından Kaynaklanan Müşterek Hisseli Alacaklar, Muhasebe Biriminde 139.02 no.lu hesapta izlenmektedir. 2017 yılı sonu itibarıyla, Kurumun Sandıklardan olan ve henüz tahsil edilmeyen Müşterek Hisseli Alacaklar tutarı 148.821.436,98 TL olmuştur.

Bu hesaba ilişkin 2017 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda;

-Kurumca aylık bağlanan 4/1-b ile 4/1-c statüsündeki müşterek emeklilerin Sandıklara ait hisse tutarlarının, Kurum tarafından ilgili Sandıklardan talep edilmediği,

-Kuruma devredilen ve aktif olmayan Sandıklara borç tahakkukları oluşturulduğu, bu durumda olan sandıkların borç ve alacak rakamlarının düzeltilerek muhasebe kayıtlarına alınmadığı,

-Sandıklardan bazılarının aktif durumda olan Sandıklara devrolunmasına rağmen, hala eski Sandıklara emeklilik hissesi tahakkuklarının oluşturulduğu,

-Kurum hissesi alacaklarının takibinin, sandık ve dönem bazlı yapılmadığı, bu durumun tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin teyidini zorlaştırdığı,

-Zamanında ödenmeyen müşterek emeklilik hisseleri için Kurumca Sandıklardan kanuni faiz talep edilmediği,

-Kurumun Müşterek Emeklilik Hissesi Alacakları konusunda Sandıklarla mutabakatında eksiklikler olduğu, mahsuplaşmaların tam ve doğru bir şekilde yürütülemediği ve henüz tamamlanamadığı,

-Vakıf üyesi olmadığı halde bazı emeklilerden 2829 Sayılı Yasa hükümleri gereği müşterek hisse talep edildiği, sistemin izin vermemesi nedeniyle geçmiş dönemlere ait borç ve alacak tutarlarının düzeltilemediği, kayıtların güncellenemediği,

hususları tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, hesaplaşma işlemlerinin tamamlanması ve sonuçlarının raporlanması konusunun 2017 yılı Haziran ayı itibariyle sistematik hale dönüştürüldüğü, bu tarihten sonra herhangi bir sorun bulunmadığı, bu tarihten önceki hesaplaşmalarla ilgili güncelleme ve takip işlemlerinin devam etmekte olduğu, sürecin yıl sonunda tamamlanmasının planlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 139.02 no.lu hesabın gerçek değerleri ile kayıt altına alınması için; “Emekli Aylıklarından Kaynaklanan Müşterek Hisseli Alacakların” güncellenerek tahakkuk, tahsilat ve mahsuplaşma işlemlerinin mutabakata varılmış kesin tutarlar üzerinden sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 14: 4/1-(b) Kapsamındaki Sigortalı Dosyalarının Basamak İntibakı İşlemleri ile Ölüm Dosyalarının Hizmet Güncelleme ve İkinci Karar İşlemlerine İlişkin Yürütülen Çalışmaların Tamamlanmaması

5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki

sigortalılara ait 516.383 adet dosyanın basamak intibakı ile 395.793 adet ölüm dosyasında takip edilen ölüm aylıklarının hizmet güncelleme ve ikinci karar işlemlerinin henüz bitirilmediği görülmüştür.

10.01.2013 tarihli ve 6385 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek 8'inci maddeyle; *“1479 sayılı Kanun ve mülga 2926 sayılı Kanun kapsamında 01.10.2008 tarihinden önce Kuruma kayıt ve tescili yapılan sigortalılardan, sigortalılık başlangıç veya bitiş tarihi değişenlerin daha önceden tespit edilmiş gelir basamakları ve bu basamakların yükselme tarihleri değiştirilmez. Bu sigortalılardan, tescil tarihi daha eski bir tarihe alınanların eski tescil tarihi ile yeni tescil tarihi arasındaki sigortalılık sürelerine ilişkin gelir basamağı, ilk defa tescil edildiği tarih itibarıyla seçtiği veya intibak ettirildiği basamak olarak kabul edilir. Bu sigortalıların diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında geçen hizmet süreleri basamak tespitinde dikkate alınmaz.”* şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Sözü edilen madde hükmü uyarınca; maddenin yürürlüğe girdiği 01.09.2013 tarihinden önce bağlanmış olan 4/1-(b) kapsamındaki 516.383 dosyaya ait aylıkların aylık bağlamaya esas olan tescil ve hizmet bilgilerinin, Güvence sisteminde yer alan bilgilerle uyumlu hale getirilmesi çalışmaları ile eski sistemden devredilip Emektar 4/1-b uygulamasında hiç işlem görmeyen 395.793 adet ölüm dosyasının Güvence uygulamasından hizmet bilgilerinin güncellenmesi, Emektar 4/1-b uygulamasında aylık hesaplama işleminin yapılması ve ardından ölüm dosyasına ikinci karar işlemlerinin sonuçlandırılması çalışmalarına başlanmıştır.

Fakat, işlemlerin zamanında tamamlanamaması nedeniyle basamak intibak dosyaları ile ölüm dosyalarının hizmet güncelleme ve ikinci karar işlemleri için verilen süreler farklı tarihlerde uzatılmıştır. Basamak intibakı için 01.08.2013 tarihinde, ölüm aylıkları için de 07.07.2015 tarihinde başlatılan çalışmalar, en son 31.12.2016 tarihine kadar uzatılmıştır. Güncelleme çalışmaları halen devam etmektedir.

Şu an için; hizmet-basamak intibakı yapılacak dosya işlem sayısı 107.887 iken, ölüm sigortalı aylığı hesaplanacak dosya işlem sayısı 191.547'dir. Bu dosyalardan yaklaşık 100 bin adedi İstanbul, 32 bin adedi İzmir, 28 bin adedi Konya, 14 bin adedi Bursa ve 20 bin adedi de Ankara iline aittir.

Basamak intibakı işlemlerin zamanında bitirilememesi sigortalıların mağduriyetine neden olmaktadır. Bu durum kurum aleyhine muhtelif davaların açılmasına zemin

hazırlamaktadır. Ayrıca, ölüm aylıklarının hizmet ve ikinci karar işlemlerinin güncellenmesi sonucunda ortaya çıkan kurum alacağı tahsilatının, kurum hatası nedeniyle geçmişe dönük faizsiz beş yıl üzerinden yapılması zorunluluğu da Kurumun mali kaybına yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, henüz tamamlanmamış basamak intibakı ile ölüm aylıkları güncelleme ve ikinci karar işlemlerinin yapılmasına devam edildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum aleyhine oluşabilecek hukuki ve mali risklerin ortadan kaldırılması için; güncellenmeyen 102.135 adet sigortalı dosyasının intibak işlemleri ile 183.541 adet ölüm dosyasının hizmet güncelleme ve ikinci karar işlemlerinin en kısa zamanda tamamlanması gerekir.

BULGU 15: Sigorta Şirketleri ve Güvence Hesabı'ndan SGK'ya Aktarılması Gereken Tutarlara İlişkin Güncelleme Çalışmalarının Tamamlanmaması

Sigorta şirketleri ve Güvence Hesabı'ndan SGK'ya aktarılması gereken tutarlara ilişkin güncelleme çalışmalarının tamamlanmamasının Kurumun sigorta şirketlerinden olan alacaklarının takip ve tahsil sürecinde zafiyet oluşturduğu görülmüştür.

13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 98'inci maddesi ve 6111 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesiyle; trafik kazalarından kaynaklanan sağlık hizmet bedellerinin tahsiline ilişkin düzenleme yapılmış, arkasından sözü edilen Kanun'un uygulanmasıyla ilgili hazırlanan Yönetmelik 27.08.2011 tarihli ve 28038 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 15.09.2011 tarihli ve 2011/17 sayılı “Trafik Kazaları Nedeniyle İlgililere Sunulan Sağlık Hizmet Bedellerinin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Genelge” ile de ilgili sigorta şirketlerinin ve Güvence Hesabının yükümlülükleri, branşlarına göre 6111 sayılı Kanun'un yayımından önce ve sonra meydana gelen trafik kazaları için farklı ödeme esaslarına bağlanmıştır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından anılan Genelge çerçevesinde ödemenin yapılması için ilgili sigorta şirketlerine talimat yazılmış, dönem ve sigorta branşına ait şirket yükümlülüklerini gösteren bilgiler de SGK'ya gönderilmiştir. Diğer taraftan söz konusu Yönetmelik kapsamında kalan diğer branşlara ve dönemlere ait Kurum alacağı tutarları da SGK'ya bildirilmiştir. Hazine Müsteşarlığı Sigorta Bilgi Merkezinin kurmuş olduğu bilgi işlem alt yapısı sistemi de SGK'nın erişimine açılmıştır.

Uygulamanın başladığı 2011 tarihi ile 2015 tarihleri arasında, mevzuatta bir kaç kere değişiklik olması, yargı kararlarının yürütmeyi durdurması ile yeni uygulama hükümlerinin ortaya çıkması, alacak tutarları ile tahakkuk dönemi ve tutarına ilişkin son ödeme tarihinin Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi web sayfasında yer almaması gibi nedenlerle, Hazine Müsteşarlığı Sigorta Bilgi Merkezi ile Kurumun tahakkuk kayıtları arasında farklar oluşmuştur. Bu durumun Hazine Müsteşarlığının sonradan yapmış olduğu tahakkuk değişikliklerinin MOSİP sisteminde kayıt altına alınmaması ile yapılan bazı tahsilatların döneminin açıkça belirtilmemesinden dolayı farklı tarihlere işlenmesinden kaynaklandığı görülmüştür.

Kurumun sigorta şirketlerinden olan alacaklarının takip ve tahakkuk işlemleri Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünce, tahsilat işlemleri de Strateji Geliştirme Başkanlığı Muhasebe Daire Başkanlığınca yürütülmektedir. Tahakkuk tutarı, Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nün kayıtları ile Kurumun muhasebe kayıtlarında farklı görünmektedir. Kesin Mizana göre Kurumun sigorta şirketlerinden toplam 450.493.499 TL alacağı bulunmaktadır.

Yapılan incelemede; rakamlar arasında mutabakatın sağlanamaması ya da geç yapılmasının Kurum için risk oluşturduğu görülmüştür. Bu süreçte; bazı şirketlerin kapanması, devredilmesi veya zor duruma düşmesi; bunlardan yapılacak tahsilatı imkânsız hale getirmektedir. Bu da Kurumu, yaklaşık 450 milyon TL alacağını tahsil etmede ciddi anlamda sıkıntıya sokmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, sigorta şirketlerinin yatıracakları tutarların tahakkuk kayıtlarının MOSİP sisteminde tutulacağı, anlık tahakkuk değişikliklerinin de yine MOSİP sisteminde takip edileceği, çalışmaların başlatılmış olduğu ve kısa sürede tüm verilerin elektronik ortama alınarak manuel işlemlere son verileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak sigorta şirketlerinin Kuruma aktarması gereken borç tutarlarının güncellenerek kesinleştirilmesi ve tahakkuk, tahsilat ve mahsuplaşma işlemlerinin mutabakata varılmış tutarlar üzerinden ivedilikle sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 16: SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kurun Birleşme Öncesi Uygulamaları ile Teknik Altyapılarını Oluşturacak Yeni Sisteme Entegre Edilmesi Çalışmalarının Tamamlanmamasının Kurum İçin Yüksek Risk Oluşturması

Bilindiği üzere, 2006 yılında SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur birleşerek SGK çatısı altında hizmet vermeye başlamıştır. Bu kurumların kendi içlerindeki teknolojik ve yapısal

farklılıkları ile birbirinden ayrı Bilgi Teknoloji Sistemlerinin olması, entegrasyon çalışmalarını zorunlu hale getirmiş ve bu bağlamda Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) başlatılmıştır.

“Sosyal Güvenlik Sistemleri Entegrasyonu” adlı eylem, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanan 2006-2010 dönemi Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı’nda belirtilen stratejik önceliklerden “Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü” başlığı altında yer alan 45 numaralı eylemdir. Sosyal Güvenlik Sistemleri Entegrasyonu eyleminin gerçekleştirilmesi sorumluluğu, söz konusu plan ile Sosyal Güvenlik Kurumu’na verilmiştir.

Proje kapsamında 2008-2010 yılları arasında TÜBİTAK ile “Proje Ölçeklendirme Çalışmaları” yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda TÜBİTAK tarafından Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi-Sosyal Sigortacılık Uygulamaları-Safha 1 için 2010 yılı içinde Proje Teklif Formu hazırlanmıştır.

Proje, Kalkınma Bakanlığı tarafından 2010 yılında 2010K130080 proje numarası ile yatırım programı kapsamına dahil edilmiştir.

Aralık 2010’da SGK ile TÜBİTAK arasında Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi kapsamında Sosyal Sigortacılık Uygulamaları Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Çerçeve Protokol imzalanmıştır. Bu Protokol, Sosyal Sigortacılık Uygulamaları Sistemi"ne ve bu işe yönelik diğer faaliyetlere ilişkin taraflar arasındaki işbirliği ilkelerini, uygulama esaslarını ve ilgili diğer teknik ve idari düzenlemeleri kapsamıştır.

Diğer taraftan; bilişim ve iletişim teknolojileri konusunda yapılacak stratejik işbirliği ve birlikte çalışma esaslarını belirlemek üzere 23.12.2011 ve 05.03.2013 tarihlerinde TÜRKSAT A.Ş ile protokoller imzalanmıştır. Bu protokoller çerçevesinde 2013, 2014 ve 2015 yıllarında TÜRKSAT A.Ş.’den danışmanlık, destek ve eğitim hizmeti alımı yapılmıştır.

2013 yılında, Projenin planlaması yapılmış ve ilk fazı olan “Sigortalı Tescil” sisteminde mevcut durum analiz ve gereksinim analiz çalışmaları tamamlanmıştır.

2013 yılı bitiminde SGK ile TÜRKSAT A.Ş. arasında “Bilgi Teknolojileri Danışmanlık ve Destek Hizmet Alım Sözleşmesi” ile teknik şartname hazırlanmış, 2015 yılında da sözleşme imzalanmıştır. Bu kapsamda, “İşyeri Tescil” sistemi için daha önce

yapılan mevcut durum analizi güncellenmiş olup mevzuat ve yazılım ekipleriyle birlikte gereksinim ve tasarım çalışmaları tamamlanmıştır.

2016 yılı sonunda SGEP hizmet alımı taslak sözleşme ve idari şartname hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. 2016 yılı Aralık ayında alınan Başkanlık Makam Oluru ile Projenin ihale usulü değiştirilerek 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılmasına ve söz konusu proje ile ilgili işlemlerin yürütülmesi görevinin Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğüne verilmesine karar verilmiştir.

Gelinen en son noktada, 2017 yılı sonu itibariyle Projenin fazlandırılarak yapılması kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda; Projenin Teknik Şartnamesi ile Taslak Sözleşme Tasarısı ve İdari Şartnamesi tamamlanmış olup, yaklaşık maliyet belirleme çalışmaları ile BİYÖS Danışmanlık Teknik Şartnamesi hazırlanması çalışmaları devam etmektedir. İhalenin konusu Kurumun tüm uygulamalarının (Tescil, Prim Hizmet, Emeklilik, Sağlık Hizmetleri, Mali Hizmetler, Denetim ve Veri Erişim Paylaşım) analiz, gereksinim ve sistem tasarım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, Kurumun bağımsız yazılım altyapısı oluşturulması, akabinde Sigortalı Tescil Modülünün yazılımının yapılması ve işleme alınması şeklinde belirlenmiştir. İşin bitiş süresi de 30 ay öngörülmüştür.

Başlangıç ve bitiş tarihleri 2010-2019 yılları arasında belirlenen Projenin mali tarafına bakıldığında; proje tutarının 50.000.000 TL olduğu, 2013 yılında 1.806.190 TL, 2014 yılında 2.999.161 TL ve 2015-2016 yıllarında 3.403.000 TL olmak üzere toplam 8.206.496 TL harcandığı, 2017 sonu itibariyle işin 41.793.503 TL ödeneğinin kaldığı, toplam ödeneğin yaklaşık %17'sinin kullanıldığı görülmüştür.

Yukarıda ayrıntısı belirtilen tüm süreç; 2010 yılında Sosyal Güvelik Entegrasyon Projesi (SGEP) adıyla başlatılan daha sonra Bütünleşik Mali Yönetim Sistemi Projesi ve Bilgi Yönetim Sistemi (BİYÖS) olan Projede tekrar başa döndüğünü, 2017 yılının sonuna gelinmesine rağmen hala ihaleye çıkılmadığını, çalışmaların çok yavaş ilerlediğini, bitirilmesinin de çok güç olduğunu göstermektedir.

Sözü edilen Projenin;

“Kullanıcı suiistimallerini engellemek, veri güvenliğini daha etkin sağlamak, Kurumun sunduğu iş performansında iyileşme sağlamak, kayıt dışı istihdamla daha etkin mücadeleyi sağlamak, sistemin yönetilebilirliği konusundaki etkinliği artırmak, işletim maliyetlerini azaltmak, insan hatalarından kaynaklanan sorunları en aza indirmek, risk odaklı

denetim ve yönetime imkan sağlamak, daha dinamik denetimi sağlamak, stratejik ve operasyonel kararların alınmasını kolaylaştırmak, işlemleri hızlı ve hatasız şekilde gerçekleştirmek, sigortalı ve çalışan memnuniyetini artırmak, olası hak kayıplarının önüne geçmek, kanun güncellemelerini sisteme daha hızlı adapte etmek” gibi yüksek hedefleri olduğu düşünülecek olursa; Kurumun bu Projenin bitirilmesi konusunda daha güçlü bir irade ortaya koyması ve gereken tüm tedbirleri ivedilikle alması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) Faz-1 ile SGEP Faz-1 Danışmanlık ve Kontrolörlük hizmetine ilişkin taslak teknik şartname, taslak sözleşme ve taslak idari şartname hazırlama çalışmaları ile yaklaşık maliyet belirleme çalışmalarının 2018 yılı içerisinde yapılarak ihale ön hazırlık çalışmalarının tamamlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bulguda ayrıntısı belirtilen tüm süreç; 2010 yılında Sosyal Güvelik Entegrasyon Projesi (SGEP) adıyla başlatılan daha sonra Bütünleşik Mali Yönetim Sistemi Projesi ve Bilgi Yönetim Sistemi (BİYÖS) olan Projede tekrar başa dönüldüğünü, 2017 yılının sonuna gelinmesine rağmen hala ihaleye çıkılmadığını, çalışmaların çok yavaş ilerlediğini, bitirilmesinin de çok zor olduğunu göstermektedir. Bu nedenle; Kurumun sözü edilen Projenin; zamanında bitirilmesi konusunda daha güçlü bir irade ortaya koyması ve gereken tüm tedbirleri ivedilikle alması gerekir.

BULGU 17: OHAL Kapsamında Çıkarılan KHK’larla Kapatılan Tüzel Kişiliklerden Olan Kurum Alacaklarının Takip ve Tahsilatında İzlenecek Usulün Belirsizliği

Yapılan incelemede, kapatılan kurum ve kuruluşların SGK’ya yaklaşık 108 milyon TL tutarında prim ve prime ilişkin borçlarının bulunduğu görülmüştür.

23/07/2016 tarihli ve 29799 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 667 sayılı ve 27/07/2016 tarihli ve 29783 sayılı 2’nci Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile kapatılan kurum ve kuruluşlara ait olan taşınır ile her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrakın Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılacağı, her türlü borçlarından dolayı hiçbir şekilde Hazineye bir hak ve talepte bulunulamayacağı ve devire ilişkin işlemlerin Maliye Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirileceği şeklinde düzenlemeler yapılmıştır.

Sözü edilen Kanun Hükmünde Kararnameler ile kapatılan kurum ve kuruluşların malvarlığının bedelsiz olarak Hazineye devredilmesi nedeniyle Kurum alacaklarının kapatılan tüzel kişiliklerden tahsil edilmesi imkânı ortadan kalkmıştır.

Daha sonra 17/08/2016 tarihli ve 29804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 5’inci maddesinde belirtilen devir işlemlerine ilişkin tedbirlerin uygulanması konusunda vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkili kılınmış; aynı maddenin devamında;

“Birinci fıkra kapsamında tespiti konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar.

Borçların ödenmesinde; malvarlığının aynından doğan vergi borçları, rehinli alacaklar, çalışanların sigorta primleri, kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay gibi borçlar, enerji, iletişim ve su kullanım borçları, çeşidine bakılmaksızın beşyüz Türk Lirasını geçmeyen borçlar ve diğerleri şeklinde sıralama esas alınır.” denilmek suretiyle kapatılan kurum ve kuruluşların borç ve yükümlülüklerine ilişkin değerlendirmenin Maliye Bakanlığı tarafından yapılacağı kabul edilmiştir. Kapatılan ve tüm hak ve alacakları Hazineye devredilmiş sayılan kurum ve kuruluşların, kanaat getirici defter, kayıt ve belgelere dayanan SGK’ya olan borçlarının ödenmesinde, Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Ayrıca, 5510 sayılı Kanun’un 88’inci maddesinde; Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcilerinin Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacağı,

6183 sayılı Kanun’un 35’inci maddesinde de; Limited şirket ortaklarının, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olacakları ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulacakları ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; SGK'nın kapatılan kurum ve kuruluşlardan olan prim alacaklarının tahsilatında izleyeceği iki yol bulunmaktadır.

Bunlardan birincisi, kapatılan kurum ve kuruluşların taraf sıfatları ortadan kalktığından tüzel kişilikleri üzerinden yürütülen icraların durdurularak icra takiplerinin tüzel kişilik yöneticileri, yetkilileri, kanuni temsilcileri ve teşekkülü idare edenler ile limited şirket statüsünde olanların ortaklarına yöneltilmesi, ikincisi de, İl Müdürlüklerince kurum alacaklarının kanaat getirici kayıt ve belgelerle ildeki Defterdarlıklara bildirilmesidir.

Konuya ilişkin uygulamalara bakıldığında; kapatılan kurum ve kuruluşlardan olan kurum alacakları için illerde Defterdarlıklara başvuru yapılmasına rağmen Maliye Bakanlığında henüz tahsilat yapılmadığı, tüzel kişiliği kalkan bazı kurum ve kuruluşlar üzerindeki icraların kaldırılmadığı, iller tarafından yürütülen icra takiplerinin şirket yöneticileri, yetkilileri ve ortaklarına yöneltilmesi işlemlerinin sınırlı kaldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, bildirim sonrası tasfiye, satış, devir vb. işlemlerin Maliye Bakanlığı tarafından yapılacağı, ayrıca kapatılan kurum ve kuruluşların üst düzey yönetici ve yetkilileri hakkında kendi dönemlerinde doğmuş olan Kurum alacaklarından dolayı cari hükümler doğrultusunda takip işlemlerine devam edilmesi gerektiği yönünde ünitelere talimat verildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak illerde tahsilat için Defterdarlıklara başvurusu yapılan kapatılan kurum ve kuruluşlardan olan kurum alacaklarının Maliye Bakanlığında tahsil edilmesi için Bakanlık nezdinde gerekli hatırlatmanın yapılması ile tüzel kişiliği kalkan bazı kurum ve kuruluşların tüzel kişilikleri hakkında, iller tarafından yürütülen icra takiplerinin; şirket yöneticilerine, yetkililerine ve ortaklarına sorumluluk dönemleri itibariyle yöneltilecek, alacakların gerek Maliye Bakanlığı kanalından gerekse kişilerden tahsil edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 18: Sağlık Hizmeti Sunucularının Mahkemelerden Almış Olduğu İhtiyati Tedbir Kararlarının Kurum Alacaklarının Tahsilat Sürecini Kesintiye Uğratması; Bu Durumun Mali Risk Oluşturması

Sağlık hizmeti sunucularının Sosyal Güvenlik Kurumu ile yapmış oldukları sözleşmeden doğan cezai hükümlerine ve faturalarından kesinti yapılmasına ilişkin işlemlerin yürütmesinin durdurulması amacıyla; ihtiyati tedbir istemiyle Kurum aleyhine dava açtıkları, verilen kararların bir kısmının, tahsilat işlemlerinin durdurulması veya Kurumca yapılmış tahsilatların iadesine yönelik olduğu görülmüştür.

Özel sağlık hizmeti sunucularının almış oldukları ihtiyati tedbir kararları ile esastan açılan dava sonuçlanıncaya kadar sözleşmeden doğan yaptırımların uygulanması durmakta ve yaptırımlar uygulanamamaktadır. Esas davalarla birlikte devam eden ihtiyati tedbir kararları süresince; bazı şirketlerin kapanması, devredilmesi veya zor duruma düşmesi; özellikle sözleşmesi sona ermiş ve Kurumdan herhangi bir alacağı kalmamış sağlık hizmet sunucularından yapılacak tahsilatı imkânsız hale getirmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, yargıya intikal eden hukuki uyuşmazlıklarla ilgili ihtiyati tedbir kararlarına ilişkin olarak birimlere genel yazı gönderildiği, sonrasında bulguda belirtilen öneriler doğrultusunda ünitelere gerekli talimatların verileceği, diğer yandan teminata ilişkin hükmün yargı kararı nedeniyle uygulanmadığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak SHS'lere uygulanan cezai şartlar ile fatura kesintileri sonucunda oluşan Kurum alacaklarının takip ve tahsilatlarının daha etkin yürütülebilmesi için;

-Mahkemeler tarafından teminat ve Kurum savunması alınmadan oluşturulan ihtiyati tedbir kararlarına itiraz edilmesi,

-Sağlık hizmeti sunucuları ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında yapılan sözleşmelerde; yetkili mahkemeler konusunda düzenleme yapılması,

-Mahkemelerce kaldırılan ihtiyati tedbir kararları sonrasında; alacaklarını tahsil edebilme riski ortaya çıkan Kurumun; SHS'lerce yatırılan teminatları, mahkemelerden talep etmesi,

-İhtiyati tedbir kararı kaldırıldıktan sonra, mahkemelerin SHS'lerin teminatlarının iadesi konusundaki yazılarına olumsuz yanıt verilmesi,

-Alınan ihtiyati tedbir kararlarıyla Kurum zararına neden olanlar hakkında dava açılması konusunun değerlendirilmesi,

-Sosyal Güvenlik Kurumunun özel sağlık hizmeti sunucularıyla yapmış olduğu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerine teminata ilişkin hükümlerin konulması yönünde yasal düzenleme yapılması gerekir.

BULGU 19: Kurumun Rücu Alacağı ile Cezai Şart Alacaklarının Genel Hükümler Yerine Kişilerin Muvafakati Olmadan Emekli Aylıklarından Kesilerek Tahsil Edilmesi

Kurumla sözleşmesi biten ve gayriaktif olan hastane ve eczanelerin cezai şarttan doğan borçları ile trafik kazaları ile adli vaka olaylarından dolayı rücu alacakları için oluşturulan borçların genel hükümlere göre tahsil edilmesi gerektiği halde borçlu kişilerin emekli aylıklarından kesilerek tahsil edildiği ve bu uygulamaya karşı bazı borçluların Kurum hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı Memur Suçları Soruşturma Bürosuna şikâyet başvurusunda buldukları görülmüştür.

Bilindiği üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 93'üncü maddesinin birinci fıkrasında; *"Bu Kanun gereğince sigortalılar ve hak sahiplerinin gelir, aylık ve ödenekleri, sağlık hizmeti sunucularının genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanması sonucu Kurum nezdinde doğan alacakları, devir ve temlik edilemez. Gelir, aylık ve ödenekler; 88'inci maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez.*

Bu fıkra göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir."

Aynı Kanun'un 96'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında da; *"Yersiz ödemenin gelir ve aylıklardan kesilmesinde, kesintinin başlayacağı ödeme dönemi başı itibarıyla kanunî faizi ile birlikte hesaplanan borç tutarı, gelir ve aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle uygulanır."* denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; rücu alacağı ile cezai şart alacaklarının, bir yersiz ödeme ve 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinde belirtilen kurum alacağı niteliğinde olmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, rücu alacağı ile cezai şart alacaklarının, emeklinin muvafakati olmadan emekli aylıklarından mahsup suretiyle kesilmemesi uygulamasına başlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak rücu alacağı ile cezai şart alacaklarının, yersiz ödeme ve 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinde belirtilen kurum alacağı niteliğinde olmaması nedeniyle;

kurum alacaklarının borçluların muvafakati olmadan emekli aylıklarından kesilerek tahsil edilmesi yerine, genel hükümlere göre takip edilmesi gerekir.

BULGU 20: Merkez Teşkilatının Taşra Biriminin Uygulamalarını İzleme, Kontrol Etme, Denetleme ve Raporlama Faaliyetlerini Etkin Bir Şekilde Yürütmemesi

Merkezin, taşraya yönelik mali ve mali olmayan uygulama talimatlarının zamanında bitirilmemesinin Kurum için risk oluşturduğu ve bu konuda izleme, kontrol etme, denetleme ve raporlama faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmediği görülmüştür.

Başkanlık teşkilâtı, merkez ve taşra birimlerinden oluşmuştur. Merkez teşkilâtı; ana hizmet birimleri ile danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden, taşra teşkilâtı; her ilde kurulan sosyal güvenlik il müdürlükleri ile sosyal güvenlik il müdürlüklerine bağlı olarak kurulan sosyal güvenlik merkezlerinden meydana gelmiştir.

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumludurlar. Başkanlık bunu Kurumun merkez ve taşra teşkilatı aracılığıyla yerine getirmektedir.

Taşra teşkilatı da merkez teşkilatı gibi görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst yöneticiye sorumludur. Örneğin, Kurumun prim ve prime ilişkin diğer alacaklarının tahsilatını yapmak görevi hem Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'ne hem de İl Müdürlüklerine verilmiştir. Bu ortak sorumluluk sadece alacaklar için değil tüm faaliyetler için geçerlidir.

Yıl içinde tüm il müdürlüklerince bir kısmı manuel bir kısmı da değişik bileşim sistemleri üzerinden yürütülen birçok farklı işlem yapılmaktadır. Emeklilik, sağlık, alacak ve prim işlemleri bunlardan bazılarıdır. Tüm uygulamalar birbirinin içine girmiş durumdadır. Özellikle Kurum alacaklarına bakıldığında birçok uygulamayı beraber görebiliriz. Yapılandırma, terkin, taksit, erteleme ve haciz gibi.

Sözü edilen karmaşık yapı; uygulamaların bir bütün olarak izlenmesi, kontrol edilmesi ve raporlanmasını güçleştirmektedir. Merkez bu görevini, taşranın performans hedeflerini yılda iki kere şekli ve sayısal gerçekleşme oranları üzerinden değerlendirerek yapmaya çalışmaktadır. Şu an için, taşra tarafından yıllar önce başlamış ve hala bitirilememiş birçok uygulama bulunmaktadır. Bu durum Kurum için risk oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Kurumun taşra birimlerinin uygulamalarını izleme, kontrol etme, denetleme ve raporlama faaliyetleri çerçevesinde Taşra Performans Hedefleri Çalışması, İZDES (İzleme-Değerlendirme Sistemi), Sosyal Güvenlik Kurumu Merkez-Taşra Koordinasyonunun Güçlendirilmesi Çalıştay, İl Koordinasyon Toplantısı Uygulaması gibi çalışmaların devam etmekte olduğu, bulgudaki öneriler de dikkate alınarak taşra birimlerinin izlenmesine yönelik uygulamalara devam edileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak merkezin, taşraya verdiği uygulama talimatlarının zamanında bitirilmesi ve ortaya çıkan gecikmelerin kurum için mali risk oluşturmaması için; merkez teşkilatının, taşranın uygulamalarını, oluşturulacak ve geliştirilecek bilgi sistemleri üzerinden izlemesi, verilerin risk değerlendirmesini yapması, süreci denetlemesi, raporlaması ve buna göre gerekli tedbirleri alması gerekir.

BULGU 21: Strateji Geliştirme Başkanlığı Tarafından Takibi Yapılan Müfettiş Raporlarından Bazılarının Merkez ve Taşra Birimlerince Gereğinin Yapılmaması; Dosyaların Mali Sonuçlarının Kapatılmaması

2009-2017 yılları arasında gereği yapılmak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığına gelen 1819 adet rapordan 506 adedinin kapandığı, geriye kalan 1313 adet raporun ise merkez ve taşra teşkilatı tarafından gereğinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesine göre; ilgili mevzuatı çerçevesinde, merkez birimlerinde tespiti yapılan kamu zararlarını gereğine göre tahakkuk ettirmek ve takip işlemlerini yürütmek, Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Verilen görev çerçevesinde; sözü edilen müfettiş raporlarının gereği bu başkanlıkça yerine getirilmektedir.

10.08.2007 tarihli ve 26609 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliği'nin "Raporlar Üzerinde Yapılan İşlemler" başlıklı 82'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; Başkan Onayını müteakiben işleme konulacak raporlarda takip edilecek usul belirlenmiştir. Buna göre;

müfettişler tarafından düzenlenen raporlar, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından incelendikten sonra Başkan Onayına sunularak; Başkan Onayı ile birlikte rapor ve ekleri, gereği yerine getirilmek üzere Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ilgili merkez birimlerine ve/veya mercilere gönderilmektedir.

Raporların takip ve tahsili ile ilgili birim, Strateji Geliştirme Başkanlığının bünyesinde kurulmuştur. Bugüne kadar teftiş raporlarıyla tespit edilen kamu zararı ile fazla ve yersiz ödemelerden, Merkez ve İl müdürlükleri tarafından henüz değerlendirilmesi tamamlanmayan, borç kaydı oluşturulmayan, muhasebe kayıtları yapılmayan ve tahsilatları gerçekleştirilmeyen, dolayısıyla Strateji Geliştirme Başkanlığında kapanmayan yaklaşık 1300 adet rapor bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, söz konusu teftiş raporlarının ilgili il müdürlüklerine derhal gönderildiği, il müdürlükleri takip birimlerince idari takipten netice alınamaması halinde genel hükümlere göre tahsili için hukuk birimlerince yasal takip başlatıldığı, ancak bu süreçlerde borca itiraz edilmesi, taksit talepleri, davaların açılması ve ihtiyati tedbir kararının alınması gibi sebeplerle işlemlerin devam ediyor olmasından dolayı dosyaların kapatılmadığı, bulguda getirilen öneriler dikkate alınarak konu ile ilgili gerekli hassasiyetin gösterileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bugüne kadar teftiş raporlarıyla tespit edilen kamu zararı ile fazla ve yersiz ödemelerden, Strateji Geliştirme Başkanlığınca Merkez ve İl müdürlüklerine gönderilenlerden henüz değerlendirilmesi tamamlanmayan, borç kaydı oluşturulmayan, muhasebe kayıtları yapılmayan ve tahsilatları gerçekleştirilmeyen çok sayıda rapor bulunmaktadır. Bu tür raporların sadece ilgili birimlere gönderilmesi ile tahsilat süreci tamamlanamamaktadır. Dolayısıyla Strateji Geliştirme Başkanlığının; denetim faaliyetleri sonucunda rapora bağlanan mali bulguları, merkez ve taşra birimleri tarafından bir an önce sonuçlandırması için izlenebilir, denetlenebilir, tahsilatı artırıcı etkin bir sistem kurması gerekir.

BULGU 22: Muhasebe Birimlerinin Birleştirilmesi Çalışmalarının Tamamlanmaması

Kurum muhasebe işlemlerinin MOSİP içerisinde farklı muhasebe birimleri tarafından yürütülmesinin; muhasebe işlemlerinin 5018 sayılı Kanun'a uygun olarak kayıt altına alınmasını ve raporlanmasını güçleştirdiği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde; muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulması ve yürütülmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

SGK muhasebe işlemleri, MOSİP (Mali Yönetim Sistemleri Otomasyon Projesi) adı verilen bir sistem temelinde yürütülmektedir. Gelir ve gider işlemleri MOSİP sistemi içerisinde 221 adet muhasebe birimine ait ekranlar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu amaçla tüm illerde mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. İstanbul ve Ankara başta olmak üzere taşrada da birden fazla gelir muhasebe birimi bulunmaktadır. Mali hizmetler sosyal güvenlik merkez müdürünün yetkisi dahilinde il bazında gerçekleşen mali işlemler MOSİP sistemine kaydedilmektedir. Strateji Geliştirme Başkanlığı altında bulunan Muhasebe Daire Başkanlığı, merkezde gerçekleşen mali işlemleri MOSİP sisteminde izlemektedir. Mevcut sistem; 5018 sayılı Kanun'a uygun olarak talep edilen bilgi ve raporların üretilmesini zorlaştırmaktadır. MOSİP sistemi muhasebe birimleri bazında raporlamaya imkan vermekte, Kuruma ilişkin genel raporlar ise muhasebe birimleri tarafından üretilen raporların Muhasebe Daire Başkanlığı tarafından konsolide edilmesi sonucu hazırlanabilmektedir. Ayrıca, MOSİP ekranlarının çokluğu muhasebe birimlerinde karışıklığa, saymanlıklar arası işlemlerin teyitleşilmesi sürecinde sıkıntılar yaşanmasına ve dönem sonu kapatma işlemlerinin uzamasına, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin etkin yürütülmesinde zafiyete neden olmakta; bu durum mali raporların tam, doğru ve zamanında üretilmesini engellemektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, muhasebe birimlerinin birleştirilmesi konusunda gerekli çalışmaların öneri doğrultusunda 2018 yılı sonuna kadar tamamlanmasının planlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mali raporların doğru ve zamanında düzenlenmesi için; farklı muhasebe birimlerinin birleştirilerek, il bazında tek bir muhasebe birimi şeklinde yapılanmasının 5018 sayılı Kanun'a uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 23: Mevzuat Birimleri Tarafından Talep Edilen Yazılım Programlarından Bazılarının Tamamlanmaması; İşletime Açılmaması

29.04.2016 ile 19.12.2017 tarihleri arasında Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğüne Merkez teşkilatından 1091 adet yazılım değişikliği talebi iletilmiştir. Bunun 56'sı

reddedilmiştir. Kurumsal Yazılımlar Daire Başkanlığında 56, Muhasebe Yazılımları Daire Başkanlığında 32, Sağlık Yazılımları Daire Başkanlığında 27, Sigorta Yazılımları Daire Başkanlığında 28 ve Emeklilik Yazılımları Daire Başkanlığında 250 adet olmak üzere toplam 293 adet yazılım talebinin de henüz bitirilemediği görülmüştür. Bunlardan 251'i yüksek önceliklidir. Taleplerin 162'i yazılım değişikliği, 37'i de yeni yazılım niteliğindedir.

Henüz tamamlanmayan yazılımlardan bir kısmının konu başlıkları;

“Mosip sistemi üzerinde yetkilendirme işlemlerinin yapılmasını sağlayacak bir menü ya da ekran açılması, 30 yıl üstü ikramiye mahkeme kararlarına göre ödenenlerin sayısı, 30 yıl üstü ikramiye raporları hakkında, Kurumca alınacak başvuru ücretlerine ilişkin usul ve esas çalışmaları, yersiz prim iade programı, tıbbi malzeme sözleşmeleri, sms bilgilendirme sistemi yazılım talep, Avusturya, Belçika, Fransa Ve Hollanda'nın Yupass Entegrasyonu tamamlandıktan sonra ilgili masraf formüllerlerinin oluşturulması, E-Ödenek uygulaması analık vaka türünde düzenlenen raporlar, Spas - İş Göremezlik Programının Spas'a tanıtılması, E-Ödenek uygulamasında tedavi ekranında emzirme ödeneğine ilişkin ödeme kontrolü, E-Ödenek uygulamasında ödendikten sonra “çalıştı” bildirim yapılanların ayrı bir menüde listelenmesi, Spas-2022 aylığı alanların bakmakla yükümlü eşleri, E-Ödenek - Kazanç Web Servisi, 41 belge türü ile bildirilen kazançların ödeneğe esas kazanç hesabında ve gün sayısı hesabında dikkate alınmaması, Emektarda oluşturulan mektupların elektronik imzalı oluşturulmasının sağlanması, E-Ödenek- manuel rapor kayıt menüsü, iş kazası ve meslek hastalığı tespit sürecinin otomasyonu, Mosip faturalı alacaklarda T.C. ve sicil bazlı fatura sorgusu ekranı yapılması, ödeme süresi geçmiş tarımsal kesinti ve idari para cezalarının icraya intikali ” şeklindedir.

Yazılım çalışmalarında gecikmelerin olduğu bir diğer alan da, Kurumun Merkezi Eylem Planlarıdır. 2016 Yılı Merkez Eylem Planının tamamlanma durumuna bakıldığında; Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğünde görünen yazılım niteliğindeki 26 adet eylemin 15'i, 2015'de 37 adet eylemin 23'ü, 2014'de 66 adet eylemin 41'i zamanında bitirilememiştir. 2017 yılında da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, yazılım taleplerinin daha hızlı karşılanabilmesi amacıyla sözleşmeli bilişim uzmanı, programcı ve çözümleyici alımı için sınav yapılmış olduğu, yeni personel alımıyla birlikte yazılım işlemlerine hız verileceği, eylem planlarında yer alan eylemlerin süresi içinde bitirilmesine azami gayret gösterileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak yazılım faaliyetlerinin etkin yürütülememesi, zamanında bitirilememesi Kurumun sigortacılık uygulamaları açısından risk oluşturmaktadır. Bu nedenle yazılım faaliyetlerinin en kısa sürede tamamlanması gerekir.

BULGU 24: Çiftçi Kayıt Sisteminde Kayıtlı Olan Çiftçilerin 4/1-b-4 (Tarım Bağ-Kur) Kapsamında Kayıtlarının Olmaması

2017 yılı içinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı olan yaklaşık 250.000 kişinin 5510 sayılı Kanunun 4/1-b-4 kapsamında (eski Tarım Bağ-Kur) sigorta kayıtlarının olmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 7'nci maddesinde, kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunanların yani Tarım Bağ-Kurluların sigortalılık hallerinin, tarımsal faaliyetlerinin kanunla kurulu ilgili meslek kuruluşlarınca (ziraat odaları veya bunların olmadığı yerde tarım il/ilçe müdürlüklerince) veya kendilerince bir yıl içinde Kuruma bildirilmesi halinde meslek kuruluşuna kaydedildiği tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirim Kuruma yapıldığı tarihten başlayacağı hükmü yer almaktadır. Ancak bu durumda olanlardan, yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden bu faaliyete ilişkin masrafları düşüldükten sonra, kalan tutarın aylık ortalaması brüt asgari ücretin otuz katından az olanlar, ziraat odalarından, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüklerinden alacakları "Sigortalılık Muafiyet Belgesi" ile Tarım Bağ-Kur sigortalılıklarını sona erdirebilmekte, sigortalı olma ve prim ödeme zorunluluğundan kurtulmaktadırlar. Dolayısıyla bunlardan, yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalaması brüt asgari ücret tutarında veya daha fazla olanlar için Tarım Bağ-Kur sigortalılığı zorunludur. Ayrıca 25.02.2011 tarihinde 6111 sayılı Kanunun 25'inci maddesiyle yapılan düzenleme ile 65 yaşını dolduranlardan 5511 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olmak istemediğini Kuruma yazılı olarak bildirmiş olanlar için Tarım Bağ-Kur sigortalısı olma ve prim ödeme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen düzenlemelere göre, yaş şartı ve gelir muafiyeti dışındaki durumlarda, başka kapsamda sigortası olmayıp kendi adına ve hesabına bağımsız olarak tarımsal faaliyette bulunanlardan, ziraat odalarında veya tarım il / ilçe müdürlüklerinde kaydı olanların 4/1-b-4 kapsamında Tarım Bağ-Kur sigortalısı olmaları zorunludur.

Ancak yapılan incelemede yukarıdaki şartları taşımalarına rağmen Tarım Bağ-Kur

tescilleri olmayan kişiler tespit edilmiştir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında alınan verilere göre 2017 yılı içinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı 2.118.917 gerçek kişi bulunmaktadır. Bu kişilerden Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan muafiyet listeleri düşüldükten sonra kalan 249.106 kişinin 4/1-b-4 (Tarım Bağ-Kur) kapsamında sigortalı olması gerekirken kayıt dışı çalıştıkları tespit edilmiştir. Konu kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında değerlendirildiğinde Sosyal Güvenlik Kurumu ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasında yeterli ve sürekli bir veri paylaşımının olmadığı da görülmüştür. Çiftçi Kayıt Sisteminde 2.118.917 çiftçinin kayıtlı olması bu sistem üzerindeki sürekli kontrollerin kayıt dışılığın önlenmesine büyük katkı vereceğini göstermektedir. Ayrıca, bu amaçla süreklilik arz eden bilgi ve belgelerin bankalar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından da temin edilip kontrollerin kesintisiz uygulanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, bahse konu 249.106 kişilik listenin inceleneceği, yapılacak incelemeden sonra, bahsi geçen diğer sigorta kollarında tescili bulunmayan ve Kurumdan gelir/aylık almayan dolayısıyla da 4/1-b-4 kapsamında tescil edilmesi gerekenlerin tescil işleminin başlatılacağı ve söz konusu kayıtları bildirmekle yükümlü olan ancak bildirimleri gerçekleştirilmeyen Ziraat Odalarına da Kanunun 102 inci maddesi kapsamında idari para cezası uygulanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum kayıtlarında bulunmayan 4/1-b-4 (Tarım Bağ-Kur) kapsamında sigortalı olması gereken kişilerin tescillerinin ivedilikle yapılması ve ÇKS ve diğer süreklilik arz eden bilgi ve belgelerin her yıl kesintisiz sağlanmasını temin edecek protokollerin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 25: Tarımsal Faaliyette Bulunanlardan Yapılan ve Sorumluları Tarafından Beyan Edilmiş Kesintilerden Yasal Süresi Geçmesine Rağmen Kuruma Ödenmeyen Tutarların Bulunması

Tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerden bazılarının Kuruma bildirdiği kesinti tutarlarını yasal süresi geçmesine rağmen ödemediği ve bu kişilerin uhdesinde kalan Kurum alacakları hakkında yasal sürecin başlatılmadığı görülmüştür.

Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde; 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarına istinaden, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin 2013 yılından 2017 yılı

sonuna kadar tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedellerinden yaptıkları 33.523.052,16 TL tutarındaki kesintiyi Kuruma intikal ettirmediği tespit edilmiştir.

01.03.2013 tarih ve 28574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan "Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğ" ile SGK'nın "Tarımsal Kesinti Uygulaması" başlıklı 2013-27 sayılı Genelgesi'nde tarımsal kesinti uygulamalarının usul ve esasları belirlenmiştir.

Yukarıda anılan Tebliğ ve Genelge’de tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişiler belirtilmiştir. Buna göre; tarımsal ürün satın alan kesinti sorumlularının bir ay içinde yaptıkları kesintilere ilişkin kesinti bildirim listelerini, takip eden ayın son iş gününe kadar Kuruma göndermeleri ve ay içinde yaptıkları kesinti tutarlarını, kesintinin yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Kurum hesaplarına ödemeleri gerekmektedir. Tebliğde belirtilen süre içerisinde ve tam olarak Kurum hesaplarına intikal ettirmemeleri halinde, gerçek kişilerin kendileri, kamu kurum ve kuruluşlarının tahakkuk ve tediye ile ilgili görevlileri, tüzel kişiliğe haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst derecedeki yönetici ve yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleriyle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludurlar. Süresi içerisinde Kurum hesaplarına intikal ettirilmeyen tutarlar için kesinti sorumluları hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca icra takibi başlatılır.

Kesinti yapmak zorunda olduğu halde kesinti yapmayan veya yaptıkları kesinti tutarlarını süresi içerisinde ve tam olarak Kurum hesaplarına intikal ettirmeyen ya da Kesinti Bildirim Listesini süresi içerisinde göndermeyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesi uyarınca işlem yapılır ve Kesinti Sorumlularına idari para cezası uygulanır. 5510 sayılı Kanunun 89'uncu maddesine göre gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanarak sorumlulardan tahsil edilir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 5510 sayılı Kanunun 4/1-b bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarına istinaden, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin 2013 yılından 2017 yılı sonuna kadar tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedellerinden yaptıkları kesinti tutarının 529.511.809,93 TL olduğu, yapılan kesinti tutarının 505.602.907,39 TL'sinin Kurum tarafından tahsil edildiği, tahsil edilemeyen tutarın Mayıs ayı itibarıyla 23.908.902,54 TL

olduğu; ayrıca 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarına istinaden, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerden yaptıkları kesinti tutarlarını Kurum hesaplarına aktarmayanlar hakkında 6183 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre icra takibi yapılması hususunda İl Müdürlüklerine gerekli talimatların verildiği ve konu ile ilgili sorumluluklarını yerine getirmeyen 5.675 gerçek ve tüzel kişiye 7.498.940,47 TL idari para cezası uygulandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedellerinden yaptıkları ve Kuruma intikal ettirilmeyen kesinti tutarlarının tahsil edilmesi için 6183 sayılı Kanuna göre yasal takip başlatılması, ayrıca kesinti ve ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında idari para cezası uygulanması gerekir.

BULGU 26: Tarımsal Tevkifat Yapması Gereken Gerçek ve Tüzel Kişilerden Bazılarının Şifre Almadıkları İçin Tahsilat Sorumluluklarını Yerine Getirmemeleri

Tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden kesinti yapmak zorunda olan gerçek ve tüzel kişilerden bazılarının henüz şifre almadığı bu nedenle kesinti sorumluluklarını yerine getirmedikleri görülmüştür.

Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğin 4'üncü maddesinde, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerden; Kamu kurum ve kuruluşları ile kamuya ait ticari işletmeler, Kamu iktisadi teşebbüsleri, Kooperatif, Birlik ve diğer kurumlar, Ticaret Şirketleri, Gerçek şahıs ortaklıkları, Dernekler, Vakıflar, Dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, Zirai kazançlarını, bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler, Gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabının, satın alınan tarımsal ürünlerin bedeli üzerinden (eğer tarımsal ürünü satan kişi kesinti yapılacak kişiler kapsamında ise) SGK' nın belirlediği oranlarda kesinti yapma (%2) ve yaptığı kesintiyi hem SGK' ya bildirmek hem de primlerini SGK' ya yatırmak zorundadır. Aynı Tebliğin 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında ise; kesinti yapmak zorunda olduğu halde kesinti yapmayan veya yaptıkları kesinti tutarlarını süresi içerisinde ve tam olarak Kurum hesaplarına intikal ettirmeyen ya da Tebliğin 7'nci maddesinde belirtilen Kesinti Bildirim Listesini süresi içerisinde göndermeyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında 30.03.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesi uyarınca işlem

yapılır ve kesinti sorumlularına idari para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından 2016 ve 2017 yıllarında tarımsal faaliyette bulunan kişilerden aldıkları ürün karşılığında müstahsil makbuzu, satış faturası veya borsa alım satım beyannamesi düzenleyen kişilerin listeleri ile Kurumun e-kesinti programına kayıtlı tevkifat yapmakla zorunlu gerçek ve tüzel kişi listeleri karşılaştırıldığında Kuruma kayıtlı olmayan 7541 kişi tespit edilmiştir. Bu durum, tarımsal tevkifat yoluyla yapılan prim tahsilatı tutarının düşük düzeyde gerçekleşmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin Kuruma müracaat ederek şifre aldığı, kesinti işlemlerini e-kesinti programı üzerinden yaptıkları, şifre almadıkları için tahsilat sorumluluklarını yerine getirmeyenlerin tespiti amacıyla Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin il kodu, adı/soyadı, unvanı, kimlik numarası/vergi numarası ve adresini belirtir liste talep edildiği, Gelir İdaresi Başkanlığından listeler geldiğinde şifre almayan firmalar ile ilgili gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bulguda tespit edilen e-kesinti sistemine dâhil olmayan gerçek veya tüzel kişilerin şifre almalarının sağlanması ve SGK ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı arasında bu çalışmaların düzenli olarak yapılmasının ve prim kaybına yol açtığı tespit edilenlerin sorumluluklarına ilişkin işlem tesis edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 27: Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Yapılan Protokoller Kapsamında Alınan Bilgilere İstinaden Sigortalı Tescil ve Terk İşlemlerinin Zamanında Yapılmaması

Kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan protokoller çerçevesinde 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişilerin sigortalılık başlangıç ve bitiş tarihlerini bildirim yükümlülüğü bulunan kurumlarca elektronik ortamda yapılan bildirimlere istinaden yapılması gerekli sigortalı tescil ve terk işlemlerinin zamanında yapılmadığı görülmüştür.

Kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında bankalar ile kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge alınması amacıyla, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 8'inci maddesinin yedinci fıkrası, 11'inci maddesinin altıncı

fıkrası ve 100'üncü maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan "Bankalar ve Kamu İdareleri Tarafından Yapılacak Olan Sigortalılık Kontrolü ile Kurum ve Kuruluşlardan Bilgi ve Belgelerin Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 06.12.2013 tarih ve 28843 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan Yönetmelik gereğince, süreklilik arz eden bilgi ve belgelerin bankalardan doğrudan, kamu idarelerinden ise protokoller kapsamında alınması öngörülmüştür.

Bu kapsamda, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı sayılan kişilerin sigortalılık başlangıç ve bitiş tarihlerini bildirim yükümlülüğü bulunan Gelir İdaresi Başkanlığı (vergi mükellefi), Jokey Kulübü Genel Müdürlüğü (antrenör ve jokeyler), Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (şirket ortakları), Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü (vergiden muaf esnaf) ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (tarım sigortalıları) tarafından söz konusu bilgilerin elektronik ortamda Kurum kayıtlarına aktarılmasına ilişkin ortaklaşa program çalışmaları yapılarak elektronik ortamda alınan kayıtlara istinaden sigortalı tescil ve terk işlemleri 01.06.2008 tarihinden itibaren on-line olarak yapılmaya başlanmıştır. Yapılan incelemede, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki sigortalıların tescil ve hizmet kayıtlarının tutulduğu Güvence programı online tescil ekranında bulunan sorunlu tabloda, 2008-2017 yılları arasında elektronik ortamda yapılan bildirimlere istinaden incelemesi yapılarak tescil, terk ve yeniden sigortalılık işlemleri yapılmayan kayıtlar bulunduğu görülmüştür. Tescil işlemlerinin zamanında yapılmaması, geriye dönük yapılan tescil kaydı nedeniyle sigortalıların tescil tarihi itibarıyla birikmiş prim ve gecikme cezası/gecikme zammı borçlarının oluşmasına, ayrıca yapılan tescillerde geç bildirim yapılmış gibi ilgili kurumlara yersiz idari para cezalarının uygulanmasına neden olabilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Vergi Dairesi, Ziraat Odası, Ticaret Sicil Müdürlüklerinden alınan kayıtların on-line olarak Kuruma bildirildiği ve bu kayıtlara istinaden tescil kayıtlarının oluşturulduğu, gelen kayıtlarda yer alan bilgilere göre tescil işlemi yapılırken çeşitli bilgi çakışmaları nedeniyle on-line olarak tescil yapılamadığından bu kayıtların incelenmesi amacıyla hata tabloları üretildiği, alınan verilere göre toplam 29 hata mesajı sebebiyle tescil işlemi yapılamamakta iken, yapılan çalışmalar sonucu 6 hata mesajı ile ilgili işlemlerin tamamlanarak gerekli düzeltmelerin yapıldığı, kalan 23 hata mesajı ile ilgili çalışmaların devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı sayılan kişilerin sigortalılık başlangıç ve bitiş tarihlerini bildirim yükümlülüğü bulunan kurumlarca

yapılan bildirimlere istinaden henüz işlem yapılmayan kayıtların incelenerek sigortalı tescil ve terk işlemlerinin ivedilikle sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 28: Belediyelerin Prim Borçlarının Tahsil Edilememesi

30 Büyükşehir belediyesi, 519 büyükşehir ilçe belediyesi, 51 il belediyesi, 400 ilçe belediyesi ve 397 belde belediyesinden oluşan toplam 1397 belediyeden 1084'ünün Sosyal Güvenlik Kurumuna olan toplam 8.784.476.879,43 TL prim borcunun tahsil edilemediği görülmüştür.

Tablo 13: 31.12.2017 Tarihi İtibariyle Belediyelerin Prim Borçları (TL)

Belediye Türleri	Borç Aşlı Toplamı	TEFE+TÜFE Toplamı	G.Zam+G.Cez+Tecil Faiz	Toplam Borç Miktarı
Büyükşehir Belediyesi	617.333.420,38	441.306.745,17	38.408.454,71	1.097.048.620,26
İl Belediyesi	615.481.915,51	418.465.808,76	54.479.717,68	1.088.427.441,95
Bşb İlçe Belediyesi	2.926.974.658,11	1.719.327.920,39	212.588.982,48	4.858.891.560,98
İlçe Belediyesi	826.394.381,13	578.339.770,20	85.802.826,10	1.490.536.977,42
Belde Belediyesi	153.040.678,48	78.746.265,80	17.785.334,54	249.572.278,82
TOPLAM	5.139.225.053,61	3.236.186.510,32	409.065.315,51	8.784.476.879,43

5502 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde de ifade edildiği üzere Kurumun temel amacı, mali açıdan sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi yürütmektir. Bu anlamda sosyal güvenlik sisteminde gelir ve gider arasındaki farkın azaltılması büyük önem arz etmektedir. Kurumun her yıl bütçe açığı verdiği ve bu açığın Hazine tarafından borçlanma suretiyle finanse edildiği düşünüldüğünde, kurum prim alacaklarının yaklaşık %10 una denk gelen belediye prim borçlarının tahsil edilmesi, Kurumun nakit ihtiyacını ve Hazinenin borçlanma maliyetini azaltacaktır.

5510 Sayılı Kanunun Primlerin Ödenmesi başlıklı 88'inci maddesinde Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanacağı hükmüne istinaden Kurum bugüne kadar borçlu belediyelere 6183 sayılı Kanuna göre icra takibi başlatmış olup bu belediyelerin menkul ve gayrimenkullerine haciz işlemi uygulamıştır. Ancak bugüne kadar haciz işlemi uygulanan belediye mallarından satışa çıkartılan olmamıştır. Dolayısıyla SGK'nın prim borçları için belediyelere başlattığı icra takibinin alacakları tahsil etmede kâğıt üzerinde kaldığı görülmektedir.

Ayrıca, 5018 sayılı Kanunun 31'inci maddesinde birimin en üst düzey yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu, harcama yetkilisinin devredilmesinin devreden idari sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı, 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesinin yirminci

fikrasında ise; Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise Kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcilerinin Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları hükme bağlanmıştır. Bu hükümler uyarınca Kurum alacaklarının tahakkuk ettiği dönemde görevde bulunan üst düzey yönetici ve yetkililerinden müştereken ve müteselsilen tahsili mümkün bulunmasına rağmen Kurum borçlu belediyelerin üst düzey yöneticileri hakkında herhangi bir işlem tesis ettirmemiştir. Dolayısıyla mezkûr kanun hükümlerine göre yapılması gereken takibatın kurum tarafından hiç uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, borçlu belediyelerin yöneticileri hakkında takibat yapılması hakkındaki mevzuatın mevcut hükümlerinin uygulanabilir olmadığını göstermektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, belediyelerden olan alacakların tahsil edilmesinde mevzuat engellerinin söz konusu olduğu; 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinde belediyelerin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettikleri gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediyeler tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri ile 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre merkezi yönetim bütçesinden belediyelere iller bankası kanalıyla aktarılan paylar vergi hükmünde olması nedeniyle haczedilemediği, ayrıca belediyelerden yapılan tahsilatın büyük bir kısmının yapılandırma kapsamında yapılan kesintilerden oluştuğu, ancak bu şekilde de yapılacak kesintiler genel bütçe paylarından aktarılacak tutarın % 50'sini aşmadığı, kesintilerin sadece Kurum alacakları için yapılmayıp, belediyelerin tüm kurumlara olan borçlarına orantılandığı, İller Bankası paylarından otomatik kesilme durumunda bile, yapılandırma taksitlerinin ödenememe durumunun ortaya çıktığı, ayrıca 2016, 2017 ve 2018 yıllarında çıkarılan yapılandırma kanunlarında yer alan hüküm nedeniyle icra, satış ve takip işlemleri yapılamadığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak belediyelerden kaynaklanan prim alacaklarının birikmesi nedeniyle tahsilinin imkansız hale gelmemesi ve prim ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için 6183 sayılı Kanuna göre haciz işlemi yapılan belediyelerin menkul ve gayrimenkullerinin satışa çıkartılması ayrıca belediyelerin mevcut kaynakları ile bu borcu ödeyebilmelerine imkan yaratılarak teşvik eden ve kolay ödeme sağlayan ve borç ödemesinde bulunmayan belediyeler yönünden de cebri takip işlemlerinin etkinliğinin artırılarak bu belediyeleri de

ödemeye zorlayıcı hükümler içeren bir kanuni düzenleme yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 29: 5510 Sayılı Kanun'un 60/1(c-1) Maddesi Kapsamındaki Sigortalılara (Eski Yeşil Kartlılar) İlişkin GSS Primlerinin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan Süresi İçerisinde Tahsil Edilememesi

5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında tescili yapılan sigortalıların (eski yeşil kartlılar) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nca ödenmesi gereken genel sağlık sigortası primlerinden 4.465.206.321,93 TL tutarındaki kısmının kurumlar arasında mutabakat sağlanamadığından süresi içerisinde tahsil edilemediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde; (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan harcamaları, taşınır ve taşınmazları ile bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilecek aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık tutarı asgari ücretin üçte birinden az olan vatandaşlar ile gelir tespiti yapılmaksızın genel sağlık sigortalılığı ya da bakmakla yükümlü olduğu kişi bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocukların genel sağlık sigortalısı sayılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 87'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan kişiler için primi yılı merkezî yönetim bütçesinden karşılanmak üzere ilgili kamu idarelerinin prim ödeme yükümlüsü olduğu;

88'inci maddesinde ise; 87'nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yükümlülerin, her aya ait primleri ilgili ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; yapılan inceleme ve araştırma sonucunda tespit edilen aile içinde kişi başına düşen gelirin aylık tutarı, prime esas kazanç alt sınırının üçte birinden az olanlardan, gelir tespitine esas alınan aile bireylerinden genel sağlık sigortalısı veya bunların bakmakla yükümlü olduğu kişi durumunda olmayanların tamamı, 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendine göre genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilir ve bunların genel sağlık sigortası primleri, SGK tarafından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan tahsil edilir.

SGK'dan alınan veriye göre; 31.12.2017 tarihi itibarıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan olan GSS primi alacaklarına ilişkin tahakkuk ve tahsilatların ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 14: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan Olan GSS Primi Alacakları (TL)

Dönem	Tahakkuk Tutarı	Tahsilat Tutarı	Tahsil Edilemeyen Tutar
2015	6.729.379.912,40	6.312.749.520,91	416.630.391,49
2016	8.980.653.923,00	7.131.751.849,24	1.848.902.073,76
2017	9.990.250.379,81	7.790.576.523,13	2.199.673.856,68
TOPLAM	25.700.284.215,21	21.235.077.893,28	4.465.206.321,93

Tabloda da görüleceği üzere; 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesi kapsamındaki sigortalılara ilişkin olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı adına tahakkuk eden ve "120.02.20.01.13 GSS Primleri (5510/60)" hesabına kaydedilen tutarlardan 2015 yılı içerisinde 416.630.391,49 TL, 2016 yılı içerisinde 1.848.902.073,76 TL, 2017 yılı içerisinde 2.199.673.856,68 TL olmak üzere toplam 4.465.206.321,93 TL tutarındaki GSS primi alacağı henüz tahsil edilememiştir. Bu durum, 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesine göre genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilecek kişilerin belirlenmesi ile başlayıp bunların genel sağlık sigortası primlerinin tahakkuk ve tahsil sürecinde devam eden sorunlar nedeniyle ortaya çıkmaktadır.

Birincisi, 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesine göre genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilecek kişilerin tespit edilmesi bakımından gelir tespitine esas alınacak aile bireylerinin belirlenmesi, diğer bir ifadeyle, gelir testi yapılacak hane ve aileden ne anlaşılması gerektiği konusunda SGK ile Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında uygulama birliği sağlanamamaktadır.

İkincisi, 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesine göre genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilerek primleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nca ödenen kişilerden bazılarının işe başlama, evlenme ve benzeri nedenlerle sigortalılık statülerinde değişiklik meydana gelmesi gibi sebeplerle bunlar adına ödenecek GSS primlerinin tutarı konusunda SGK ile Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında mutabakat sağlanamamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; bulguda tespit edilen sorunun çözümüne yönelik olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile mevzuat değişikliği yapılarak yorum farkının giderilmesi konusunda görüşmelerin devam etmekte olduğu, primlerin tahsili ile ilgili olarak ilgili dönemlerde gerekli yazışma ve takiplerin Kurumca yapıldığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak GSS primi alacaklarının tahakkuk ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından,

- 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilecek kişilerin tespit edilmesi bakımından gelir testi yapılacak hane ve aileden ne anlaşılması gerektiği konusunda SGK ile Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı arasındaki uygulama farklılıklarının giderilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması,

- 5510 sayılı Kanun'un 60/1(c-1) maddesine göre genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilenlerden işe başlama, evlenme ve benzeri nedenlerle sigortalılık statülerinde değişiklik meydana gelenlerin durumlarının ödemede hata ve gecikmeye mahal vermeyecek şekilde bildirimine yönelik olarak SGK ile Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında veri paylaşımının sağlanması,

- SGK ile Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında ortaya çıkan tereddütlü hususlar ortadan kaldırıldıktan sonra Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı adına tahakkuk eden GSS primlerinin tahsili için gerekli girişimlerde bulunulması gerekir.

BULGU 30: Ek Karşılık Primlerinin Süresi İçerisinde Tahsil Edilememesi

Kamu idarelerince ödenmesi gereken ek karşılık primlerinin 339.723.534,84 TL tutarındaki kısmının süresi içerisinde tahsil edilemediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında ek karşılık primi alınacağı, ayrılan ek karşılık priminin tamamının kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödeneceği, genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primlerinin Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacağı hükme bağlanmıştır.

SGK tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; ek karşılıkların kamu idarelerinin MOSİP Bilgi Sistemi üzerinden bildirimleri üzerine tahakkuk ettirileceği, süresi içerisinde bildirilmeyen ek

karşılık primleri hakkında 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereğince idari para cezası uygulanacağı, süresinde ödenmeyen ek karşılık primleri ile ilgili olarak da Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacağı belirtilmiştir.

02.01.2018 tarih ve 2018/41 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; 2017 yılı ek karşılık primlerine ilişkin tahakkuk ve tahsilatların ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 15: Ek Karşılık Tahakkuk/Tahsilat Durumu (TL)

Kurum	2016 Yılından Devreden Tutar	2017 Yılı İçerisinde Tahakkuk Eden Tutar	Toplam Tahakkuk Tutarı	2017 yılı İçerisinde Tahsil Edilen Tutar	Tahsil Edilemeyen Tutar
Genel Bütçeye Tabi Kurumlar	701.032.686,00	2.265.571.000,00	2.966.603.686,00	2.966.603.686,00	0,00
Özel Bütçeli Kurumlar	186.345.995,34	362.508.304,00	548.854.299,34	346.769.191,68	202.085.107,66
Kamu İktisadi Teşebbüsleri	89.812.145,29	155.810.515,45	245.622.660,74	226.019.431,66	19.603.229,08
Özel İdareler	1.103.524,62	5.992.287,20	7.095.811,82	5.983.434,79	1.112.377,03
Belediyeler	64.262.628,97	159.628.284,10	223.890.913,07	127.633.203,44	96.257.709,63
Diğer	21.108.419,57	19.452.389,76	40.560.809,33	19.895.697,89	20.665.111,44
TOPLAM	1.063.665.399,79	2.968.962.780,51	4.032.628.180,30	3.692.904.645,46	339.723.534,84

Tabloda da görüleceği üzere, 2017 yılı içerisinde toplam 4.032.628.180,30 TL tutarındaki ek karşılık primi tahakkuklarının 3.692.904.645,46 TL'lik kısmı tahsil edilmiş, 339.723.534,84 TL tutarındaki kısmı ise henüz tahsil edilememiş olup 31.12.2017 tarihi itibarıyla SGK'nın kamu idarelerinden toplam 339.723.534,84 TL tutarında ek karşılık primi alacağı bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 2017 yılında tahakkuk eden ek karşılık alacağının çok büyük bir kısmının tahsil edildiği, tahsil edilemeyen tutarlar için Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme zammı ve gecikme cezası uygulanarak tahsili için gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak ek karşılık primi alacaklarının tahakkuk ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından, süresinde ödenmeyen ek karşılık primleri ile ilgili olarak 5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanarak uygulama kabiliyeti olan idarelere 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereğince işlem yapılması, uygulama imkânı olmayan idareler için de gerekli girişimlerde bulunulması gerekir.

BULGU 31: Faturalı Alacakların Süresi İçerisinde Tahsil Edilememesi

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince ödenen ve faturalı alacaklar olarak tabir edilen emekli ikramiyesi, ölüm yardımı, makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların 5.934.429.431,22 TL tutarındaki kısmının süresi içerisinde tahsil edilemediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince, faturalı alacaklar olarak tabir edilen 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68, ve Ek 71'inci maddelerinde düzenlenen Emekli İkramesi, emekli/adi malüllük/vazife malüllüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen Ölüm Yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen Makam/Temsil/Görev Tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri SGK tarafından gerçekleştirilmektedir.

SGK tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; faturalı alacakların Kurumca ilgisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek MOSİP Bilgi Sisteminde görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığı sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

02.01.2018 tarih ve 2018/41 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; 31.12.2017 tarihi itibarıyla ilgili kamu idarelerinden tahsil edilemeyen faturalı alacak tutarlarının ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 16: Tahsil Edilemeyen Faturalı Alacak Tutarları (TL)

Kurum	Emekli İkramesi	Emekli Ölüm Yardımı	Tazminatlar	Diğer	Tahsil Edilemeyen Tutar
Genel Bütçeli Kurumlar	2.785.545.341,60	17.673.869,48	139.043.743,59	150.080.435,74	3.092.343.390,41
Özel Bütçeli Kurumlar	1.023.709.811,68	6.921.367,85	762.746.795,46	10.465.672,43	1.803.843.647,42
KİT'ler	415.709.585,15	7.344.669,18	45.550.331,55	69.883.968,33	538.488.554,21
Özel İdareler	10.919.850,43	568.058,46	2.357.718,33	262.717,24	14.108.344,46
Belediyeler	418.214.438,10	5.351.293,57	13.176.024,25	48.903.738,80	485.645.494,72
TOPLAM	4.654.099.026,96	37.859.258,54	962.874.613,18	279.596.532,54	5.934.429.431,22

Tabloda da görüleceği üzere; Kurumca ilgisine ödenen emekli ikramiyelerine ilişkin

4.654.099.026,96 TL, makam/temsil/görev tazminatlarına ilişkin 962.874.613,18 TL, emekli ölüm yardımlarına ilişkin 37.859.258,54 TL ve diğer faturalı alacaklara ilişkin 279.596.532,54 TL olmak üzere toplam 5.934.429.431,22 TL tutarındaki faturalı alacak ilgili kamu idarelerinden henüz tahsil edilememiştir.

Kamu idaresi cevabında; süresi içinde tahsil edilmeyen 5.934.429.431,22 TL alacağın 31/12/2017 tarihi itibarıyla tespit edilen bir alacak olduğu, 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla bu tutarın 3.065.641.452,89 TL'sinin tahsil edilerek alacak miktarının 2.868.787.978,33 TL'ye düşürüldüğü, bu borç miktarının 550.000.000 TL'sinin vadesi gelmemiş cari dönem borcu, 1.975.918.996,67 TL'sinin ise üniversitelere ait borçlar olduğu, üniversitelerin borçlarına ilişkin yapılan takip sonucunda, üniversitelerin bütçelerine tahsis edilen ödenek miktarının yeterli olmaması nedeniyle ödeme yapamadıkları, Maliye Bakanlığında ödenek talep ettikleri, bütçelerine ödenek tahsis edilmesi halinde borçlarını ödeyeceklerini yazıları ile bildirmiş oldukları, vadesi geçmiş borçların tahsili için tüm borçlu kamu kurumlarına borç bildiriminde bulunduğu, kurumlarca yapılan itirazlara ilişkin mutabakat işlemlerinin devam etmekte olduğu, mutabakat işlemlerinin sona ermesini müteakip kalan borçların yasal faizi ile birlikte 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak faturalı alacakların tahakkuk ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından süresi içerisinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili olarak 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanarak uygulama kabiliyeti olan idarelere 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereğince işlem yapılması, uygulama imkânı olmayan idareler için de gerekli girişimlerde bulunulmasına yönelik işlemlerin ivedilikle sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 32: Maliye Bakanlığı ile Yapılan Taşınmaz Trampa İşlemlerinin Sonuçlandırılmaması

Maliye Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında 2013 yılından beri devam eden trampa işlemleri sonucunda Kurum ihtiyaçlarında kullanılamayacak, satış kabiliyeti olmayan taşınmazların alındığı, yapılan trampa işlemlerinde kurum lehine oluşan fark karşılığında Maliye Bakanlığında taşınmaz talep edilmediği tespit edilmiştir.

Kurum kayıtları üzerinde yapılan incelemede, 2013 ile 2017 yılları arasında mülkiyeti kuruma ait toplam 13 adet taşınmazın Maliye Bakanlığı ile trampa işlemine konu edildiği, bu

taşınmazlardan 9 adedinin trampa işlemlerinin tamamlandığı 4 adet taşınmaza ilişkin işlemlere ise halen devam edildiği görülmüştür. Kurum tarafından trampa işlemine konu edilen 13 adet taşınmazın toplam değeri 434.676.565,20 TL'dir. Karşılığında ise toplam değeri 391.713.748,60 TL olan 149 adet taşınmaz devir işlemleri tamamlanmış veya devam etmektedir. Dolayısıyla trampa işlemleri neticesinde kurum lehine 42.962.816,60 TL'lik fark olduğu anlaşılmaktadır. Kurum ile Maliye Bakanlığı arasında yapılan yazışmalardan bu farkın da taşınmaz trampası ile kapatılmasının öngörüldüğü ancak bu güne kadar yapılan ve devam eden trampa işlemlerinde sürekli olarak kurum lehine olan alacak bakiyesinin artarak devam ettiği tespit edilmiştir. Kurumun ise söz konusu farkın mahsuplaşması için Maliye Bakanlığında bu güne kadar herhangi bir talepte bulunmadığı görülmüştür.

Ayrıca, trampa yoluyla Maliye Bakanlığına (Hazine Mülkiyetine) devir edilen veya devir işlemleri devam eden taşınmazlara karşılık alınan taşınmazların bir kısmının imar planında belediye hizmet alanı, hastane alanı, park, yol, emniyet hizmet alanı, spor alanı gibi kurumun verdiği hizmetler dışındaki amaçlara ayrıldığı, mevcut imar durumları dikkate alındığında satış kabiliyetlerinin bulunmadığı ve kurum ihtiyaçlarında kullanılamayacak durumda buldukları görülmüştür. Söz konusu durumda bulunan taşınmazlara devir işlemleri devam eden imar planında park, yol, resmi kurum, emniyet hizmet alanı olarak ayrılan Kayseri İli Talas İlçesi Yukarı Mahallesi 1332 ve 1333 parseller örnek olarak verilebilir.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; "Kurumun temel amacı; sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişilebilir, aktüeryal ve malî açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir." şeklinde tanımlanmıştır. Yine aynı Kanunun "Kurumun Taşınmaz Edinimi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci bendinde "Kurum, görevlendirildiği hizmetlerin gereği ve bağışlar dışında taşınmaz edinemez." denilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 2013 yılında başlayıp, bu güne kadar devam eden işlemlerden (tapu devirleri gerçekleşen) Kurum lehine 23.115.350,40-TL toplam bedelin kaldığı; Maliye Bakanlığı ile yapılan yazışma ve görüşmelerde bahse konu bedelin Kurum hesaplarına yatırılması veya karşılığında taşınmaz önerilmesinin talep edildiği, trampa kapsamında hazineden devir alınan taşınmazların büyük bir kısmının İl Müdürlüğü veya SGM Hizmet binası yapımı için kullanılacağı, bunların dışındakiler için ise İl Müdürlüğünden buna ilerde ihtiyaç olabileceği görüşüne göre işlem yapıldığı, Kayseri Talas'taki trampaya konu

hazine taşınmazı imar planında resmi kurum alanı, emniyet hizmet alanı, park veya yolda kalan kısım olmakla birlikte taşınmazın değerlemesine esas 15/12/2017 tarihli raporda taşınmazların ham parsel olduğu, düzenleme ortaklık paylarının kesilmeyip parselasyon yapılmadığından bu hususlar dikkate alınarak taşınmaza mevcut hali ile bedel belirlendiği, dolayısıyla imar uygulamasının yapılarak yol ve park alanlarının çıkarılması halinde taşınmazın değerinde artış olacağı, resmi kurum alanına tahsisli taşınmazın, gerek ihtiyaç duyulması halinde Kurum ihtiyaçlarında kullanılabileceği gerekse de satılarak değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum ihtiyaçlarında kullanılmayacak ve satış kabiliyeti olmayan taşınmazların yapılan trampa işlemlerinde devir alınmaması ve trampa işlemlerinde kurum lehine oluşan farkın en kısa süre içerisinde mahsup işlemlerinin tamamlanması gerekir.

BULGU 33: İdari Para Cezalarının Uygulanmaması

5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinde belirtilen durumlarda ilgililere yine aynı maddede belirtilen tutarlarda idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 29.487 işverene, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi gereği toplam 823.145.823,00 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerektiği Kurum tarafından tespit edildiği halde gerekli tebligat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, rapor ekinde yer alan idari para cezalarından;

a) Tebliğe çıkartılmamış olanların, tahakkuk zaman aşımına girmemiş olmak kaydıyla derhal tebliğe çıkartılacağı,

b) İdari para cezaları tebliğ edilmiş, ancak tebliğ tarihleri sisteme girilmemiş olanların tebliğ tarihlerinin sisteme girileceği,

c) Tebliğ edilmiş ve ceza tutarı ödenmemiş olanların tebliğ tarihlerinin sisteme girilmesini müteakip icra servisine intikal ettirileceği,

d) Tebliğ edilmiş, ancak işverenlerce yapılan itirazlar üzerine Komisyon kararı ile iptal edilmesine karar verilenlerin ise sistem üzerinden iptal işleminin yapılacağı,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla, gerekli düzeltme işlemleri yapıldıktan sonra söz konusu idari para cezalarının ilgililere tebliğ edilerek takip ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekir.

BULGU 34: Bazı Kamu Kurumlarına İdari Para Cezalarının Uygulanmaması

Kamu kurumlarına aylık prim hizmet bildirgesinin, HİTAP bildirimlerinin ve iş yeri bildirgesinin zamanında verilmemesi halinde, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi gereği idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 214 kuruma, aylık prim hizmet bildirgesinin, HİTAP bildirimlerinin veya iş yeri bildirgesinin zamanında verilmemesi nedeni ile, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi gereği toplam 1.836.742,38 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerektiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 2017 yılında İPC havuzuna aktarılmasına karşılık ilgisine tebliğ işlemleri yapılamamış olan idari para cezaları (ek tablo 8'de yer alan) hakkında İl/Merkez Müdürlüklerine tebliğe çıkartılması hususunda gerekli talimatın verildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla, tespiti yapılan söz konusu idari para cezalarının ilgililere tebliğ edilerek takip işleminin yapılması gerekir.

BULGU 35: Özel Nitelikteki Geçici İşyerlerinden Olan Kurum Alacaklarının Takibinin Yapılmaması

Otomatik icra programının; özel nitelikteki geçici işyerlerine ilişkin alacakları kapsamadığı ve bu nedenle de söz konusu işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, hatta bazı kurum alacaklarının zamanaşımına uğratıldığı tespit edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumunun amacı ve işlevi, sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişebilir, aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir. Sosyal güvenlik sisteminin yürütümü ise, her şeyden önce aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir bir gelir politikası ile giderlerin karşılanabildiği finansal dengenin kurulmasına bağlıdır. Kurumun en önemli finans kaynağı ise sigorta ve genel sağlık sigortası primleridir.

Bu amaçla, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile prim ve diğer alacakların tahsil edilmesinin güvence altına alınması ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında yaptırımların uygulanmasına ilişkin çeşitli kurallar getirilmiştir.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin, işsizlik sigortası primlerinin, idari para cezalarının, gecikme zamlarının ve katılım paylarının Kurum alacağına dönüşeceği, bu alacakların tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı,

5510 sayılı Kanununun 88'inci maddesinde ise Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı, Kurumun 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı,

hükümleri yer almıştır.

Bu kapsamda Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsil edilmesinin güvence altına alınması ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında yaptırımların uygulanması için otomatik icra programı oluşturulmuştur.

İşverenlerin sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve damga vergisi borçlarının süresi içinde ödenmemesi halinde söz konusu alacakların, 26/8/2014 tarihli OLUR ile sigorta primi ve işsizlik sigortası prim borçları yönünden her yılın Mart ve Eylül aylarında (altı ayda bir), damga vergisi borçları yönünden her yılın Mart ayında (yılda bir defa) otomatik icra programı vasıtasıyla icra servislerine aktarılmasına karar verilmiştir.

Ancak otomatik icra programı incelendiğinde programın; özel nitelikteki geçici işyerlerine ilişkin alacakları kapsamadığı ve bu nedenle de söz konusu işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, hatta bazı kurum alacaklarının zamanaşımına uğratıldığı görülmüştür. Bulgu eki tabloda bunlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; ihale konusu işlerden kaynaklanan muaccel hale gelmiş prim borçlarının işverenlerin hakedişinden kesilerek veya teminatı nakde çevrilerek tahsil

edilmekte olduğu, hakedişin veya teminatın yetersiz kalması halinde ise Kurum alacağına taşra teşkilatınca icraya intikal ettirilerek 6183 sayılı Kanun çerçevesinde takip ve tahsil edilmekte olduğu, bu nedenle ihaleli işlerden kaynaklanan Kurum alacaklarının otomatik icra programı aracılığıyla takibinin yapılmasının uygun olmadığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında sadece 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihale konusu işlere ilişkin olarak; muaccel hale gelmiş prim borçlarının hakedişlerden kesilerek veya teminatın nakde çevrilmesi sureti ile tahsil edildiği ve bu tutarların yetersiz kalması halinde 6183 sayılı Kanun çevresinde ilgili alacakların takip edildiği, bu nedenle de özel nitelikteki geçici işyerlerinin otomatik icra programının kapsamına alınmasının uygun olmadığı ifade edilmiştir.

Ancak; özel nitelikteki geçici işyerleri sadece 4734 sayılı Kanun kapsamında yürütülen işlerden oluşmamakta, inşaat işleri ve 2886 sayılı Kanuna tabi işleri de içinde barındıran özel nitelikteki tüm geçici işyerlerini kapsamaktadır. Nitekim bulgu ekinde örnek olarak verilen özel nitelikteki geçici 17 işyerine ilişkin toplam 26.101.323,35 TL tutarındaki alacak da bu kapsamda olup takipsiz kalmıştır. Bu nedenle Kamu idaresinin cevabı yerinde görülmemiştir.

Bu itibarla; özel sektöre ait geçici işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı yapılması için bu alacakların otomatik icra programı kapsamına alınması gerekir.

BULGU 36: İki Yıldan Fazla Süredir Sigortalı Çalıştırmayan İşyeri Dosyalarının Kanun Kapsamından Çıkarılmaması

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesi gereği; özel nitelikteki inşaat işyerleri ile ihale konusu işyerleri hariç olmak üzere, kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde, işyerinde en az iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmadığı, işverenler tarafından bildirilen veya Kurumca tespit edilen işyeri dosyalarının, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarih itibarıyla ünitece Kanun kapsamından çıkarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; iki yıldan fazla süredir sigortalı çalıştırmayan bazı işyeri dosyalarının kanun kapsamından çıkarılmadığı görülmüştür. Bulgu eki tabloda bunlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, konuya ilişkin olarak Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesi gereğince gerekli işlemlerin ivedilikle yapılması ve bundan böyle genel yazı ve talimatlarda açıklanan kanun kapsamından çıkış işlemlerine ilişkin gerekli

özenin gösterilmesine dair genel yazının yayımlandığı ve ünitelere gönderildiği ve kanun kapsamından çıkarılma işleminin ünitelerce program üzerinden ayda bir defa yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla, özel nitelikteki inşaat işyerleri ile ihale konusu işyerleri hariç olmak üzere, kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde, işyerinde en az iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmayan işyeri dosyalarının, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarih itibarıyla Kanun kapsamından çıkarılması gerekir.

BULGU 37: Kanun Kapsamından Çıkarılan Ancak Borcu Bulunan Bazı İşyerlerine İlişkin Kurum Alacaklarının Takibinin Yapılmaması

Borcu bulunduğu halde kanun kapsamından çıkarılmış bazı işveren dosyalarının ize ayrıldığı ve bu alacaklara ilişkin herhangi bir takibin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ize ayırma işlemi; kanun kapsamından çıkarılan işveren dosyalarının borcunun olmaması, ihbar, şikayet vb. durumların bulunmaması durumunda uygulanabilmektedir. Dolayısıyla ize ayrılmış bir işveren dosyasının borcunun olmadığı kabul edilerek buna ilişkin herhangi bir takip gerçekleştirilmemektedir.

Yapılan incelemede; SGK'ya borcu olduğu halde bazı işyerlerinin ize ayrıldığı tespit edilmiştir. Bulgu eki tabloda bunlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; işyeri dosyalarının kanun kapsamından çıkarılması ve ize ayrılması işlemlerinin yapılması sırasında mevzuatta bu konuya ilişkin getirilen düzenlemeler doğrultusunda işlem yapılması, bu kapsamda borcu bulunduğu halde kanun kapsamından çıkarılmış bazı işveren dosyalarının ize ayrılması şeklinde işlemlerin yapılmaması hususunda gerekli özen ve dikkatin gösterilmesi gerektiğine ilişkin genel yazının yayımlandığı ve ünitelere gönderildiği, kanun kapsamından çıkartıldığı halde borcu bulunan işverenlerin borçlarının otomatik icra programı kanalıyla icraya intikal ettirilerek 6183 sayılı Kanun çerçevesinde takip ve tahsil edileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla Kurum alacaklarının takipsiz kalmasının önlenmesi amacıyla; İşveren Sistemine, Kanun kapsamından çıkarılan işveren dosyalarının borcunun olması halinde, ilgili işveren dosyası için ize ayırma işleminin gerçekleştirilmesini engelleyecek kontrollerin konulması gerekir.

BULGU 38: Kanun Kapsamından Çıkarılan ve İze Ayrılan Bazı İşyerlerinin Alacaklarının İade Edilmemesi

Kanun kapsamından çıkarılarak ize ayrılan bazı işyerlerinin ize ayırma işlemi sırasında kurumdan alacağı olduğu tespit edilmesine rağmen bu alacakların ilgili işverenlere iade edilmediği tespit edilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ize ayırma işlemi; kanun kapsamından çıkarılan işveren dosyalarının detaylı olarak incelenmesinden sonra gerçekleştirilebilmektedir. Yapılan incelemede; ize ayırma işlemi sırasında Kurumdan alacaklı olduğu tespit edilen bazı işyerlerine ilişkin alacakların iade edilmediği görülmüştür. Bulgu eki tabloda bunlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; 5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; “Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden aybaşından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65 inci maddesi hükmü saklıdır.” düzenlemesinin yer aldığı ve bu doğrultuda söz konusu primlerin ilgililere iade edilebilmesi için; primlerin tahsil edildiği tarihten talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemiş olması ve İşyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/ Merkezi'ne yazılı talepte bulunulması gerektiği ifade edilerek; herhangi bir talep olmaksızın iade işleminin yapılamayacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi göndermiş olduğu cevabi yazıda; 5510 sayılı Kanunun 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrasını dayanak göstererek talep olmaksızın Kurumdan alacağı olan işyerlerine söz konusu tutarın iade edilemeyeceği belirtilmiştir. Ancak ilgili Kanun hükmünde iade işlemi için talebin gerekli olduğu hüküm altına alınmamıştır. Bu itibarla; Kanun kapsamından çıkarılan işveren dosyalarının ize ayırma işlemi gerçekleştirilirken Kurumdan alacağı olduğu tespit edilen işverenlere söz konusu tutarın iade edilmesi gerekir.

BULGU 39: İşyeri Hesabı Cari Kartlarında Tahakkuku Olmayan Tahsilatlar Bulunması

Prim yükümlülüklerinin tespitinde asıl kaynak olarak kullanılan işveren sistemi üzerindeki işyeri hesabı cari kartlarında tahakkuku olmayan tahsilatlar bulunması nedeniyle

cari hesap kartlarının alacak (kırmızı) bakiye verdiği görülmüştür.

İşveren sisteminde tescil edilen her işyeri için bir cari hesap kartı açılmaktadır. Cari hesap kartlarında “tahakkuklar” ve “tahsilatlar” olmak üzere iki ana bölüm bulunmakta olup tescil tarihinden itibaren tahakkuk eden ve tahsil edilen primler, birbirinden bağımsız olarak borç türü ve dönemler itibarıyla kartın ilgili bölümlerine kaydedilmektedir. Tahakkuklar kural olarak işveren bildirimlerine dayanmaktadır. Ödenecek primler, e-bildirge sisteminde beyan edilen hizmet ve kazanç bilgileri üzerinden bildirim sırasında otomatik olarak hesaplanmaktadır. Hesaplanan primler, işveren sistemine aktarılmakta ve işyeri hesabı cari kartlarına Kurum alacağı olarak kaydedilmektedir. Cari hesap kartlarına işlenen Kurum alacaklarından cari döneme ilişkin olanlar sağlanan elektronik entegrasyon üzerinden MOSİP sistemine aktarılmakta ve muhasebede tahakkuk kayıtları oluşturulmaktadır.

Cari hesap kartlarına işlenen Kurum alacakları merkezi tahsilat sistemi üzerinden bankacılık sistemi vasıtasıyla online olarak tahsil edilmekte olup cari döneme ilişkin prim tahsilatları sağlanan elektronik entegrasyon üzerinden MOSİP sistemine aktarılmakta ve muhasebe kayıtlarına alınmaktadır. Cari dönem primlerinden ödeme dönemi sonuna kadar ödenmeyenlere ilişkin tahakkuk kayıtları ise MOSİP sisteminde iptal edilerek Kurum hesaplarından çıkarılmaktadır. Dolayısıyla, prim yükümlülüklerinin tespitinde asıl kaynak işveren sistemi üzerinde tutulan işyeri hesabı cari kartlarıdır.

22.11.2017 tarih ve 2017/12 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; tahakkuktan fazla tahsilat işlenmesi nedeniyle 385.380 işyerine ilişkin cari hesap kartlarının toplam 495.393.687,17 TL tutarında alacak (kırmızı) bakiye verdiği görülmekte olup bu durum, alt işverenin prim ödemelerinin asıl işverenin hesabı cari kartına işlenmesi, tahsilatların hatalı işyeri numarası ile ya da borç türü belirtilmeksizin yapılması sebebiyle doğru işyeri hesabı cari kartına işlenememesi, bir borç türüne işlenmesi gereken bir tahsilatın diğer bir borç türüne işlenmesi gibi nedenlerle ortaya çıkmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Kurum alacaklarının 2012 yılına kadar 3270 CICS ekranlarından takip edilirken 2013 yılından itibaren MOSİP sistemi üzerinden takip edildiği, MOSİP sisteminde tahsil edilen kurum alacaklarının H/C kartına tahakkuk karşılığı MOSİP tahsilatı kadar işlendiği, mevcut kırmızı bakiyelerin 3270 CICS ekranlarındaki tahsilatlar neticesinde oluşmuş veriler olduğu, bunlarla ilgili olarak yer yer ünitelere H/C kart bakiyelerinin düzeltilmesi işlemlerinin yapılması yönünde talimatlar verildiği, 2005 yılı Mart

ayından itibaren tahakkuksuz tahsilata izin verilmediği, geçmiş hatalı kayıtların düzeltilmesiyle ilgili çalışmaların devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak prim yükümlülüklerinin tespitinde asıl kaynak olarak kullanılan işyeri hesabı cari kartlarının güncellenmesi amacıyla, tahakkuku bulunmayan tahsilatlar nedeniyle alacak (kırmızı) bakiye veren işyeri dosyalarının incelenerek hatalı kayıtların nedenlerinin belirlenmesi ve düzeltici işlemlerin yapılması gerekir.

BULGU 40: Sporcu ve Teknik Adamların Hizmetlerinin veya Prime Esas Kazançlarının Eksik Bildirilmesi ya da Hiç Bildirilmemesi

Spor kulüpleri; sözleşme imzaladıkları sporcu ve teknik adamların hizmetlerini ve prime esas kazançlarını 5510 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi gereği eksiksiz olarak SGK'ya bildirmekle yükümlü olup, yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere Kanununun 102'nci maddesi gereği idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Bu kapsamda, Futbol, Basketbol ve Voleybol Federasyonlarından kulüplerle sporcu ve teknik adamlar arasında imzalanmış sözleşme örnekleri istenmiş ve SGK kayıtlarında söz konusu hizmetler ve prime esas kazançlar incelenmiştir. Yapılan incelemelerde; bazı sporcu ve teknik adamların hizmetlerinin hiç bildirilmediği, bazılarının ise kazançlarının eksik bildirildiği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Kurumca daha önce konuya ilişkin denetim yapıldığı ve sigortalılık bildirimlerinin yapılmadığı veya kazanç bildirimlerinin eksik yapıldığı tespit edilen spor kulüplerine eksikliklerin tamamlanması hususunda tebligat gönderildiği ve yapılan eksik bildirimler için 5510 sayılı Kanununun 102 inci maddesine göre idari para cezası uygulandığı, bununla birlikte Denetim Raporunun eki Ek Tablo 14'te yer verilen sporcular ve teknik adamların sigortalılık tescili ile kazanç bildirimlerinin kontrolünün tekrardan yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla; bazı sporcu ve teknik adamların hizmetlerinin eksik bildirilmesi veya hiç bildirilmemesi nedeni ile Kanununun 102'nci maddesi uyarınca ilgili kulüplere idari para cezası uygulanması ve gerçek matrah üzerinden prim tahakkukunun gerçekleşmesi gerekir.

BULGU 41: Prim Borcu Bulunan Sözleşmeli Avukatlara Yapılan Ücret Ödemelerinden Prim Borçlarının Kesilmemesi

Kurum tarafından vekalet akdi yapılmak suretiyle çalıştırılan sözleşmeli avukatlardan bir kısmının 4/1-b kapsamında prim borcunun bulunduğu, ancak sözleşmeli avukatlara yapılan ücret ödemelerinden prim borçlarının mahsup edilmediği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı olan avukatlar; 5510 sayılı Kanun'un 82'nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak şartı ile kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katı tutarında aylık prime esas kazanç beyan etmekle yükümlüdürler. Yine anılan madde hükmüne göre beyanda bulunmayanların aylık prime esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak belirlenecektir. 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinde ise, Kanunun 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı sayılanların, her ay için otuz tam gün prim ödemesinin zorunlu olduğu ve Kurumun, prim ve her türlü alacaklarını, işverenlere olan borçlarından mahsup etmek suretiyle tahsil etmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

SGK Hukuk Müşavirliği'nden alınan verilere göre Kurum 2017 yılında 725 sözleşmeli avukattan hizmet satın almıştır. Yapılan incelemede bu avukatlardan 94'ünün 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında Kuruma kazanç beyan ettikleri ancak 2017 yılı içerisinde herhangi bir ödemede bulunmadıkları, 12'sinin de 2017 yılında kurum kayıtlarında hizmetlerinin bulunmadığı görülmüştür. 2017 yılı içerisinde prim ödemesinde bulunmayan 94 sözleşmeli avukatın Ocak 2018 tarihi itibarıyla Kuruma olan toplam prim borcunun 1.732.992,86 TL olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; avukatlara ödenen aylık ve vekalet ücretlerinden yapılacak kesintilerle ilgili olarak gerekli iş kurallarının yazılım birimine iletildiği, yapılan çalışma sonucunda avukatların aylık ücretlerinden de prim borcunun kesilmesinin sağlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kuruma prim borcu bulunan sözleşmeli avukatlara yapılacak aylık ücret ve vekalet ücreti ödemelerinde, öncelikle avukatın Kuruma olan borcu mahsup edilmek suretiyle bakiye tutarın ödenmesi, Kurum kayıtlarında hizmeti bulunmayan avukatların ise tescilinin sağlanarak aynı şekilde prim borçlarının ödenecek ücretlerden mahsup edilmesi gerekir.

BULGU 42: 4/1-a Kapsamında 20 Gün Üzerindeki Çalışmaların Kısmi Süreli Çalışma Olarak Değerlendirilmesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında kısmi süreli olarak çalışanlardan bazılarının 20 gün üzerinde çalışmasına rağmen primlerinin tam süreli çalışan olarak bildirilmediği tespit edilmiştir.

İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği'nin "Kısmi Süreli Çalışma" başlıklı 6'ncı maddesinde; işyerinde tam süreli iş sözleşmesi ile yapılan emsal çalışmanın üçte ikisi oranına kadar yapılan çalışmanın kısmi süreli çalışma olduğu,

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 101'inci maddesinin birinci fıkrasında; sigortalının normal haftalık çalışma süresinin tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan emsal işçiye göre üçte ikisi oranından daha az belirlendiği çalışmaların kısmî süreli çalışma olduğu, üçüncü fıkrasında ise; iş sözleşmesi saat ücreti karşılığı yapılmış ise kısmi süreli çalışan sigortalıların ay içinde çalıştığı toplam sürenin, 4857 sayılı İş Kanunu'na göre günlük olağan çalışma süresi olan 7,5 saate bölünmesiyle, sigortalı için bildirilmesi gereken prim ödeme gün sayısının hesaplanacağı, bu şekilde yapılacak hesaplamalarda 7,5 saatin altındaki çalışmaların 1 güne tamamlanacağı, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında kısmi süreli olarak çalışanlardan 21283 kişinin bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, emsal çalışmanın üçte ikisi oranından daha fazla çalıştırıldığı, primlerinin söz konusu çalışma süreleri üzerinden bildirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, uygulamanın bu şekilde yürütüldüğü, bu konuda sendikalar başta olmak üzere uygulamanın yanlış olduğuna dair bir talep olmadığı, konunun hukuki yönden Çalışma Bakanlığı ile birlikte tekrar değerlendirileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kısmi süreli olarak yapılan çalışmalardan 20 gün üzerindeki çalışma sürelerinin kısmi süreli çalışma olarak sayılamayacağı, söz konusu uygulama için Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nün de Sosyal Güvenlik Merkezlerine bu yönde görüş verdiği, dolayısıyla çalışma sürelerinin 30 güne tamamlanmasına yönelik olarak gerekli işlemlerin yapılması gerekir.

BULGU 43: Yasal Süresi Geçen Kurum Alacaklarında Alt İşveren ile Asıl İşverenin Müteselsil Sorumlu Tutulmaması

Alt işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na yasal süresi içinde ödenmeyen borçlarının tahsilinde asıl işverenlere başvurulmadığı tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanununun 2'inci maddesinin yedinci fıkrasında; asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak İş Kanunu'ndan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumlu olur denilmektedir. Buradaki sorumluluk müteselsil bir sorumluluk olup asıl işveren ve alt işverenin sorumluluğu aynı derecede ve borcun tamamına ilişkindir.

5510 sayılı Kanununun "İşveren, işveren vekili, geçici iş ilişkisi kurulan işveren ve alt işveren" kenar başlıklı 12'nci maddesinin altıncı fıkrasındaki; "*Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye alt işveren denir. Sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işveren, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur.*" hükmü de sigortalıların alt işveren aracılığı ile işe girmiş ve alt işveren ile karşılıklı sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işverenin, Kanunla işverene yüklenilen yükümlülüklerden Kuruma karşı alt işveren ile birlikte sorumlu olduğunu göstermektedir.

Mevzuat hükümleri bu yönde olmasına karşın yapılan incelemede, alt işverenlerin kuruma olan borçlarından dolayı alt işveren ile asıl işverene aynı anda icra takip işlemlerinin başlatılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, alt işverenin borcundan kaynaklanan ve işveren ile alt işverenin birlikte müteselsilen sorumlu tutulmasını gerektiren Kurum alacaklarının takibinde her ikisine de ödeme emri gönderilmesi için otomatik icra programında güncelleme yapılması için program güncelleme çalışmalarının başlatıldığı, gerekli program çalışması tamamlanana kadar bundan sonra alt işverenin borcundan kaynaklanan ve manuel olarak gönderilen ödeme emirlerinin alt işverenle birlikte asıl işverene de gönderileceği ve tebliğ edileceğine ilişkin genel yazının yayımlandığı ve ünitelere gönderildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak alt işverenden takip edildiği halde tahsil edilemeyen alacaklarla ilgili olarak asıl işverene de icra takip işlemlerinin başlatılmasını sağlayacak program çalışmalarının tamamlanması ve bundan sonraki uygulamalarda 6183 sayılı Kanun'un 55'inci

maddesine göre düzenlenecek ödeme emirlerinin asıl işverene ve alt işverene aynı anda gönderilerek takip işlemlerinin yapılması gerekir.

BULGU 44: 4/1-a Kapsamındaki Sigortalıların Prime Esas Kazanç Üst Sınırını Aşan Kazanç Bildirmesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamındaki sigortalılardan 169 kişi için prime esas kazanç üst sınırını aşan kazançların bildirildiği tespit edilmiştir. Söz konusu hatanın Kurumun primlerin toplanmasına ilişkin sisteminin prime esas kazanç üst sınırını aşacak bir kazanç bildirimini engelleyememesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

5510 sayılı Kanun'un "*Günlük Kazanç Sınırları*" başlıklı 83'üncü maddesinde; Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırının sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırının ise sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı olduğu, günlük kazançları belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançlarının alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançlarının da üst sınır üzerinden hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede 4/1-a kapsamındaki sigortalılardan 169 kişinin bazı aylarda tek bildirimle bazı aylarda ise aynı sigortalı için aynı işyeri tarafından ay içinde birden fazla bildirimle prime esas kazanç üst sınırını aştıkları görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, tek bildirimle oluşan hatanın, işverenlerce yasal süresi dışında verilen aylık prim ve hizmet belgelerinin ünite kullanıcısı tarafından sisteme girişinin yapılması sırasında yanlış rakamların girilmesi nedeniyle olduğu, yasal süresi dışında verilen bildirgenin ünite kullanıcısı tarafından önce tahakkuk sonra hizmet girişi yapıldığı, tahakkuk girişinde sistemin ilgili aya ait girişi yapılan toplam gün sayısını dikkate alarak prime esas kazanç üst sınır kontrolünü yaptığı, buna karşın hizmet kısmına ilişkin bilgi girişlerinin yapıldığı BB00 ekranlarında, her bir sigortalı için gün sayısı dikkate alınarak prime esas kazanç üst sınır kontrolünün bulunmadığı,

Birden fazla bildirimle oluşan hatanın, aynı sigortalı için aynı ve/veya farklı belge ve aynı ve/veya farklı kanun türü seçilmek suretiyle işverenlerce yasal süresi içinde e-bildirge sistemi üzerinden yapılan bildirimler sonucu olduğu, e-bildirge üzerinden alınan her farklı bildirimde her bir sigortalı için gün sayısı dikkate alınarak prime esas kazanç üst sınır kontrolü yapıldığı, buna karşın aynı işyerinden aynı ayda aynı sigortalı için birden fazla

bildiririm yapılması durumunda yapılan bildirimlerin toplamı dikkate alınarak prime esas kazanç üst sınır kontrolünün yapılmadığı, gerekli kontrollerin yapılmasına yönelik programsal düzeltme yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak prime esas kazanç üst sınırını aşmış olan sigortalılara yönelik olarak gerekli düzeltici işlemlerin yapılması ve sisteme gerekli kontrollerin sağlanmasına yönelik olarak programsal düzeltmelerin eklenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 45: Kayıt Dışı İstihdam Nedeniyle Teşvikten Yasaklanmış Olan İşyerlerinden Bazılarının Teşvikten Yararlanmaya Devam Etmesi

Kayıt dışı istihdam nedeniyle Kurumca teşvikten yasaklanmış olan işyerlerinden bazılarının 6486, 6322 ve 6111 sayılı Kanun ile 687 sayılı KHK ile getirilen teşviklerden yararlanmaya devam etmiş olduğu tespit edilmiştir.

6486, 6322 ve 6111 sayılı Kanunda düzenlenen işveren hissesi sigorta primi teşviki hükümlerinden yararlanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalıları eksiksiz bir şekilde Kuruma bildirmesi gerektiği, aksi takdirde yapılan kontrol ve denetimler sonucunda çalıştırdıkları sigortalıları Kuruma bildirmediği tespit edilen işyerlerinin, tutanak tarihini izleyen ay başından itibaren bir yıl süreyle işveren hissesi sigorta primi teşviki uygulamasından yararlanamayacakları,

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na 687 sayılı KHK ile eklenmiş olan Geçici 17'nci maddede; Kurumca yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi durumunda sigortalı hisseleri dâhil tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene yapılan destek ödemelerine ilişkin madde hükümlerinin uygulanmayacağı, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, Kurumca yapılan kontrol ve denetimler sonucu çalıştırdığı kişileri sigortalı bildirmediği veya bildirdiği sigortalıları fiilen çalıştırmadığı tespit edilip teşvikten yasaklananlardan 5510 sayılı Kanun'un 81'inci maddesi kapsamında 209, Ek 2'nci maddesi kapsamında 13, 4447 sayılı Kanun'un Geçici 10'uncu maddesi kapsamında 197, Geçici 17'nci maddesi kapsamında ise 256 işyerinin teşviklerden yararlanmaya devam ettiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, sigorta primi, teşvik ve desteklerden yararlanmaması gerektiği halde yararlanan işyerlerinin, hatalı teşvik listelerine kaydedilmekte olduğu, programda her bir hata nedeninin, yine her bir teşvik bazında THI DURUM KOD bölümünde

kaydedilmekte, “yasaklı olduğu halde yararlanmış” hatasına ait THI DURUM KOD bölümleri ise; 6486 kanun numarası için (2), 6322 kanun numarası için (3), 6111 kanun numarası için (4) olarak belirlendiği ve kodlandığı,

Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğünce yasaklı olduğu halde yararlanmış açıklama mesajları ile oluşturulan listede sadece 6322 kanun numarası için THI DURUM KOD bölümünde yasaklı olduğu halde yararlanmış açıklamasıyla yer alan kayıtların, yasaklama dışında diğer hata nedenleri ile birlikte düzenlendiği, 6322 kanun numarası için, durum kodu bölümünde (1) olarak kodlanan kayıtlar ilave istihdam olarak bildirilen kişinin yersiz yararlanmasına, (2) olarak kodlanan kayıtlar ise azami prim tutarının aşılmasına ait hata nedeni olduğundan, yapılan incelemelerde 6322 kanun numarası için THI DURUM KOD bölümü (3) olanların dikkate alındığı, ayrıca bulguda tespiti yapılan iş yerlerinden bazılarının mevzuata uygun olduğunun belirlendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kayıt dışı istihdam nedeniyle teşvikten yasaklandıktan sonra mevzuata aykırı olarak teşvikten yararlanmaya devam eden işyerlerine yönelik olarak gerekli düzeltici işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 46: Yaşlılık Aylığı Almakta İken Çalışanlardan Bazılarının SGDP’li Olarak Bildirilmemesi Nedeniyle İşverenlerin Prim Teşvikinden Yararlandırılması

Kurumdan yaşlılık aylığı almaktayken 4/1-a kapsamında çalışmaya yeniden başlayanlardan bazılarının primlerinin sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar olarak bildirilmesi gerektiği halde hizmet akdi ile tüm sigorta kollarına tabi çalışanlar olarak bildirildiği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun’un “*Sosyal Güvenlik Destek Primine İlişkin Geçiş Hükümleri*” başlıklı geçici 14’üncü maddesinde; Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar hakkında; sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği, 4/1-a kapsamında çalışanlar için sosyal güvenlik destek primi oranı prime esas kazançlar üzerinden 81’inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen prim oranına yüzde 30 oranının eklenmesi suretiyle bulunan toplamı olacağı, yüzde 30 oranının dörtte birinin sigortalı, dörtte üçü işveren hissesi olduğu,

Bahsi geçen Kanun’un 81’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamında uygulanan 5 puanlık Hazine indiriminin sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar

hakkında uygulanmayacağı, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede yaşlılık aylığı almakta iken 4/1-a kapsamında yeniden çalışmaya başlayanlardan 7944 kişinin primlerinin sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar olarak bildirilmesi gerektiği halde hizmet akdi ile tüm sigorta kollarına tabi çalışanlar olarak bildirildiği görülmüştür.

Söz konusu hatalı uygulama sonucunda; çalışanların primleri sosyal güvenlik destek primine tabi olarak bildirildiği takdirde yararlanılamayacak olan 5 puanlık Hazine indirimi bu hatalı uygulama sonucunda yersiz şekilde uygulama alanı bulabilmektedir.

Ayrıca sosyal güvenlik destek primi işveren hissesi ve kısa vadeli sigorta kolları primi toplamında %24,5 olması gereken işverenin katlanacağı prim oranı, sigorta primi işveren payı ve işsizlik sigortası işveren payı toplamında %22,5'e düşmekte, çalışanın katlanması gereken %7,5 oranındaki sosyal güvenlik destek primi çalışan hissesi, sigorta primi çalışan payı ve işsizlik sigortası primi çalışan payı toplamında %15'e yükselmektedir.

Bu itibarla; işverenlerin sosyal güvenlik destek primine tabi çalıştırdıkları sigortalılar için 5510 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi, Sigortalı İşlemleri Yönetmeliği'nin 102'nci maddesi, İşveren Uygulama Tebliği'nin 2'nci maddesinde belirtilen usullere göre bildirim yapılması sırasında belge türünü "02-Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Çalışanlar" olarak seçmeleri gerekirken diğer belge türlerinden beyan edilmesi hatalıdır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 2 numaralı belge türü ile bildirilmesi gerekirken 1 numaralı belge türü ile bildirildiği belirtilen sigortalıların belge türünün 2 numaralı belgeye çevrilmesi halinde, söz konusu sigortalılardan dolayı yersiz yararlanılan prim teşviklerinin gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte tahsil edilmesi gerektiği, öneri doğrultusunda bulgu ile ilgili gerekli çalışmalar yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bahsi geçen hatalı uygulamanın düzeltilmesi ve geriye dönük telafi edici işlemlerin yapılması gerekir.

BULGU 47: Kurumdan Aylık Almakta Olan Kişilerden Bazıları İçin Yeşil Kartlı Olarak Genel Sağlık Sigortası Primi Tahakkuk Ettirilmesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a, 4/1-b veya 4/1-c maddeleri kapsamında Kurumdan aylık alan kişilerden bazıları için yeşil kartlı olarak 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin 1 numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortası priminin tahakkuk ettirildiği tespit

edilmiştir.

Genel Sağlık Sigortası Tescil, Prim ve Müstehaklık İşlemleri Yönetmeliği'nin "*Genel Sağlık Sigortalılık Hâllerinin Değişmesi, Birleşmesi veya Çakışması*" başlıklı 11'inci maddesinde; aylık almasına bağlı olarak genel sağlık sigortalısı iken 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin diğer fıkra ve bentleri kapsamına girmeleri halinde (f) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak Kurumdan alınan Ekim ayına ilişkin yeşil kartlılara ait GSS prim tahakkukları verisi üzerinden yapılan incelemede, Kurumdan aylık alan kişilerin 5510 sayılı Kanun'un 60 maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olarak değerlendirilmesi gerekirken 16288 kişinin yeşil kartlı olup aynı maddenin (c) bendinin 1 numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olarak değerlendirildiği ve bu kişilere genel sağlık sigortası primi tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, öneri doğrultusunda bulgu ile ilgili olarak yazılımdan kaynaklı bir teknik hata olduğu ve gerekli çalışmaların yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurumdan aylık alan kişilerden yeşil kartlı olarak genel sağlık sigortası tahakkuk ettirilene yönelik 2017 ve öncesi tüm yıllarda taramanın gerçekleştirilerek gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 48: 4/1-a Kapsamında Malullük Aylığı Alanlardan Çalışmaya Başlayanların Malullük Aylığının Kesilmemesi

5510 sayılı Kanunun 4/1-a maddesi kapsamında malullük aylığı alan sigortalılardan bazılarının 5510 sayılı Kanunun 4/1-a veya 4/1-c maddesi kapsamında tekrar çalışmaya başladıkları ancak bu kişilerin malullük aylıklarının kesilmediği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinde; malullük aylığı almakta iken bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların malullük aylıklarının, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında kesileceği, bunlardan işten ayrılarak yeniden malullük aylığı bağlanması için yazılı istekte bulunan ya da emekliye ayrılan veya sevk edilenlere; kontrol muayenesine tabi tutulmak ve ilk aylığına esas malullüğünün devam ettiği anlaşılacak kaydıyla, yeniden malullük aylığının bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, 5510 sayılı Kanunun 4/1-a maddesi kapsamında malullük aylığı almakta iken 5510 sayılı Kanunun 4/1-a veya 4/1-c maddesi kapsamında tekrar çalışmaya başlayan sigortalılardan bazılarının aylıklarının kesilmediği

görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, bulguda hatalı ödenmediği tespit edilen aylıklardan bir kısmına ilişkin aylık kesme ve borç kaydı işlemlerinin yapıldığı, bir kısmına ilişkin işlemlerin devam ettiği, bazılarının ise mevzuata uygun olduğunun belirlendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 5510 sayılı Kanunun 4/1-a maddesi kapsamında malullük aylığı almakta iken 5510 sayılı Kanunun 4/1-a veya 4/1-c maddesi kapsamında tekrar çalışmaya başlayan ve aylıkları kesilmeyen sigortalılara yönelik olarak düzeltici işlemlerin tamamlanması gerekir.

BULGU 49: 4/1-a veya 4/1-b Kapsamında Ölüm Aylığı Alan Hak Sahiplerinden 4/1-a Kapsamında Çalışmaya Başlayanların Ölüm Aylığının Kesilmemesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a veya 4/1-b maddeleri kapsamında ölüm aylığı alan hak sahiplerinden bazılarının 4/1-a kapsamında çalışmaya başlamış oldukları ancak bu kişilerin ölüm aylıklarının kesilmediği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un "*Ölüm Aylığının Hak Sahiplerine Paylaştırılması*" başlıklı 34'üncü maddesinde; ölen sigortalının 33'üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının Kanun'un 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan her birine % 25'i oranında aylık bağlanacağı,

Söz konusu Kanun'un "*Hak Sahiplerinin Aylıklarının Başlangıcı, Kesilmesi ve Yeniden Bağlanması*" başlıklı 35'inci maddesinde ise; hak sahiplerine bağlanan aylıkların 34'üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesileceği, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a veya 4/1-b maddeleri kapsamında ölüm aylığı almakta iken 4/1-a kapsamında çalışmaya başlayanlardan örneklem yapılarak tespit edilen 55 kişinin aylıklarının kesilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, bulguda hatalı ödendiği tespit edilen aylıklardan bir kısmının Rapora istinaden aylık kesme işleminin gerçekleştirildiği, bir kısmının Rapora istinaden aylık kesme ve borç kaydı işlemlerinin devam ettiği, bazılarının Rapordan önce gelir

araştırmasına başlanmış olup, araştırmanın sonucuna göre işlem yapılacağı, bazılarının ise mevzuata uygun olduğunun belirlendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak çalışmaya başladıktan sonra ölüm aylığı kesilmeyen hak sahiplerinden örneklem alınarak tespit edilen ve mevzuata aykırı olarak aylık alanlara ilişkin gerekli düzeltici işlemlerin yapılması, ayrıca bu kapsamda yersiz olarak aylık ödenenlere ilişkin gerekli taramanın gerçekleştirilmesi gerekir.

BULGU 50: 4/1-a veya 4/1-b Kapsamında Ölüm Aylığı Alan Hak Sahiplerinden Evlenenlerin Ölüm Aylığının Kesilmemesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a veya 4/1-b maddeleri kapsamında ölüm aylığı alan hak sahiplerinden bazılarının evlenmiş oldukları ancak bu kişilerin ölüm aylıklarının kesilmediği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un "*Ölüm Aylığının Hak Sahiplerine Paylaştırılması*" başlıklı 34'üncü maddesinde; ölen sigortalının 33'üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının; dul eşine % 50'si, yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının her birine % 25'i oranında aylık bağlanacağı,

Söz konusu Kanun'un "*Hak Sahiplerinin Aylıklarının Başlangıcı, Kesilmesi ve Yeniden Bağlanması*" başlıklı 35'inci maddesinde ise; hak sahiplerine bağlanan aylıkların 34'üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesileceği, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a veya 4/1-b maddeleri kapsamında ölüm aylığı almakta iken evlenmiş olanlardan örneklem yapılarak tespit edilen 30 kişinin aylıklarının kesilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, ölüm aylığı alanlardan bir kısmının Rapora istinaden aylık kesme işlemlerinin gerçekleştirildiği, bir kısmına ait aylığın kesilmesi ve borç kaydı işlemlerinin devam ettiği, bazılarının ise Kimlik Paylaşım Sisteminde medeni hali dul olarak görünmesi nedeniyle mevzuata uygun olduğunun belirlendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak evlenmiş oldukları tarihten sonra ölüm aylığı kesilmeyen hak sahiplerinden örneklem alınarak tespit edilenlerden mevzuata aykırı olarak aylık alanlara ilişkin gerekli düzeltici işlemlerin yapılması, ayrıca bu kapsamda yersiz olarak aylık ödenenlere ilişkin gerekli taramanın gerçekleştirilmesi gerekir.

BULGU 51: Kurumdan 4/1-a Kapsamında Aylık Alanların Ölüm Tarihinden Sonra Aylıklarının Kesilmemesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında aylık alan sigortalılardan bazılarının ölüm tarihi itibariyle aylıklarının kesilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu hatanın Kurumun aylıkların ödenmesine ilişkin sisteminin MERNİS kayıtlarıyla karşılaştırılmasındaki sorunlardan doğduğu düşünülmekte ve yapılan incelemede 369 kişi için ölüm tarihlerinden sonra aylık ödemesinin devam ettiği görülmektedir. Bununla birlikte, Kurumun tescil ve hizmet dökümü ekranında kişinin vefat ettiği bilgisi yer almaktadır. Dolayısıyla, söz konusu kişilerin hayatta olmadıkları bilgisi Kurum kayıtlarında mevcuttur.

SGK'nın 2011/58 sayılı Genelgesinin "*Yersiz Ödemeler*" başlığı altında yer alan 4.4. "*Gelir ve Aylıkların Hesaplardan Yersiz Çekilmesi*" maddesinde; Kurumdan gelir veya aylık almakta iken ölen sigortalılar adına hesaplarına gönderilen ve Kanun'un yürürlük tarihinden sonra yersiz tahsil edildiği tespit edilen miktarların, hak sahiplerine yapılacak ödemelerden mahsup edileceği, bu şekilde tahsil edilememesi halinde ise, ödeme tarihi itibariyle kanuni faizi ile birlikte hesaplanacak borcun, hak sahiplerine bağlanan gelir veya aylıklardan % 25 oranında kesilerek geri alınacağı ancak tahsil eden kişinin, hak sahipleri dışında başka kişi olduğunun tespit edilmesi durumunda, yersiz ödemelerin genel hükümlere göre bu kişilerden tahsil edilmek üzere ilgili sosyal güvenlik merkezine gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu idaresi cevabında; özetle, 4/1-(a) kapsamında aylık alan kişilerden bazılarının rapor tarihinden önce ölüm tarihi itibariyle aylığı kesilmiş olup, işlemlerinin tamamlandığı bazılarının ise rapora istinaden aylık kesme ve borç kaydı işlemlerinin devam ettiği, sonuç olarak teknik bir hata olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak ölüm tarihinden sonra aylıkları kesilmeyerek yersiz olarak ödenenlerin aylıklarının kesilmesi ve geçmişe yönelik yapılan yersiz ödemelerin de geri alınmasına ilişkin işlemlerin yapılması gerekir.

BULGU 52: Mahkeme Kararlarında Faiz Ödenmesine Dair Bir Hüküm Bulunmadığı Gerekçesiyle Ödenmeyen Faiz Tutarlarının İlgililerin Açtıkları Davalar Neticesinde Yargılama Giderleriyle Birlikte Ödenmesi

Kurum aleyhinde verilen mahkeme kararlarında faiz ödenmesine ilişkin bir ibare

bulunmadığı gerekçesiyle Kurumun faiz hesaplamadan ilgililere ödeme yaptığı, bunun üzerine ilgililerin yeniden faiz alacağına ilişkin dava açtıkları ve bu davaların kurum aleyhine sonuçlandığı, bu nedenle fazladan faiz ve yargılama gideri ödenmesine sebep olunduğu görülmüştür.

SGK Hukuk Müşavirliğinden alınan veriler ve yapılan incelemeler neticesinde, özellikle mahkeme kararıyla aylık bağlanan veya toptan ödeme yapılan kişilere geçmişe yönelik ödeme yapılırken, mahkeme kararında faize ilişkin bir ibare bulunmadığı gerekçesiyle, faiz hesaplanmadığı tespit edilmiştir. Bu uygulama, ilgililerin faiz alacaklarını dava yoluyla elde etmelerine ve bunun sonucunda Kurumun hem daha fazla faiz giderine hem de yargılama giderlerine katlanmasına yol açmaktadır. SGK, bu kapsamda 2017 yılı itibariyle kesinleşen davalara ilişkin 85.371,14 TL mahkeme masrafı, TL 210.574,90 TL de vekalet ücreti olmak üzere toplam 295.946,04 TL yargılama giderine katlanmıştır. Henüz kesinleşmemiş davalar da dikkate alındığında yargılama giderlerinin daha da artacağı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Anayasa hükümleri doğrultusunda, Kurumun mahkeme kararlarını uygulamakla görevli olup mahkeme kararı ile kesin hüküm altına alınmamış faiz taleplerinin yerine getirilerek resen ödenmesinin yasal olarak mümkün olmadığı, davacının mahkemeden talep etmediği faize ilişkin taleplerinin ancak Kuruma yeni bir başvuru neticesi değerlendirilmesini müteakip ödenip ödenmeyeceğine karar verilmesinin uygun olacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak kesinleşen mahkeme kararlarıyla geçmişe yönelik yapılacak ödemelere ilişkin, yerleşik yargı içtihatları çerçevesinde kurum zararını önleyecek şekilde bir düzenleme yapılması gerekir.

BULGU 53: Tahsil Edilmiş Alacaklara Dava Açılması Nedeniyle Yargılama Gideri Ödenmesi

İlgilisi tarafından ödenmiş olan bazı kurum alacaklarına ilişkin dava açılması nedeniyle yargılama giderlerinin ödenmesine sebep olunduğu görülmüştür.

SGK Hukuk Müşavirliğinden alınan veriler ve yapılan incelemeler neticesinde, ilgilisi tarafından ödenmiş ve kurum kayıtlarına intikal etmiş bazı kurum alacaklarının yeterince kontrol edilmeden dava yoluyla takip edildiği, mahkemelerin de, alacağın dava tarihinden önce ödenmiş olması nedeniyle davanın konusuz kaldığı gerekçesiyle kurum aleyhinde karar

verdiği ve bunun sonucunda yargılama giderlerinin kurum üzerinde bırakıldığı tespit edilmiştir. SGK, bu kapsamda 2017 yılı itibariyle kesinleşen davalara ilişkin 6.104,80 TL mahkeme masrafı, 31.320,74 TL de vekalet ücreti olmak üzere toplam 37.425,54 TL yargılama giderine katlanmıştır. Henüz kesinleşmemiş davalar da dikkate alındığında yargılama giderlerinin daha da artacağı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; ilgili takip birimlerince tahsil edilmek üzere hukuk servislerine intikal ettirilen alacakların bir kısmının ödeme olduğu halde sehven hukuk servilerine intikal ettirildiğinin anlaşıldığı, öneri doğrultusunda konuya ilişkin gerekli hassasiyetin gösterileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarının dava konusu yapılmadan önce titizlikle kontrol edilmesini sağlayacak tedbirlerin alınması, bu şekilde konusuz kalan ve kurum aleyhine sonuçlanan davalara ilişkin kasıt, kusur veya ihmali bulunan kamu görevlileri hakkında kamu zararına sebebiyet vermeleri nedeniyle rücu işlemlerinin başlatılması sağlanmalıdır.

BULGU 54: Birlikte Ödenmemesi Gereken İşlemlerin Kuruma Faturalandırılması ve Ödenmesi

Fatura İnceleme Usul ve Esasları (FİUE) Genel Kurallar bölümünde, bu esaslarla Sağlık Uygulama Tebliği arasında çelişki bulunduğu durumlarda SUT hükümlerinin geçerli olacağı, ancak sağlık kurum ve kuruluşlarının, SUT ve diğer ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra Usul ve Esaslara da uymak zorunda oldukları belirtilmiştir.

FİUE Beyin ve Sinir Cerrahisi bölümünün 5'inci maddesinde, "P614040 ve P614050 kodlu, 614040, 614050 kodlu posterior segmental enstrüstasyon işlemleriyle birlikte artrodez işlemleri ödenmez." hükmü yer almaktadır. SUT incelendiğinde bu işlemin aynı başvuru için birden fazla faturalanamayacağı dışında bu kuralı ortadan kaldıran bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

2017 yılı için örnek mahiyetinde sınırlı ölçekle yapılan veri analizinde (P614040 ve P613870 işlemlerinin beraber ödenmesi) 3074 farklı takip no için bu iki işleme aynı anda ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. Ödeme kayıtları üzerinden ayrıntılı inceleme yapılmamış olmakla beraber örnekleme usulüyle seçilmiş bazı takip no'lar için ödeme aşamasında da kesinti yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle, "Bulguya konu edilen işlemlerin beraber ödenememesine ilişkin kısıt 11/10/2017 tarihinde MEDULA sistemine entegre edilmiştir. 2017 yılı içinde bu işlemlerin beraber ödendiği diğer takiplerin bir kısmının global bütçeye tabi olduğu için faturaları incelemeye tabi olmayan Sağlık Bakanlığına bağlı devlet hastaneleri ile üniversite hastaneleri olduğu anlaşılmıştır.

Özel hastanelerden faturalanan söz konusu takiplerin ise, bir kısmının örnekleme düşmediği için incelemeye tabi tutulmadığı, bir kısmının örneklerek incelendiği ve gerekli kesintilerin yapıldığı, bir kısmının ise örneklendiği, incelendiği ancak kesinti yapılmadığı görülmüştür. İncelemesi yapıldığı halde MEDULA hastane sisteminde kesintileri görülmeyen işlemlerle ilgili olarak Genel Müdürlüğümüzce gerekli çalışmalar yürütülmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak gerekli kısıtlamalar 11/10/2017 tarihinde konulmuş olsa dahi, sistemin yakalayamadığı bazı takiplerin bulunduğu görülmekte olup; bu ve benzeri işlemlerde böyle sıkıntıların yaşanmaması için gerekli önlemler ivedilikle alınmalıdır.

BULGU 55: Mevzuattan Kaynaklanan Bazı Koşulların MEDULA Sistemine Aktarılamaması

Sağlık uygulama tebliğinde ve diğer mevzuatta belirlenen kuralların bir kısmının çeşitli sebeplerle elektronik ortamda MEDULA uygulamalarına aktarılamadığı görülmüştür.

SUT'un MEDULA sistemi başlıklı 5.1'inci maddesinin dördüncü fıkrasında;

"(4) Sunulan hizmete ilişkin MEDULA sisteminden alınan provizyonlar ön izin niteliğinde olup mevzuat ile açıkça belirtilmediği sürece tek başına yeterli değildir. Sağlık hizmetine ilişkin elektronik olarak sisteme eklenmemiş kuralların varlığı halinde gerekli kontroller sağlık hizmeti sunucularınca yapılır." denilmiş olmakla birlikte, Kurumdan alacağı ödemeleri azaltacak bu tip kontrollere sağlık hizmet sunucularının gerekli özeni göstermesinin beklenemeyeceği düşünülmektedir. Alternatif olarak inceleyicilerin manuel olarak yapacağı kontroller gösterilmekte ise de, işlem hacmi, personel sayısı ve insan faktörü göz önüne alındığında bu kontrollerin MEDULA tarafından elektronik ortamda yapılacak kontrollerin yerini tutamayacağı değerlendirilmektedir.

MEDULA sistemine aktarılamayan ve risk oluşturduğu değerlendirilen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Sözleşmeli/protokollü resmi sağlık kurum ve kuruluşlarının bünyelerinde yapamadıkları tetkik ve tahliller için hizmet alımı yapabilecekleri ve bu işlemleri Kuruma faturalandırabilecekleri düzenlenmiş olmakla birlikte hangi hizmetlerin bu yöntemle sağlandığı ve kodları bilinmediğinden takibi elektronik ortamda yapılamamaktadır. Nitekim üniversite hastanelerinde yapılan geçmiş yıllar denetimlerinde hizmet alımı yöntemiyle ucuza mal edilen görüntüleme tetkiklerinin Kuruma SUT fiyatları üzerinden faturalandırıldığı tespit edilmiştir.
- Ayakta tedavilerde birlikte ödenemeyecek tutarların kontrolü provizyon değişikliği durumlarında elektronik olarak yapılamamaktadır. (örn. SUT 5.2.2)
- Yatarak tedavilerde ödeme maddesinin 3 üncü fıkrasında “(3) 24 saatten kısa süreli yatışlarda yatak bedeli, gündüz yatak bedeli üzerinden faturalandırılır.” hükmü yer almaktadır. Ancak bilişim yazılımı nedeniyle sistem gün sonu bazlı çalışmaktadır. Sisteme yatış ve taburcu saatlerinin girilebilmesine olanak sağlanıp sağlanamayacağı incelenmelidir.
- Planlı ameliyatlar için özel düzenlemelere yer verilmiş olmakla birlikte ameliyatın planlı olup olmadığı elektronik olarak takip edilememektedir. (Örn. SUT 2.2.2.B) İşlemin acil olup olmadığı vs. gibi bilgilerin veritabanlarında tutulduğu gözönünde bulundurulduğunda bu bilginin de sağlık hizmet sunucularından temin edilip kontrollere dahil edilebileceği düşünülmektedir.
- Anestezi ilaçları, yatış dönemindeki ilaçlar ve sarf malzemelerinin beyan usulü kontrolü söz konusu olup, sağlık hizmet sunucularının envanterleriyle ilişkilendirilmek suretiyle bu alanda daha etkin bir kontrolün sağlanabileceği düşünülmektedir.
- Ayrıca aşağıdaki işlemlere ilişkin düzenlemelerin elektronik olarak takip edilemediği görülmüş olup, bunlar ve benzeri işlemlerin ödemeler açısından bir risk teşkil ettiği değerlendirilmektedir:
 - Kemik iliği nakli
 - Mezenkimal kök hücre
 - İnvitro fertilizasyon
 - Obezite cerrahisi
 - EK 2/B listesinde yer alan işlemler (111 ayrı işlem ve bunların Ek 2/C listesindeki karşılıkları)

Kamu idaresi cevabında; özetle, "Hizmet alımı yapan sağlık hizmeti sunucularının hangi SUT kodlarına ilişkin hizmet alımı yaptığı bilgisinin MEDULA sistemine kaydedilmesi

ve sadece ilgili kodlara hizmet kaydına izin verilecek şekilde düzenleme yapılması önceden gündeme alınmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Ayakta tedavilerde birlikte ödenemeyecek tutarların kontrolü, 24 saatten kısa süreli yatışlarda yatak bedeli ve ameliyatın planlı olup olmadığı elektronik olarak takip edilememesi hususları daha önce gündeme alınmış olup konu ile ilgili yazılım çalışmaları devam etmektedir.

Beyan usulü kontrol edilen anestezi ilaçları, yatış dönemindeki ilaçlar ve sarf malzemeleri hususuna ilişkin olarak MEDULA entegrasyon çalışması başlatılmış olup, ilaç karekod sonlandırması sistem üzerinden yapılır hale gelecektir. Malzemeler için ise, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunca malzemelere ürün takip numarası verilmesi çalışması başlatılmış olup bu çalışmanın tamamlanması sonrasında Kurumumuzca gerekli çalışmalar yapılacaktır. Böylece söz konusu ilaç ve malzemelerin sistem üzerinden kontrolü sağlanmış olacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak İdare bulgudaki tüm esaslı hususları kabul etmiş olup, hepsi ile ilgili çalışmalara çeşitli düzeylerde devam edildiği ifade edilmiştir. Bu itibarla, MEDULA kontrollerinin tüm işlemleri kapsayacak hale getirilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmeye devam edilmesi ve ivedilikle sonuçlandırılması uygun olacaktır.

BULGU 56: SGK Tarafından İşletilen Sosyal Tesislere İlişkin Mali İşlemlerin 5018 Sayılı Kanuna Uygun Biçimde Yürütülmemesi ve Raporlanmaması

SGK bünyesinde faaliyet gösteren sosyal tesislere ilişkin mali işlemlerin, 5018 sayılı Kanuna uygun biçimde kaydedilmediği ve raporlanmadığı görülmüştür.

SGK Strateji Geliştirme Başkanlığı'ndan işletilen sosyal tesislere ilişkin alınan bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde; misafirhane, spor tesisi, kreş, yemekhane, eğitim ve dinlenme kampı ve benzeri adlarla Kurum tarafından işletilen 80 adet sosyal tesis bulunduğu görülmüştür. Bunlardan; 66'i yemekhane, 10'u misafirhane, 2'si kreş, 1'i kamp tesisi ve 1'i spor tesisi olarak kullanılmaktadır. Bu sosyal tesislerin 2017 yılı itibariyle toplam geliri 40.836.990,37 TL, toplam gideri ise 38.630.712,81 TL olup, kurum mali tablo ve raporlarında bu tutarlara ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir.

Kamu idareleri bünyesinde işletilen sosyal tesisler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 191'inci maddesinde belirtilen "Devlet Memurları için lüzum ve ihtiyaç görülen yerlerde çocuk bakımevi ve sosyal tesisler kurulabilir." hükmüne dayanılarak kurulmuşlardır.

Ayrıca sosyal tesisler, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın 10'uncu maddesi “o” bendi ve 11'inci maddesi “o” bendi hükümlerine dayanılarak çıkartılan *Kamu Kurum ve Kuruluşlarının İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller* ile kamu sosyal tesislerine ilişkin tebliğler çerçevesinde faaliyetlerini yürütmektedirler. Bütçe kanunlarıyla da sosyal tesislerde görevli personele ilişkin ödemeler ve personel istihdamına ilişkin konularda zaman zaman düzenlemeler yapılabilmektedir. Bununla birlikte söz konusu düzenlemelerin sosyal tesisler hakkında genel bir çerçeve çizmediği ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

Sosyal tesislerin, bağlı bulunduğu idareden ayrı bir tüzel kişiliği olmadığından ve kurulması, yönetilmesi ve işletilmesine ilişkin yasal bir düzenleme bulunmadığından bu tesislerin, bağlı bulunduğu kamu kurumunun hukuk düzeni ve bütçe ile kesin hesabından ayrı düşünülmemeyeceği açıktır. Özellikle, sosyal tesisin varlıklarının yükümlülüklerini karşılayamaması halinde ne yapılacağı belirsizdir. Uygulamada böyle bir durumda, sosyal tesisten alacaklı durumda olan üçüncü kişilerce mahkemeye başvurularak alacağın sosyal tesisin bağlı bulunduğu kamu idaresinden talep edildiği ve mahkemelerce de bu yönde karar verildiği görülmektedir. Aynı durum, sosyal tesislerde çalıştırılan personele ödenecek yükümlülükler için de geçerli bulunmaktadır. Bu kapsamda, sosyal tesislerin hak ve yükümlülüklerinin doğru bir şekilde muhasebeleştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bağlı bulunduğu kamu idaresince sosyal tesislere ilişkin tüm yükümlülüklerin doğru bir şekilde tespit edilebilmesi ve ileride kurumun karşılaşılabileceği riskleri en aza indirme konusunda gerekli önlemlerin alınabilmesi açısından Kurum muhasebe sisteminin, sosyal tesisin taahhüt altına girdiği tüm yükümlülükleri gösterecek şekilde oluşturulması ve sosyal tesislere ilişkin mali sonuç doğurabilecek tüm iş ve işlemlerin 5018 sayılı Kanunda belirtilen kamu maliyesinin temel ilkelerinden biri olan kamu malî yönetiminin uyumlu bir bütün olarak oluşturulacağı ve yürütüleceği esası doğrultusunda, bağlı bulunduğu kurumun mali tablolarında gösterilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kanun'un “Bütçe Türleri ve Kapsamı” başlıklı 12'nci maddesi ve “Muhasebe Sistemi” başlıklı 49'uncu maddelerinde; kamu idarelerince kanunla belirlenen bütçe türleri dışında herhangi bir ad altında bütçe oluşturulamayacağı, kamu hesaplarının kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran her türlü işlemlerle garanti ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içerisinde hesaplara kaydedileceği, muhasebe sisteminin karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali

raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulacağı ve yürütüleceği belirtilmiştir. Söz konusu maddelerin, “Üst Yöneticiler” başlıklı 11’inci ve “Hesap Verme Sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddeleri ile birlikte değerlendirilmesi sonucunda, üst yöneticinin sorumluluğunda bulunan tüm mali işlemlerin, tek bir muhasebe sistemi aracılığıyla yürütülmesi ve raporlanması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Bu anlamda, “*Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller*”in hazırlanmasına dayanak gösterilen 178 sayılı KHK’nin 11 inci maddesinde yer alan “Muhasebe Sistemi” kavramı, 5018 Sayılı Kanun’da yer alan “Muhasebe Sistemi”nden bağımsız ve ayrı düşünülemez. Ayrıca söz konusu KHK Maliye Bakanlığına, ikincil düzenlemelerle 5018 sayılı Kanunda sayılan bütçe/idare türlerinden farklı, bütçe/idare oluşturulması anlamına gelen ayrı ve bağımsız bir muhasebe sistemi kurulması hususunda açık bir yetki vermemektedir. Maliye Bakanlığına 178 Sayılı KHK’nin 11/o maddesi ile verilen yetkinin, 5018 sayılı Kanun’da açıklanan “Muhasebe Sistemi” içinde, kamu maliyesinin temel ilkeleri, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; sosyal tesislerin mali işlemleri ile muhasebe kayıt ve işlemlerinin nasıl tutulacağı, hangi defterlerin ve hesapların kullanılacağı “Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller” ile ayrıntılı olarak düzenlendiği, anılan mevzuat kapsamında sosyal tesislerin muhasebe ve mali işlemlerinin bütünlük bir anlayışla izlenmesini sağlayacak çalışmanın 2018 yılı sonuna kadar tamamlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 2015 ve 2016 yılları Sayıştay Denetim Raporlarında da vurgulandığı üzere, Kuruma ait sosyal tesislerce gerçekleştirilen faaliyetlere ait mali kayıtların, 5018 sayılı Kanun'un öngördüğü şekilde, Kurum muhasebe sistemine alınarak, Kurum mali tablolarında gösterilmesi gerekir.

BULGU 57: Taşrada Tahsis Edilmeyen ve Boş Durumda Olan Lojmanlara Ait Giderlerin Kurum İçin Maliyet Oluşturması

Kurumun taşrada bulunan toplam 984 adet lojmanından 2016 yılında 279 adedi boş iken 2017 yılında bu sayının 372’ye çıktığı, dolayısıyla lojmanların yaklaşık yüzde 40’ının atıl durumda olması nedeniyle lojmanlara ait giderlerin Kurum için maliyet oluşturduğu görülmüştür.

Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 13'üncü maddesinin (e) bendi gereğince, Devlete ait konutları yönetmek ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutların yönetimi konusundaki politikaları belirlemek ve her yıl yurt içindeki ve yurt dışındaki kamu konutlarının kira ve yakıt bedelleri ile işletme, bakım ve onarım esaslarını tespit etmek görevi Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bakanlık; bu yetkiye dayanılarak, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içinde ve yurt dışında bulunan kamu konutları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerin usul ve esaslarını belirlemiştir.

Söz konusu hüküm uyarınca yayımlanan 294 sıra nolu Milli Emlak Genel Tebliği'nde; kamu kurum ve kuruluşları tarafından karşılanacak giderler sayılmıştır. Konutların boş kaldığı süreler için yakıt giderleri ile ortak kullanım alanlarına ait giderler, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca karşılanabilecektir.

Diğer yandan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda düzenlemenin "Amacı" ve "Üst Yönetici"nin sorumluluğu belirlenmiştir. Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumludurlar.

Kamu idaresi cevabında; özetle, Kurumun taşra teşkilatında 859 adet lojman dairesinin kalmış olduğu; bir kısmının deprem hasarlı olması, sanayi bölgesinde bulunması, güçlendirme çalışmasının devam etmesi, personel tarafından talep edilmemesi, büyük çaplı bakım onarım gerektirmesi, merkeze uzak olması, bazılarının mahkeme sürecinin devam etmesi gibi nedenlerle boş kaldığı, lojmanlar ile ilgili gerekli çalışmaların devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak boş durumda olan lojmanlara ait giderlerin kurumlarca karşılanmasına izin veren düzenlemeler ile bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanılması ilkesi birlikte değerlendirildiğinde; Kurumun taşrada bulunan lojmanlarının edinme amaçlarına uygun tahsis

edilmesi, tahsise engel fiziki koşullar varsa dűzeltilmesi, ihtiyaç bulunmaması halinde satılarak elden çıkarılması önerilir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2015 - 2017 YILLARI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)											
AKTİF (VARLIKLAR)			2015	2016	2017	PASİF (KAYNAKLAR)			2015	2016	2017
1	DÖNEN VARLIKLAR		74,209,449,790.46	91,340,641,594.82	97,281,036,414.76	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		15,610,080,824.02	21,983,688,643.08	20,121,361,902.62
10	HAZİR DEĞERLER		5,702,765,151.35	1,828,269,470.18	1,884,319,214.31	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		318,212,401.60	283,520,147.73	4,951,534,404.42
102	BANKALAR HESABI		8,847,811,161.58	5,865,557,467.91	6,384,154,384.84	303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		318,212,401.60	283,520,147.73	4,951,534,404.42
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)		-3,985,675,966.97	-5,033,148,470.17	-5,762,947,588.06	32	FAALİYET BORÇLARI		5,887,492,292.58	6,793,668,379.23	2,276,388,765.78
104	PROJE ÖZEL HESABI		6,999,319.38	5,957,196.82	544,110.65	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		3,810,498.75	3,612,105.63	534,587.20
105	DÖVİZ HESABI		8,460,035.36	9,241,577.62	14,355,154.92	325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI		5,883,681,793.83	6,790,056,273.60	2,275,854,178.58
108	DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI		825,170,602.00	980,661,698.00	1,248,213,151.96	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR		8,532,504,735.95	14,219,543,083.25	12,198,474,698.44
12	FAALİYET ALACAKLARI		33,928,907,213.05	52,109,930,064.59	45,951,614,282.06	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		169,858,883.05	256,960,437.01	189,938,742.39
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		29,330,803,191.41	46,308,845,883.73	39,349,867,504.99	333	EMANETLER HESABI		8,362,645,852.90	13,962,582,646.24	12,008,535,956.05
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI		1,450,543,350.54	732,085,082.82	550,055,528.68	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		871,387,017.64	686,314,878.74	694,824,357.05
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		3,887,949.43	4,273,263.78	3,245,472.72	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		71,545,400.54	59,353,401.03	67,810,790.13
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI		48,821,734.71	22,117,392.85	16,103,481.61	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		47,858,306.75	102,498,207.33	18,178,233.17
128	ŞÜPHELİ ALACAKLAR HESABI		3,094,850,986.96	5,042,608,441.41	6,032,342,294.06	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		751,983,310.35	524,463,270.38	608,835,333.75
13	KURUM ALACAKLARI		11,205,188,330.74	10,866,616,607.03	20,083,754,011.42	38	GELECEK AYLARA AIT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		0.00	0.00	3,428.96
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		11,205,188,330.74	10,866,616,607.03	20,083,754,011.42	381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI		0.00	0.00	3,428.96
14	DİĞER ALACAKLAR		4,060,830,758.44	4,052,464,865.28	6,845,539,957.20	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		484,376.25	642,154.13	136,247.97
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		4,060,830,758.44	4,052,464,865.28	6,845,539,957.20	397	SAYIM FAZLALARI HESABI		484,376.25	642,154.13	136,247.97
15	STOKLAR		17,041,272.34	21,484,654.43	36,255,141.20	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		10,255,945.87	8,850,927.90	7,438,203.54
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI		17,041,272.34	21,484,654.43	36,255,141.20	40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		9,828,352.56	8,433,860.59	7,022,928.23
16	ÖN ÖDEMELER		19,167,121,760.85	22,461,875,933.31	22,479,440,527.96	403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		9,828,352.56	8,433,860.59	7,022,928.23
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI		15,222,801,939.77	17,929,517,024.60	17,337,476,460.42	43	DİĞER BORÇLAR		427,593.31	417,067.31	415,275.31
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		3,927,364,353.71	4,513,669,279.68	5,135,527,051.49	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		427,593.31	417,067.31	415,275.31
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI		16,955,467.37	18,689,629.03	6,437,016.05	5	ÖZKAYNAKLAR		63,440,646,273.79	77,133,618,828.28	85,593,963,653.28
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		127,595,303.69	0.00	113,280.61	50	NET DEĞER		61,395,895,560.18	61,405,354,548.66	61,402,647,712.40
197	SAYIM NOKSANLIKLARI HESABI		127,595,303.69	0.00	113,280.61	500	NET DEĞER HESABI		61,395,895,560.18	61,405,354,548.66	61,402,647,712.40

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2015 - 2017 YILLARI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)										
AKTİF (VARLIKLAR)		2015	2016	2017		PASİF (KAYNAKLAR)		2015	2016	2017
2	DURAN VARLIKLAR	4,851,533,253.22	7,785,516,804.44	8,441,727,344.68	51	DEĞER HAREKETLERİ		-3,834,734,006.74	-4,815,942,388.29	40,991,902.90
22	FAALİYET ALACAKLARI	0.00	2,630,791,492.99	2,790,991,600.99	511	MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI		-3,982.03	-37,578.24	0.00
222	GELİRLERDEN TEGİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0.00	2,630,791,492.99	2,790,991,600.99	519	DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		-3,834,730,024.71	-4,815,904,810.05	40,991,902.90
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	199,090,752.39	199,090,752.39	199,090,752.39	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		3,223,468,667.32	16,385,340,986.17	31,050,062,933.73
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	785,113.71	785,113.71	785,113.71	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		3,223,468,667.32	16,385,340,986.17	31,050,062,933.73
241	MAL VE HİZMET ÖREten KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	198,305,638.68	198,305,638.68	198,305,638.68	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	4,520,559,824.23	4,782,432,478.95	5,232,647,785.39	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1,195,781,481.76	1,362,969,737.62	1,714,013,239.35	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		13,161,872,318.85	14,664,721,947.56	3,606,117,370.07
252	BİNALAR HESABI	2,258,944,918.80	2,204,262,897.45	2,189,188,993.20	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		13,161,872,318.85	14,664,721,947.56	3,606,117,370.07
253	TEBİS, MAKİNA VE CİHAZLAR HESABI	312,448,649.63	374,998,001.21	449,810,627.84						
254	TAŞITLAR HESABI	12,160,595.52	12,306,064.54	12,258,100.47						
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	384,571,603.82	474,673,754.62	508,462,769.40						
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-908,865,094.67	-1,085,493,828.47	-1,175,506,248.99						
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	564,739,345.18	727,586,527.79	823,290,979.93						
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	700,778,324.19	711,129,324.19	711,129,324.19						
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	131,744,819.45	173,056,063.59	218,954,478.19						
260	HAKLAR HESABI	130,058,658.90	171,914,542.92	218,031,867.83						
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	2,723,199.69	2,723,199.69	3,130,361.64						
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1,037,039.14	-1,581,679.02	-2,207,751.28						
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	137,857.15	146,016.52	42,727.72						
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR ve MADDİ DURAN VARL. HESABI	137,857.15	146,016.52	42,727.72						
AKTİF TOPLAMI		78,080,883,043.88	88,128,168,389.28	106,722,783,768.44		PASİF TOPLAMI		78,080,883,043.88	88,128,168,389.28	106,722,783,768.44

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Giderin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)		Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Gelirin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)	
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr		Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr
GİDERİN TÜRÜ										GELİRİN TÜRÜ									
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar	561,116,977	18	594,807,100	71	600	02	01	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Prim Gelirleri (İşçiler)	76,564,279,510	77	94,954,280,067	12
630	01	01	02	01	Zamir ve Tazminatlar	599,617,310	14	637,399,891	24	600	02	01	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Prim Gelirleri	6,614,828,656	75	8,979,729,070	83
630	01	01	03	01	Ödenekler	4,786,577	30	4,935,558	26	600	02	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	27,014,246,317	4	29,635,730,471	38
630	01	01	04	01	Sosyal Haklar	27,309,515	27	28,489,129	39	600	02	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	191,553,255	23	151,907,755	22
630	01	01	05	01	Ek Çalışma Karşılıkları	7,985,709	95	7,549,300	65	600	02	01	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	1,056,635,375	72	1,126,071,030	62
630	01	01	05	02	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Görevlendirme Öcretleri	81,854	30	58,831	34	600	02	01	01	06	İsviçre Prim Gelirleri	267	75	0	0
630	01	01	06	01	Ödül ve İkramiyeler	1,942,313	11	1,313,033	97	600	02	01	01	07	Toptan Alınan Prim Gelirleri	10,494,300	67	11,675,784	64
630	01	02	01	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Öcretleri	21,880,837	5	28,133,195	33	600	02	01	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	849,571	80	409,174	65
630	01	02	02	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	3,914,355	34	6,024,827	23	600	02	01	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	5,387,500	36	7,936,550	78
630	01	02	04	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	285,938	17	315,593	99	600	02	01	01	10	Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri	7,689,427,826	83	6,847,598,675	66
630	01	02	05	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Ek Çalışma Karşılıkları	66,374	64	88,533	10	600	02	01	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların MYO Sigorta Prim Gelirleri	120,536,540	51	191,818,765	12
630	01	02	09	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Diğer Giderleri	37,897	61	74,419	94	600	02	01	01	90	Diğer Prim Gelirleri	16,944,664	61	5,867,630	20
630	01	03	01	01	Sürekli İşçilerin Öcretleri	7,060,526	86	8,983,197	34	600	02	01	01	99	Diğer Prim Gelirleri	53,499,843	86	55,054,490	73
630	01	03	02	01	Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları	1,286,599	59	536,514	78	600	02	02	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan GGS Prim Gelirleri	46,242,183,019	5	57,382,689,897	0
630	01	03	03	01	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	311,815	15	440,356	30	600	02	02	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GGS Prim Gelirleri	3,244,640,934	43	3,819,379,032	48
630	01	03	05	01	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	1,938,483	7	1,854,890	76	600	02	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GGS Prim Gelirleri	12,317,133,651	34	13,420,943,436	36
630	01	04	01	02	Aday Çıracak, Çıracak ve Stajyer Öğrencilerin Öcretleri	14,045,446	5	15,098,585	84	600	02	02	01	04	Primi Devletçe Karşılanan GGS Primi Gelirleri	11,930,791,576	18	12,866,828,768	8
630	01	05	01	05	Yurtdışı Öğreniminde Olan Aylıklar	360,822	61	377,837	85	600	02	02	01	05	Primini Kendisi Ödeyenler (60. inci madde kapsamında)	8,634,375,364	65	6,512,879,029	33
630	02	01	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	128,588,275	63	135,322,514	42	600	02	02	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların GGS Prim Gelirleri	75,333,455	5	119,982,307	91
630	02	01	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	79,996,067	76	84,488,966	8	600	02	02	01	99	Diğer Prim Gelirleri	273,001	4	1,168,025	51
630	02	02	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	2,792,547	66	3,643,167	11	600	02	03	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	6,989,416,378	11	8,611,679,284	90
630	02	02	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	1,611,201	70	2,101,173	27	600	02	03	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	994	21	13,593	42
630	02	03	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	169,179	7	150,307	27	600	02	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	730	80	43	49
630	02	03	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1,117,108	36	980,596	84	600	02	03	01	04	Ek Karşılıkları	3,127,663,973	13	2,990,016,697	7
630	02	03	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	634,435	70	562,539	58	600	02	03	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların İKHM Sigorta Prim Gelirleri	10,474,638	61	16,964,617	54
630	03	02	01	03	Periyodik Yayın Alımları	19,884	12	32,266	63	600	02	03	01	99	Diğer Prim Gelirleri	2,627,752,323	82	1,235,193,592	38
630	03	02	01	04	Diğer Yayın Alımları	46,572	54	29,313	16	600	02	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri	4,978,781,766	94	5,808,342,043	3
630	03	02	01	05	Baskı ve Çilt Giderleri	1,085,585	61	1,321,006	80	600	02	04	01	02	Avukat Noter Kesintisi	2,699	35	1,374	44
GİDERLER TOPLAMI (A)						1,470,089,311	54	1,565,112,649	18	GELİRLER TOPLAMI (B)						219,519,508,138	61	254,754,061,209	93

GİDERİN TÜRÜ						GELİRİN TÜRÜ													
630	03	02	01	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	584,236	69	612,640	12	600	02	04	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların SGK'da Sigorta Primi Gelirleri	583,515	78	1,080,153	46
630	03	02	02	01	Su Alımları	6,467,530	18	6,551,721	48	600	02	05	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Devlet Katkısı	26,491,356,257	36	30,798,053,233	70
630	03	02	02	02	Temizlik Malzemesi Alımları	501,684	53	552,535	50	600	02	05	01	02	Sağlık Primi Devlet Katkısı	15,648,211,027	1	19,241,322,590	2
630	03	02	03	01	Yakacak Alımları	9,289,168	45	11,195,362	99	600	03	01	01	01	Şarjname,Bazılı Evrak,Form Satış Gelirleri	762,703	0	849,841	70
630	03	02	03	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	3,589,562	8	4,617,565	56	600	03	01	01	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	24,592	96	103,265	50
630	03	02	03	03	Elektrik Alımları	24,805,369	24	25,587,114	33	600	03	01	02	11	İlan ve Reklam Gelirleri	50,000	0	64,286	49
630	03	02	03	90	Diğer Enerji Alımları	413,774	81	1,405,568	82	600	03	01	02	36	Sosyal Tesis İşletme Gelirleri	324	0	0	0
630	03	02	04	02	İçecek Alımları	341,560	46	310,003	62	600	03	01	02	56	Sağlık Hizmetlerine İlgili Gelirler	2,334,556	0	214,285,122	99
630	03	02	06	01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temizlik Malzeme Alımları	34,211	50	73,831	60	600	03	01	02	99	Diğer Hizmet Gelirleri	99,299	9	188,830	17
630	03	02	09	01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	36,545	84	63,079	67	600	03	03	01	02	İştirak Gelirleri	0	0	102,484,082	50
630	03	02	09	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	2,031,356	30	2,765,619	33	600	03	06	01	01	Lojman Kira Gelirleri	2,123,742	15	2,036,243	51
630	03	03	01	01	Yurtiçi Geçici Görev Yolulukları	22,741,766	48	23,029,506	60	600	03	06	01	02	Ecrimisil Gelirleri	4,002	39	4,601	71
630	03	03	02	01	Yurtiçi Görevli Görev Yolulukları	3,636,538	99	3,998,219	48	600	03	06	01	03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	0	0	0	0
630	03	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yolulukları	582,069	18	340,211	81	600	03	06	01	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	24,547,987	29	89,683,763	39
630	03	04	01	90	Diğer Tahliye Giderleri	145,944	66	100,808	4	600	03	06	03	04	Hasılat Kira Gelirleri	8,824,796	96	2,073,074	91
630	03	04	02	03	Kusursuz Tazminatlar	0	0	4,063	95	600	03	09	09	99	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3,093	80	0	0
630	03	04	02	04	Mahkeme Harç ve Giderleri	87,288,183	54	75,105,204	90	600	04	01	01	01	AB'den Alınan Bağış ve Yardımlar	0	0	9,920	0
630	03	04	02	05	Ödül,Kıramiye ve Benzeri Ödemeler	2,426	82	106	20	600	04	01	03	01	AB'den Alınan Hibelere	13,288,157	14	18,479,587	0
630	03	04	02	90	Diğer Yasal Giderler	23,646,078	18	18,436,122	95	600	04	02	01	01	Hazine Yardımı	20,244,489,033	63	25,250,630,132	17
630	03	04	03	01	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler	2,623	74	8,336	81	600	04	03	01	03	Diğerlerinden Alınan Bağış ve Yardımlar	2,007,201	81	541,540	65
630	03	04	03	02	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	13,214	92	9,351	54	600	04	04	01	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	169,504	11	100,138	41
630	03	04	03	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	206,032	17	74,732	18	600	04	04	01	02	Kişilerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	736,664	62	489,866	38
630	03	04	09	90	Diğer Görev Giderleri	7,357,707	97	5,858,438	89	600	04	04	02	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	20,697	76	1,830	18
630	03	05	01	01	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	1,335,061	21	2,011,783	68	600	04	04	02	02	Kişilerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	0	0	0	0
630	03	05	01	02	Araştırma ve Geliştirme Giderleri	322,349	64	614,026	79	600	05	01	04	01	Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	240,089,631	25	265,154,286	0
630	03	05	01	03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	6,526,717	27	3,287,466	81	600	05	01	09	01	Kişilerden Alacaklar Faizi	431,796,886	23	464,689,668	32
630	03	05	01	04	Müteahhithlik Hizmetleri	11,369,968	57	8,496,900	83	600	05	01	09	03	Mevduat Faizleri	316,450,494	97	172,598,676	19
630	03	05	01	06	Enformasyon ve Raporlama Giderleri	306,092	0	163,740	97	600	05	01	09	99	Diğer Faizler	1,392,338,172	99	228,090,108	0
630	03	05	01	08	Temizlik Hizmeti Alım Giderleri	134,615,313	44	155,910,461	28	600	05	02	09	01	Muayene Katılım Payları	2,585,133,165	80	3,177,169,651	82
630	03	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	95,199,600	20	113,814,961	30	600	05	02	09	01	Tıbbi Malzeme Katılım Payı	134,905,490	25	179,740,843	16
630	03	05	01	10	İş Bağışı ve Güvenliği Hizmet Alım Giderleri	309,929	87	81,901	8	600	05	02	09	01	Tüp Bebek Katım Payı	4,866,092	90	5,008,848	16
630	03	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapılacak Kıdem Tazminatı Ödemeleri	1,903,651	79	2,718,602	78	600	05	02	09	01	Recete Katılım Payları	496,505,968	29	546,211,944	14
GİDERLER TOPLAMI (A)						1,915,694,582	26	2,032,912,641	7	GELİRLER TOPLAMI (B)						287,561,031,198	15	335,515,207,340	56

GİDERİN TÜRÜ						GELİRİN TÜRÜ													
630	03	05	01	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	53,269,603	95	69,855,381	18	600	05	03	02	99	Diğer İdari Para Cezaları	342,329,476	48	416,891,755	23
630	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri	46,108,310	2	45,253,943	3	600	05	03	09	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	1,834,999	33	886,784	83
630	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Giderleri	6,131,384	4	5,902,200	51	600	05	04	01	01	Primer	1,138,226,837	94	1,442,693,474	59
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik Giderleri	82,057	35	191,020	55	600	05	09	01	01	İrat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	1,099,643	45	1,404,615	54
630	03	05	02	06	Hat Kira Giderleri	15,174,692	39	14,116,936	71	600	05	09	01	02	İrat Kaydedilecek Hisse Senedi ve Tahviller	61,689	60	1,646	5
630	03	05	02	90	Diğer Haberleşme Giderleri	274	50	0	0	600	05	09	01	03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	0	0	503,060	13
630	03	05	03	02	Yolcu Taşıma Giderleri	208,312	36	637,154	73	600	05	09	01	05	Para Farkları	1	91	92	60
630	03	05	03	03	Yük Taşıma Giderleri	923,100	21	660,854	91	600	05	09	01	06	Kişilerden Alacaklar	2,604,902,696	38	5,056,670,945	3
630	03	05	03	04	Geçiş Ücreti Giderleri	47,857	55	82,972	0	600	05	09	01	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	736,239,259	84	1,008,401,821	13
630	03	05	04	01	İlan Giderleri	6,194,606	50	5,855,138	1	600	06	01	03	01	Diğer Bina Gatış Gelirleri	46,419,453	20	25,535,103	91
630	03	05	04	02	Sigorta Giderleri	342,019	56	242,031	49	600	06	01	05	01	Arsa Gatışı	10,806,258	77	16,561,248	45
630	03	05	04	03	Komisyon Giderleri	37,655,397	1	35,743,084	6	600	06	01	09	99	Diğer Çeşitli Taşınmaz Gatış Gelirleri	0	0	47,910,847	14
630	03	05	04	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler	154,839	39	477,049	27	600	11	01			Döviz Mevcutunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	18,706,613	7	8,240,956	45
630	03	05	05	01	Dayanıklı Mal ve Malzeme Kiralaması Giderleri	0	0	0	0	600	11	03			Stokların Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Farklar	821	50	0	0
630	03	05	05	02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	13,144,518	98	18,694,244	99	600	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Farklar	0	0	0	0
630	03	05	05	05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	11,241,396	31	10,464,964	21	600	11	04	01	01	Mal Olmayan Varlıkların Değer Değişiminden Kaynaklananlar	22,969,600	95	200,750,127	34
630	03	05	05	10	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımların Kiralaması Giderleri	47,926	97	73,299	82	600	11	04	01	02	Mal Olmayan Varlıkların Miktar Değişiminden Kaynaklananlar	652,645	9	2,260,344	56
630	03	05	05	12	Personel Servisi Kiralama Giderleri	38,038,551	54	43,596,190	85	600	11	05			Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Farklar	0	0	21,746,992	76
630	03	05	09	01	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	19,748	20	22,810	0	600	11	06	04		Diğer İç Borçlanım Değerlenmesinde Kaynaklananlar	0	0	1,168,912	27
630	03	05	09	02	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	359,408	14	904,529	42	600	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Gelirler	33,787,169	91	73,150,549	21
630	03	05	09	03	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	700,767	69	957,371	10	600	11	09			yurtdışı döviz borçlanma kur farkı	1,084,956	90	1,983,085	83
630	03	05	09	10	Lojman İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	21,455	53	162,806	98	600	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1,755	95	11,541,988	26
630	03	05	09	11	Diğer Binaların İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	528,128	46	312,296	68	GELİRLER TOPLAMI (B)						292,520,155,078	42	343,853,711,691	87
630	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları	239,732,204	89	326,708,493	19	İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	03	06	01	01	Temsil, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	1,337,281	4	3,392,035	71	630	12	01	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Prim Gelirleri (İçler)	4,972,807,174	87	15,418,534,242	49
630	03	06	02	01	Tanıtma, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	4,023,979	21	53,292,961	61	630	12	01	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Prim Gelirleri	247,878,156	65	325,374,993	32
630	03	07	02	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	91,136	65	241,440	42	630	12	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	441,981,663	9	1,131,827,504	26
630	03	07	02	02	Fikri Hak Alımları	37,670	39	103,060	34	630	12	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	68,533,522	50	30,672,120	64
630	03	07	02	90	Diğer Gayrimaddi Hak Alımları	294,015	74	449,282	21	630	12	01	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	103,260,796	24	156,314,978	40
630	03	07	03	01	Tefriyat Bakım Onarım Giderleri	215,327	73	222,383	91	630	12	01	01	06	İsviçre Prim Gelirleri	0	0	0	00
630	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım Onarım Giderleri (Demirbaş)	9,600,856	47	11,598,176	44	630	12	01	01	07	Toptan Alınan Prim Gelirleri	8,397,620	9	9,679,171	76
630	03	07	03	03	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	389,783	64	451,371	96	630	12	01	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	571,952	47	337,660	77
GİDERLER TOPLAMI (A)						2,401,811,194	67	2,683,678,127	36	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						5,843,430,885	91	17,072,740,672	83

GİDERİN TÜRÜ									
630	03	07	03	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	0	0	263,821	67
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	2,138,894	69	3,298,237	95
630	03	08	01	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	4,740,516	67	4,291,018	1
630	03	08	02	01	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	247,177	38	469,372	86
630	03	08	03	01	Sosyal Tesis Bakım ve Onarım Giderleri	136,137	70	67,177	61
630	03	08	09	01	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	1,894,940	15	2,583,732	59
630	04	02	09	02	Dövizle Endeksli ve Döviz Cinsinden Diğer İş Borç Faiz Giderleri	0	0	3,428	96
630	05	01	02	05	Sosyal Güvenlik Kurumuna	122,902,482	90	136,117,007	52
630	05	03	01	03	Kamu İşveren Sendikalarına	2,100	0	3,200	0
630	05	03	01	05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	9,657,083	21	10,480,403	63
630	05	03	01	90	Diğerlerine	122	0	0	0
630	05	04	09	01	Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	46,330,552	27	91,096,166	81
630	05	05	06	01	Malîlik, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı	1,611,503	55	1,272,989	83
630	05	05	06	01	Malulîlik Aylığı	1,952,827,229	30	2,153,075,560	12
630	05	05	06	01	Yaşlılık Aylığı	144,135,058,192	18	163,388,681,833	14
630	05	05	06	01	Ölüm Aylığı	29,500,743,641	33	33,568,464,760	10
630	05	05	06	01	Süreklî İşgöremezlik	990	50	46,031	66
630	05	05	06	01	Vazife Malulî Aylığı Ödemeleri	596,391,443	15	98,460,879	17
630	05	05	06	01	Emekli Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	6,159,800,989	23	6,917,667,102	23
630	05	05	06	01	Adi Malî Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	276,482,799	9	305,257,621	27
630	05	05	06	01	Vazife Malî Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	341,891,454	6	260,403,220	25
630	05	05	06	03	Geçici İşgöremezlik Yardımı	1,511,186,721	77	1,773,719,985	91
630	05	05	06	04	Emzirme Yardımı	935,465,838	16	1,072,530,527	33
630	05	05	06	05	Evlenme Yardımı	177,990,900	47	189,944,475	2
630	05	05	06	05	İğtrakçı Dul ve Yetim Evlenme İkramiyeleri	11,687,894	72	10,858,471	86
630	05	05	06	05	Emekli Dul ve Yetim Evlenme İkramiyeleri	22,656,832	87	24,561,335	99
630	05	05	06	05	Adi Malî Dul ve Yetim Evlenme İkramiyeleri	1,174,437	92	1,422,196	44
630	05	05	06	05	Vazife Malulî Dul ve Yetim Evlenme İkramiyeleri	1,540,465	66	1,229,313	20
630	05	05	06	06	Emekli Cenaze Yardımı	64,637,984	65	73,870,830	31
630	05	05	06	07	Emekillere Yapılan Diğer Öd. (Toptan Ödeme vb.)	31,133,546	94	49,113,365	59
630	05	05	06	20	Emekillere ve Diğer Hak Sahiplerinin Tedavi ve Sağlık Malz.Gid.	44,525,879,101	81	52,266,720,517	76
630	05	05	06	21	Emekiller ve Diğer Hak Sahiplerinin İlaç Giderleri	1,551,933,319	21	2,262,445,025	6
GİDERLER TOPLAMI (A)					234,389,956,487	21	267,352,097,737	21	

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	12	01	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	927,756	22	3,932,985.97	80
630	12	01	01	10	Borçlanma Kargılığı Prim Gelirleri	1,369,187,131	32	1,263,010,820.41	21
630	12	01	01	11	Fİllî Hizmet Zammı	0	0	549.88	9
630	12	01	01	12	Ek Kargılıklar	130,877,703	37	74,924,257.22	31
630	12	01	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların MYÖ Sigorta Prim Gelirleri	413,128	32	4,900,054.29	60
630	12	01	01	99	Diğer Prim Gelirleri	29,281,538	4	56,785,119.87	47
630	12	02	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan GSG Prim Gelirleri	2,996,677,359	49	9,496,340,755.55	2
630	12	02	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GSG Prim Gelirleri	118,721,521	82	231,720,369.99	1
630	12	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GSG Prim Gelirleri	169,318,600	19	423,852,547.56	57
630	12	02	01	04	Primi Devletçe Karşılanan GSG Primi Gelirleri	905,105,952	34	571,713,412.75	32
630	12	02	01	05	Primi Kendisi Ödeyenler (55/10/60)	7,580,029,476	92	14,903,974,852.72	4
630	12	02	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların GSG Sigorta Prim Gelirleri	258,193	16	3,062,448.37	41
630	12	02	01	99	Diğer Prim Gelirleri	15,485,086	82	2,683,888.95	36
630	12	03	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	411,759,447	6	1,449,589,702.57	93
630	12	03	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	942	99	16,254.00	93
630	12	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	415	95	0.00	93
630	12	03	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların İKHM Sigorta Prim Gelirleri	41,311	28	489,991.89	82
630	12	03	01	99	Diğer Prim Gelirleri	1,191,202,310	30	27,278,032.27	9
630	12	03	02		Hizmet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	592,617	88	199,458.49	58
630	12	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Gelir	385,530,577	93	931,438,357.52	10
630	12	04	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların GGDP Sigorta Prim Gelirleri	3,967	63	51,110.99	9
630	12	04	01	99	Diğer Prim Gelirleri	415,402,543	64	104,993,360.95	4
630	12	05	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Devlet Katkısı	197,333,479	93	174,369,306.49	53
630	12	05	01	02	Sağlık Primi Devlet Katkısı	260,561,556	43	175,471,798.96	49
630	12	05	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	1,640,168	39	818,134.09	58
630	12	05	09		Diğer Çeşitli Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gider	66,038,748	95	65,161,823.51	9
630	12	06	01	99	Diğer Prim Gelirleri	2,030,636	42	29,572,093.76	85
630	12	07	06		Kira Gelirleri Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	10,073	36	21,281.97	82
630	12	07	09		Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0	0	8,460.00	82
630	12	09	01		Faiz Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	2,405,261	67	1,434,822.71	53
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)					22,094,268,393	73	47,070,556,726.53	71	

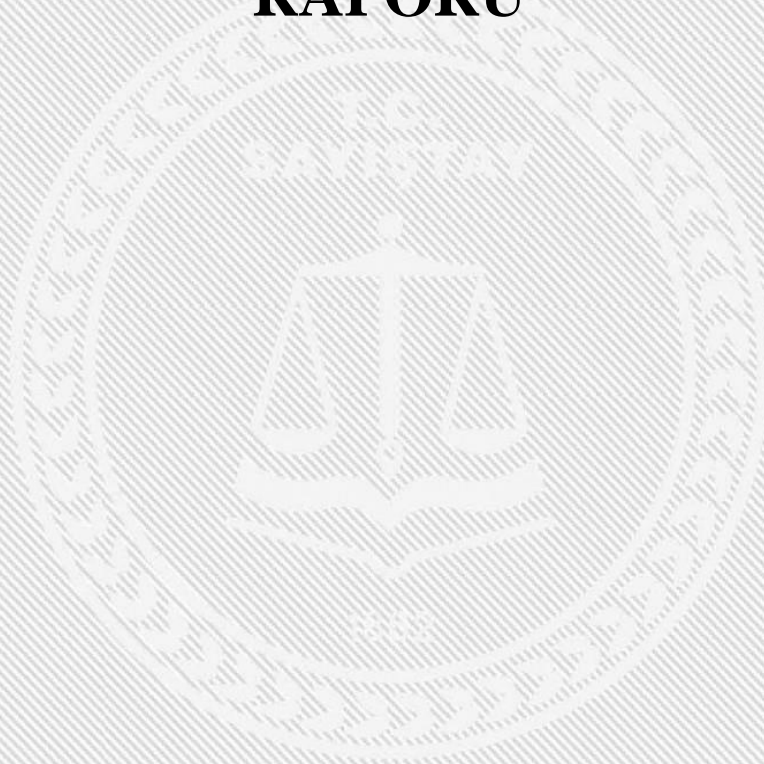
GİDERİN TÜRÜ									
630	05	05	06	22	Sosyal Güvenliği Olanların Tedavi ve Sağlık Malz. Gid.	36,550,232	46	73,035,612	98
630	05	05	06	23	Sosyal Güvenliği Olanların İlaç Giderleri	20,018,316,421	25	24,068,204,577	18
630	05	05	06	29	6331 S.K. Gereği Yapılan Ödemeler	1,034,533	21	1,576,600	97
630	05	05	06	30	Yurt Dışından İthal Edilen İlaç Giderleri	0	0	21,954,670	63
630	05	06	02	01	Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	192,049	29	237,769	77
630	06	02	01	02	Müavirlik Giderleri	0	0	0	0
630	06	05	01	01	Proje Giderleri	0	0	0	0
630	06	05	01	01	Proje Giderleri kullanılmayacak	135,641	0	0	0
630	06	09	09	01	Diğer Sermaye Giderleri	0	0	0	0
630	07	01	06	80	Ulusal Fona	9,645,588	68	9,354,845	23
630	11	01			Döviz Mevcudununun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	20,909,204	88	15,550,197	5
630	11	02			Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	0	0	0	0
630	11	03			Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	14,725	4	66,899	47
630	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	12,110,893	12	0	0
630	11	04	02	01	Mali Olmayan Varlıkların Değer Değişiminden Kaynaklananlar	12,094,406	0	5,550,387	0
630	11	04	02	02	Mali Olmayan Varlıkların Miktar Değişiminden Kaynaklananlar	286,811	10	1,785,753	28
630	11	06	04		Diğer İç Borçların Değerlemesinden Kaynaklananlar	0	0	3,356,845	94
630	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Giderler	283	86	233	80
630	11	09			yurtdışı döviz borçlanma kur farkı	1,845,401	30	2,287,236	16
630	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0	33	11,527,778	22
630	13	01	02	01	Yönetim Binaları Amortisman Giderleri	26,394,686	15	27,549,917	19
630	13	01	02	02	İşletme Binaları Amortisman Giderleri	15,620,368	39	13,570,420	93
630	13	01	03	01	Yönetim Tesisi, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	73,386,379	41	80,469,841	32
630	13	01	04		Taahhütlerin Amortisman Giderleri	1,204,417	41	1,437,600	34
630	13	01	05		Demirbaşların Amortisman Giderleri	81,897,432	36	50,753,356	33
630	13	02	04		Özel Maliyetlerin Amortisman Giderleri	544,639	88	626,072	26
630	14	01			Kırtasiye Malzemeleri	18,890,332	33	20,293,152	88
630	14	02			Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	427,767	59	468,481	0
630	14	03			Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	73,273	71	219,116	25
630	14	04			Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağları	237,256	15	160,123	8
630	14	05			Temizleme Ekipmanları	2,348,371	68	2,490,854	82
630	14	06			Glisecik, Mutfakat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	341,185	29	342,650	92
GİDERLER TOPLAMI (A)						254,724,458,789	8	291,764,968,732	21

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	12	09	02		Kıgı ve Kurumlardan Alınan Payların Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	6,969,408	78	5,680,792.89	42
630	12	09	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	17,681,518	1	25,733,082.62	4
630	12	09	09		Diğer Çeşitli Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	187,821,153	1	143,380,947.69	73
630	12	10	01		Diğer Fazlzler (600.05.01.09.99 Hesap Koduna Kaydedilenlerin Ret ve İadesi)	321,637,321	54	50,889,482.46	19
630	12	10	02		Primler (600.05.04.01.01 Hesap Koduna Kaydedilenlerin Ret ve İadesi)	121,903,599	8	17,832,540.91	10
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						22,750,281,394	15	47,314,073,573.10	91

GİDERİN TÜRÜ								
630	14	07		Yiyecek	0	0	96	12
630	14	08		İçecek	14,101	4	2,212	70
630	14	10		Zirai Maddeler	20,632	31	2,527	2
630	14	12		Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1,222,865	22	1,540,895	54
630	14	13		Yedek Parçalar	461,212	2	1,055,143	51
630	14	14		Nakil Vasıtaları Lastikleri	12,200	41	20,693	56
630	14	15		Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	126,803	89	243,114	77
630	14	16		Spor Malzemeleri Grubu	1,349	78	0	0
630	14	17		Basıncılı Ekipmanlar	25,968	26	8,407	50
630	14	99		Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	11,750	68	42,686	18
630	20	02	02	Bütçe veya Diğer Mevzuat Hükümleri Gereğince Silinenler	358,994,886	69	1,148,294,519	54
630	99	09	02	Sabit Kıymet Satış ve Terkin Zararı	19,756,278	29	17,070,112	26
630	99	09	09	Diğer	44,899	4	171,607	39
GİDERLER TOPLAMI (A)					255,105,151,736	71	292,933,520,748	70

NET GELİR (D=B-C)						269,769,873,684	27	296,539,638,118	77
FAALİYET SONUCU (A-D) (+ / -)						14,664,721,947	29	3,606,117,370	7

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2017 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	110
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	110
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	111
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	111
5. GENEL DEĞERLENDİRME	111
6. DENETİM BULGULARI.....	113

1. ÖZET

Bu rapor, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

SGK'nın hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2017-2019 dönemine ait Stratejik Plan
- 2017 yılı Performans Programı
- 2017 yılı Faaliyet Raporu
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Yapılan denetim sonucunda; Kurumun stratejik plan ve performans programı ve faaliyet raporunu büyük ölçüde mevzuatın öngördüğü şekil ve içeriğe uygun olarak hazırladığı, faaliyet raporunda beyan edilen faaliyet sonuçlarına ilişkin gerçekleşme değerlerinin güvenilir olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, 5018 sayılı Kanun'a uygun olarak, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde; Kurum bütçesinin performans programına uygun hazırlanması, bütçede performans göstergelerine yer verilmesi, idare faaliyet raporunda hedefe ulaşılamayan tüm performans göstergeleri için sapma nedenleri hakkında detaylı açıklama yapılması sağlanmalıdır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun

olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, SGK'nın yayımladığı 2017-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2017 yılı performans denetimi kapsamında SGK'nın yayımladığı 2017-2019 dönemi Stratejik Plan ile 2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

SGK 2017-2019 dönemi Stratejik Planının incelenmesi neticesinde, planın zamanında

ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür. SGK 2017-2019 stratejik planında 4 adet stratejik amaç, bu amaçlara ilişkin 24 adet stratejik hedef ve bu hedeflere ilişkin 112 adet performans göstergesi belirlenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde, stratejik hedeflerin amaçlarla, bunlara ilişkin belirlenen performans göstergelerinin de stratejik hedeflerle ilgili olduğu ve performans göstergelerinin tamamının ölçülebilir şekilde belirlendiği tespit edilmiştir. Ayrıca, stratejik hedef ve göstergelerin iyi tanımlandığı açık ve anlaşılır şekilde belirlendiği değerlendirilmiştir.

SGK 2017 yılı Performans Programının incelenmesi neticesinde; programın zamanında ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür. SGK, 2017 yılı Performans Programında 4 adet stratejik amaç, bu amaçlara ilişkin 24 adet stratejik hedef ve bu hedeflere ilişkin 102 adet performans göstergesi belirlemiştir. Yapılan inceleme neticesinde, performans hedefleri ile bunlara ilişkin belirlenen 102 adet performans göstergesinin amaç ve hedeflerle ilgili olduğu, ölçülebilir şekilde belirlendiği ve iyi tanımlandığı değerlendirilmiştir.

SGK 2017 yılı Faaliyet Raporunun incelenmesi neticesinde; raporun zamanında ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Kamu idaresinin Performans Programında yer verdiği performans hedef ve göstergelerine faaliyet raporunda da tutarlı bir şekilde yer verdiği ve raporlanan hedef ve gösterge gerçekleştirmelerinin birim faaliyet raporları ve son ölçüm kaynakları ile doğrulanabilir olduğu görülmüştür. Ancak, denetim bulgularında açıklandığı üzere hedefe ulaşamayan performans göstergelerinden 4'üne ilişkin sapma nedenlerinin açıklanmadığı tespit edilmiştir.

SGK 2017 yılı Faaliyet Raporunda yer alan faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde; Kurumun, belirlediği performans göstergelerini ölçmek amacıyla veri kayıt sistemleri kurduğu görülmüştür. SGK tarafından belirlenen Performans göstergelerinden 24'ü faaliyet raporunda beyan edilen gerçekleşme rakamlarının güvenilirliğine yönelik olarak incelenmiştir. Söz konusu performans göstergelerinin ait olduğu performans hedefleri şunlardır:

-Performans Hedefi 3: Denetim ve Kontrol Sisteminin Etkinliğini, Caydırıcılığını Olumlu Yöntemlerle Artırarak Kayıtlı İstihdamı Artırmak

-Performans Hedefi 6: Koruyucu Önleyici Sağlık Hizmetlerinin Geliştirilmesine ve Yaygınlaştırılmasına Katkı Sağlamak

-Performans Hedefi 8: Sağlık Giderlerinin Etkin Yönetimi İçin İzleme, Değerlendirme, Kontrol ve Denetim Sistemini Geliştirmek

-Performans Hedefi 9: Sağlık Sigortacılığının Gelişimine Yönelik Politikalar Üretmek

-Performans Hedefi 17: Mevzuatı Sadeleştirmek ve Yeterli, Kolay Anlaşılabilir/Uygulanabilir Hale Getirmek

-Performans Hedefi 19: Hukuk Hizmetlerini Etkili Bir Şekilde Gerçekleştirmek

-Performans Hedefi 22: Uluslararası Gelişmeler ve Ulusal Plan-Programlar Çerçevesinde Sosyal Güvenliğe İlişkin Analizler/Araştırmalar Yürütmek

-Performans Hedefi 24: Dış Mali Kaynaklardan Yararlanma İmkânlarını Geliştirmek

Yapılan inceleme neticesinde, incelenen tüm performans hedef ve göstergelerine ilişkin veri kayıt sistemlerinin performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olduğu görülmüş ve bunlara ilişkin faaliyet raporunda sunulan verilerin güvenilirliğini etkileyecek bir hususa rastlanmamıştır.

Sonuç olarak, SGK'nın performans yönetimi sistemini ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde oluşturduğu ve belirlemiş olduğu hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri gerçeğe uygun olarak beyan ettiği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, 5018 sayılı Kanun'a uygun olarak, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde; Kurum bütçesinin performans programına uygun hazırlanması, bütçede performans göstergelerine yer verilmesi, idare faaliyet raporunda hedefe ulaşılamayan tüm performans göstergeleri için sapma nedenleri hakkında detaylı açıklama yapılması sağlanmalıdır.

6. DENETİM BULGULARI

BULGU 1: Performans Göstergelerinin 5018 Sayılı Kanun'un Öngördüğü Sistemde Hazırlanmaması

İdarenin performans göstergelerini tek taraflı hazırladığı ve bütçesinde yer vermediği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un Bütçe İlkeleri başlıklı 13'üncü maddesinde;

“c) Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-

maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.”

Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme başlıklı 9’uncu maddesinde,

“Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili kamu idaresi tarafından birlikte tespit edilecek olan performans göstergeleri, kuruluşların bütçelerinde yer alır. Performans denetimleri bu göstergeler çerçevesinde gerçekleştirilir.” denilmektedir.

5018 sayılı Kanunun yukarıya alınan 9’uncu maddesi hükmü gereği performans göstergelerinin Maliye Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı ile birlikte tespit edilmesi gerekmekte iken; Maliye Bakanlığı’nca çıkarılan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik” ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan “Performans Programı Hazırlama Rehberi” ile 5018 sayılı Kanun’un öngördüğü sistemin uygulamaya konulmadığı görülmektedir. Yasal olarak üç kurumun (Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve ilgili kamu idaresi) birlikte hazırlamaları gereken performans göstergelerinin, ilgili kamu idaresinin bütçesinde yer alması gerekmekte iken, göstergelere sadece performans programında yer verilmektedir.

İdare, performans göstergelerini tek taraflı hazırlayıp ve bu göstergelere bütçelerinde yer vermediğinden, program ve proje bazında bütçe usulüne uygun olarak hazırlanmayan performans göstergeleri ile bütçe ilişkisi kurulamamaktadır.

6085 sayılı Kanun’un “Denetimin amacı” başlıklı 34’üncü maddesinde; denetimin amacının Kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirileceği ve 36’ncı maddesinde performans denetiminin; hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirileceği ifade edilmektedir. 5018 sayılı Kanun’un öngördüğü sistemin uygulamaya konulmaması ile; yapılan performans denetimi, tartışmaya konu olmamış, tek taraflı hazırlanmış, performans esaslı bütçeleme sisteminin temelini oluşturan, bütçeden plan-program-performans göstergesi bağının kurulamamış olması kısıtları altında gerçekleştirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Performans Programlarının; Maliye Bakanlığı’nca çıkarılan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik” ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan “Performans Programı Hazırlama Rehberi” doğrultusunda hazırlandığı, Kurum Performans Programında, Stratejik Planda yer alan ve o yıl için öngörülen performans göstergelerine yer verildiği, bunun yanı sıra stratejik planda yer

almayan ancak o yıl için takip edilmesi düşünülen performans göstergelerinin bulunması halinde ilgili yönetmelik ve rehber doğrultusunda bu göstergelerin belirlenerek performans programına dâhil edildiği, hazırlanan performans programının “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde Kurumumuz bütçe teklifi ile birlikte Yönetim Kuruluna sunulduğu, bununla birlikte Kurum performans programı çalışmalarında bulguda belirtilen hususların dikkate alınacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Performans yönetiminin ve performans denetiminin 5018 sayılı Kanun’da öngörülen amaçlarla uyumlu olması için;

- Performans göstergelerinin usulüne uygun olarak yukarıda anılan kurumlarla birlikte tespit edilmesi,

- Bütçenin performans göstergelerine uygun olarak hazırlanması,

- Performans göstergelerine bütçede yer verilmesi, sağlanmalıdır.

BULGU 2: Hedefe Ulaşılamayan Bazı Performans Göstergelerine İlişkin Sapma Nedenleri Hakkında Açıklama Yapılmaması

SGK 2017 yılı Faaliyet Raporu’nun incelenmesi neticesinde, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen hedefe ulaşamayan 4 adet performans göstergesine ilişkin yapılan açıklamaların, sapma nedenlerini geçerli bir şekilde açıklamadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik’in 18’inci maddesinde; “performans bilgileri” başlığı altında performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, gerçekleştirmeleri hedefin altında kalan bazı performans göstergelerine ilişkin yapılan açıklamaların hedefe neden ulaşamadığını ortaya koymadığı görülmüştür. Hedefe ulaşamayan performans göstergelerinden sapma nedenleri hakkında açıklama yapılmayanlara ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1: Sapma Nedenleri Açıklanmayan Performans Göstergeleri

<i>Performans Göstergesi</i>	<i>Hedef</i>	<i>Gerçekleşme</i>	<i>Faaliyet Raporunda Yer Alan Açıklama</i>	<i>Değerlendirme</i>
PH2-PG3: Sosyal güvenlik bilgilendirme faaliyeti kapsamında	75000	51625	2017 yılında; Tarım ve KOBİ Çalıştayı bildireleri (500+500), sosyal güvenlik elçileri arasında düzenlenen anı yarışması (1.750 afiş+10.000 mektup), mevsimlik	Gerçekleşme/Hedef oranı %68,8’dir. Faaliyet Raporunda yapılan açıklama hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.

dağıtılan materyal sayısı			tarım işçilerini bilgilendirme faaliyeti (Ankara-Mersin) (7.200), 2023 Vizyonunda Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Forumu (375), 6 ilde toplam 12 adet din görevlileri ve esnaflara yönelik bilgilendirme faaliyetinde 20.500 adet materyal, Adıyaman, Şanlıurfa ve Adana illerinde mevsimlik tarım işçilerini bilgilendirme faaliyetinde 10.800 adet materyal dağıtımı gerçekleştirilmiştir.	Bu nedenle hedefe ulaşılama nedenlerine ilişkin açıklama yapılmalıdır.
PH2-PG10: Sosyal güvenlik ve prim ödeme bilincini artırmak ve farkındalık oluşturmak için gönderilen SMS sayısı	35	4	2017 yılında; Re'sen tescil edilen genel sağlık sigortalılarına gelir testine başvuruları gerektiğine dair bilgilendirme amaçlı SMS gönderilmiştir.	Gerçekleşme/Hedef oranı %11'dir. Faaliyet Raporunda yapılan açıklama hedeften sapma nedenlerini içermemektedir. Bu nedenle hedefe ulaşılama nedenlerine ilişkin açıklama yapılmalıdır.
PH4-PG3: İcra takibi başlatılan dosya sayısının bir önceki yıla göre değişim oranı (%)	10	0	2017 yılında, otomatik icra programı çalıştırılmadığından, konuya ilişkin herhangi bir veri verilememektedir.	Faaliyet Raporunda yapılan açıklama hedeften sapma nedenlerini içermemektedir. Otomatik icra programı çalıştırılmama nedenlerine ilişkin açıklama yapılmalıdır.
PH9-PG5: Kurulan KİOKS sayısı	60	0	Kurulan KİOKS sayısı insansız SGM ile birlikte planmış olup, 2014 yılında proje durdurulmuştur.	Faaliyet Raporunda yapılan açıklama hedeften sapma nedenlerini içermemektedir. Projenin neden durdurulduğuna ilişkin ayrıntılı açıklama yapılmalıdır.

Not: PH; Performans Hedefi, PG; Performans Göstergesi

Kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen performans göstergelerine ilişkin sapma nedenleri hakkında açıklamalara yer verilmiş ve öneri doğrultusunda gerekli hassasiyetin gösterileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri gereğince, performans göstergelerine ilişkin sapma nedenleri hakkında detaylı açıklamalara, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan faaliyet raporunda yer verilmelidir.